

TALOUSARVIO 2023

JA

TALOUSSUUNNITELMA

2023 - 2025

YT-toimielin 24.11.2022 § 40

Kunnanhallitus 28.11.2022 § 238

Kunnanvaltuusto 19.12.2022 § 72

Sisällys

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	4
1.1 KUNTASTRATEGIA	4
1.2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TALOUDELLINEN KEHITYS	4
1.2.1 Perustietoa kunnasta	4
1.2.2 Väestö- ja työvoima	5
1.3 RISKIENHALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT	9
1.4 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	10
1.5 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA JA TILIVELVOLLISET	11
2 VUOSIEN 2023–2025 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT	12
2.1 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	12
2.2 VALTION TOIMENPITEIDEN VAIKUTUS KUNTATALOUTEEN.....	13
2.3 KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT 2023–2025.....	17
2.4 KUNTALAIN TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVA SÄÄNTELY	19
2.5 VERORAHOITUKSEN MUUTOKSIA	20
2.5.1 Verotulot (VM, kuntatalousohjelma vuodelle 2023)	20
2.5.2 Valtionosuudet (VM kuntatalousohjelma vuodelle 2023)	21
3 PIELAVEDEN KUNNAN TALOUS	24
3.1 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT	24
3.1.1 Tulojen ja menojen kehitys	24
3.2 YHTEENVETO TALOUDEN KEHITYKSESTÄ SUUNNITELMAKAUDELLA	26
3.3 KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN OHJAUS.....	29
3.3.1 Talouden tasapainottaminen v. 2023	29
4 KÄYTTÖTALOUS	37
4.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	37
4.1.1 Vaalit.....	37
4.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	38
4.2.1 Tarkastustoimi	38
4.3 KUNNANHALLITUS	40
4.3.1 Demokratiapalvelut.....	40
4.3.2 Yleisjohtaminen	42
4.3.3 Kehittämisen- ja elinkeinotoimi	44
4.3.4 Hallinto- ja tukipalvelut.....	48
4.3.5 Työllistäminen	50
4.3.6 Ympäristöterveydenhuolto	52
4.4 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	54
4.4.1 Koulutoimi	54

4.4.2	Varhaiskasvatus	58
4.4.3	Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	60
4.5	KANSALAI SOPISTON JOHTOKUNTA	64
4.5.1	Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto	64
4.6	TEKNINEN LAUTAKUNTA	66
4.6.1	Tila- ja vuokrauspalvelut	66
4.6.2	Vesihuoltolaitos	68
4.6.3	Kunnallistekniikka	72
4.6.4	Yhdyskuntasuunnittelu	74
4.6.5	Rakennusvalvonta	75
4.6.6	Ympäristönhuolto	77
4.7	VALTIOVARAINMINISTERIÖN TOIMEKSIANNOSTA KERÄTTÄVÄT TIEDOT	79
4.8	KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ	80
4.9	KÄYTTÖTALouden TALOUSARVIO BRUTTOTULOT JA –MENOT 2018- 2025	81
4.10	KÄYTTÖTALouden TALOUSARVIO TOIMIELIMITTÄIN	82
4.11	KÄYTTÖTALouden TALOUSARVIO TULOSALUEITTAIN	83
4.12	KÄYTTÖTALouden NETTOMENOJEN VERTAILU TULOSALUEITTAIN	86
5	TULOSLASKELMAOSA	87
6	INVESTOINTIOSA	91
7	RAHOITUSOSA	95
8	TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO	97
9	TALOUSARVION KESKEISIÄ TUNNUSLUKUJA	101
10	LIITTEET	103
LIITE 1	TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025	103
LIITE 2	PIELAVESI 150V JUHLAVUOSI	104
LIITE 3	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	105
LIITE 4	KIINTEISTÖ OY PIELAVEDEN VUOKRATALOT TALOUSARVIO VUODELLE 2023	110
LIITE 5	PIELAVEDEN TEOLLISUUSHALLIT OY:N TALOUSARVIO VUODELLE 2023	113

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Käsissä on uuden kunnanjohtajan ensimmäinen talousarvio ja toimintasuunnitelma. Sen laatiminen on ollut erityisen kiinnostava ja innostava tehtävä - joskin myös muuttuvien tekijöiden vuoksi vaikea. Esimerkiksi Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus päätti vasta 14.11.2022 vuokrauseriaatteistaan. Päätös vähensi Pielaveden terveysaseman vuosivuokraa ja siten Pielaveden kunnan ensi vuoden tuloja noin 300 000 euroa verrattuna siihen, että nykyinen Kysterin vuokrasopimus olisi siirtynyt sellaisenaan hyvinvointialueelle.

Koko Pohjois-Savon haasteena on heikko terveys ja hyvinvointi verrattuna muihin maakuntiin. Olemme sairastavuus- ja mielenterveysindekseillä mitattuna Suomen sairain maakunta. Pielavesi on näissä tilaistoissa maakunnan kolmanneksi ja neljänneksi huonoin. Keväällä 2022 julkaistun kouluterveyskyselyn tulokset osoittivat, että erityisesti lasten ja nuorten terveyteen ja hyvinvointiin kannattaa satsata.

Vain muutos on pysyvää, sanottiin jo muinaisessa Kreikassa. Tämä filosofinen ajatus pitää paikkansa nyt erityisen hyvin. Sote- ja pelastustoimen uudistuksen myötä kunnan hallinnosta poistuu perusturvalautakunta ja sen alainen henkilökunta. Lisäksi joitakin perusturvalautakunnan vastuita siirretään muille toimielimille. Tarkoitus on, että nämä muutokset näkyvät hallintosäännössä heti vuoden vaihtuessa.

Sivistysosastolla on keskeisiä viransijaisuuksia voimassa 31.7.2023 asti, ja niihin liittyvät ratkaisut on tehtävä hyvissä ajoin keväällä 2023. Tämän jälkeen sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite sekä todennäköinen työ- ja elinkeinouudistus edellyttävät kunnalta jälleen uusia muutoksia. Lisäksi tänä syksynä toteutetut henkilöstötapaamiset osoittivat, että myös johtamistapaan toivotaan muutoksia.

Samaan aikaan Pielaveden talousnäkömät ovat harmaat. Synkähkään talouden tulevaisuuskuvaan vaikuttavat verotulojen ja valtionosuuksien väheneminen, kustannusten nousu sekä joidenkin kiinteistöjemme edellyttämät välttämättömät investoinnit.

Muutokset eivät aina ole mukavia, mutta talousarviomme ja -suunnitelmamme vuosille 2023-2025 osoittavat niiden välttämättömyyden. Suunnitelmavuosien 2024-2025 tulos on alijäämäinen, jos emme ensi vuoden aikana saa tehtyä päätöksiä, jotka pienentävät toimintakatetta uudistumisen avulla.

Esitän, että suhtaudumme muutoksiin rohkeasti mahdollisuuksina kokeilla uutta ja kehittää toimintaamme entistäkin kustannustehokkaammaksi, asiakas-, yritys- ja yhteistyökumppanimyönteisemmäksi sekä osallistavammaksi. Se onnistuu, koska kuntastrategian mukaisesti uskomme tulevaisuuteen, olemme avoimia ja tasapuolisia sekä huolehdimme ja välitämme toisistamme.

Talousarviokirjan käyttötalousosassa esitetään jokaisen tulosalueen osalta ensin sen perustoiminta ja sen jälkeen käsillä olevat kehittämishaasteet. Perustoiminta kertoo siitä, miksi tulosalue on olemassa ja mitkä ovat sen perustehtävät. Kehittämishaasteet puolestaan kertovat tämän hetken erityishaasteista. Niistä on johdettu tulosalueen vuoden 2023 toiminnan tavoitteet, toimenpiteet, tulokset sekä yhtymäkohta kuntastrategiaan. Lisäksi on nostettu esiin lapsille ja nuorille kohdennettu toiminta, jos se ei muutoin näy tavoite-toimenpide -taulukossa.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma on tärkein johtamisen väline kunnassa. Edellä esitetyillä muutoksilla talousarviokirja toimii entistäkin parempana johtamisen välineenä niin viranhaltijoille kuin luottamushenkilöille.

Pielavedellä 23.11.2022

Johanna Viita
kunnanjohtaja

1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1 KUNTASTRATEGIA

ARVOT, JOIHIN KUNNAN TOIMINTA PERUSTUU

ROHKEUS

Kannustamme kokeiluihin ja ennakkoluulottomiin ratkaisuihin
Uskomme onnistumiseen, mutta emme myöskään pelkää epäonnistua

OIKEUDENMUKAISUUS

Olemme avoimia ja tasapuolisia kaikkia kohtaan
Luottamus on kaiken perusta

YRITTÄJÄMYÖNTEISYYS

Luomme yrittäjälle edellytyksiä
Arvostamme yrittäjyyttä ja myös yritteliäisyyttä

POSITIVISUUS

Uskomme tulevaisuuteen
Lupsakkuus ja ystävällisyys ovat käyntikorttejamme

YHTEISÖLLISYYS

Huolehdimme ja välitämme toisistamme
Keskuudessamme vallitsee vahva me-henki

KUNNAN OLEMASSAOLON TARKOITUS (MISSIO)

Kunta on olemassa kuntalaisia varten mahdollistaen ympärivuotisen turvallisen asumisen ja elämisen ympäristön sekä sujuvan arjen. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kaikki ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioiden.

TAVOITETILA VUODELLE 2030 (VISIO)

Muutoksista mahdollisuudet löytänyt yhteistyökykyinen, rohkea ja aktiivinen ihmisten yhteisö.

STRATEGIAAN VALITUT PAINOPISTEET

ELINVOIMAA IHMISSISTÄ JA YHTEISTYÖSTÄ

Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö
Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
Yrittäjämönteisyys ja yritteliäisyys

SUJUVAA ARKEA JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ

Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet
Tarpeeseen vastaava asuntotarjonta
Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Ajasta ja paikasta riippumattomat asiointimahdollisuudet

1.2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TALOUDELLINEN KEHITYS

1.2.1 Perustietoa kunnasta

Pielaveden kunta sijaitsee Ylä-Savossa Itä-Suomen läänin pohjoisosassa. Kunta kuuluu Pohjois-Savon maakuntaan ja Ylä-Savon seutukuntaan.

Kunnan kokonaispinta-ala on 1.406,51 km², josta vesipinta-alaa on 253,29 km². Rantaviivaa on n. 1500 km ja kesäasuntoja noin 1.368 kpl (Tilastokeskus).

Kunnan väkiluku oli 4 269 henkilöä 31.12.2021.

1.2.2 Väestö- ja työvoima

Väestörakenteen kehitys 2011–2021 sekä ennusteet vuosille 2030 ja 2040.

Pielavesi	Asukkaita	0–14 vuotiaita	% as.	15–64 vuotiaita	% as.	Yli 65 - vuotiaita	% as.
Tot. 31.12.2011	5006	718	14,3	2842	56,8	1446	28,9
Tot. 31.12.2012	4926	723	14,7	2745	55,7	1458	29,60
Tot. 31.12.2013	4824	699	14,5	2646	54,9	1479	30,7
Tot. 31.12.2014	4787	684	14,3	2589	54,1	1514	31,6
Tot. 31.12.2015	4740	698	14,7	2489	52,5	1553	32,8
Tot. 31.12.2016	4697	691	14,7	2460	52,4	1546	32,9
Tot. 31.12.2017	4624	675	14,60	2383	51,5	1566	33,9
Tot. 31.12.2018	4498	645	14,3	2272	50,5	1581	35,1
Tot. 31.12.2019	4391	616	14,0	2178	49,6	1597	36,4
Tot. 31.12.2020	4321	584	13,5	2113	48,9	1624	37,6
Tot. 31.12.2021	4269	540	12,6	2080	48,7	1649	38,6
Enn. 31.12.2030	3633	358	9,8	1642	45,2	1633	45,0
Enn. 31.12.2040	3220	303	9,4	1458	45,3	1459	45,3

Lähde: Tilastokeskus, Pohjois-Savon Liitto

Pohjois-Savon väkiluku kääntynyt kuluvan vuoden aikana laskuun

Alhainen syntyvyys ja kuolleisuuden kasvu ovat kuluvana vuonna painaneet Pohjois-Savon väkiluvun laskuun. Maakunnan muuttoliike on kuitenkin yhä plussalla heikentyneistä talousnäköistä ja kotitalouksien lisääntyneestä varovaisuudesta huolimatta. Pohjois-Savon liiton analyysin mukaan kuluvan vuoden väestönkehitystä voi tätä taustaa vasten pitää edelleen kohtalaisen hyvänä.

Pohjois-Savon väkiluku laski tammi-syyskuussa 403 asukkaalla. Vuosina 2016–2020 väkiluku laski samalla ajanjaksolla keskimäärin 650 hengellä, mutta vuonna 2021 väkiluku kasvoi 390 hengen verran. Väestönkehitystä heikentää Pohjois-Savossa alhainen syntyvyys ja kuolleisuuden kasvu. Elävänä syntyneitä oli tammi-syyskuun jaksolla 1407, mikä oli vajaat 90 lasta vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kuolleita oli 2478, mikä oli 200 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Syntyneiden määrä oli tammi-syyskuun jaksolla vuosien 1990–2022 toiseksi pienin ja kuolleiden määrä ylivoimaisesti suurin.

Osittain heikkoa luonnollista väestönkehitystä kompensoi muuttovoitto muualta Suomesta ja ulkomailta. Vaikka muuttovoitto muualta Suomesta laski vuoden 2021 ennätyksellisestä 709 hengestä 123 henkeen, oli muuttovoitto edelleen kolmanneksi suurin vuosina 1990–2022. Nettomaahanmuutto, 495 henkeä, oli vuosien 1990–2022 korkein. Kuntien välistä muuttovoittoa Pohjois-Savossa sai vain Kuopio, mutta ulkomailta muuttovoittoa saivat lähes kaikki kunnat.

Kokonaisuudessaan tammi-syyskuun luvut jatkavat pidempiaikaista väestönkehityksen trendiä. Alhainen syntyvyys ja väestön ikääntymisestä seuraava kuolleisuuden kasvu vähentävät väistämättä väestöä. Vaikka yleiset talousnäkömät ovat heikentyneet, korot nousseet, asuntomarkkinat hiljentyneet ja kotitalouksien varovaisuus lisääntynyt, on muuttoliike Pohjois-Savossa pysynyt edelleen plussalla ja Kuopion vetovoima korkeana. Tätä taustaa vasten Pohjois-Savon kuluvan vuoden väestönkehitystä voi pitää edelleen vähintään kohtalaisen hyvänä.

Väestönmuutokset tammi-syyskuussa seuduittain

Kuopion seudun väkiluku kasvoi 854 hengellä (vuosi sitten +1294). Kuopion kaupungin väkiluku kasvoi 856 hengellä (vuosi sitten +1260). Siilinjärven väkiluku laski 2 asukkaalla (vuosi sitten +34). Kuopion kaupunki sai kuntien välisissä muutoissa voittoa 671 henkeä (vuosi sitten +1018). Kuopion vetovoima on pysynyt edelleen hyvällä tasolla, ja kaupungin saama muuttovoitto oli Suomen kunnista viidenneksi suurin.

Siilinjärvellä kuntien välinen muuttoliike jäi yhden hengen verran tappiolle (vuosi sitten +10). Syntyneitä oli Kuopion seudulla vajaat 70 henkeä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kuolleiden määrä kasvoi vuoden takaiseen verrattuna 75 hengellä.

Ylä-Savossa väkiluku laski 570 hengellä (vuosi sitten -429). Syntyneitä oli noin 15 henkeä vähemmän ja kuolleita 80 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Kuntien välinen muuttotappio kasvoi 283 henkeen (vuosi sitten -192), mutta ulkomailta saatu muuttovoitto nousi noin 15 hengellä. Iisalmen väkiluku laski tammi-syyskuussa 95 hengellä, kun viime vuonna väkiluku laski noin 120 hengellä. Väestönkehitystä kohensi ulkomailta saadun muuttovoiton kasvu ja kuntien välisen muuttotappion hienoinen pieneneminen.

Sisä-Savon väkiluku laski 245 hengellä (vuosi sitten -82). Väestönkehitystä heikensi ennen kaikkea kuntien välisen muuttotappion kasvaminen viime vuoden yhdestä hengestä 107 henkeen. Myös syntyneiden määrän lasku ja kuolleiden määrän kasvu verottivat väkilukua.

Koillis-Savossa väkiluku laski 132 asukkaalla (vuosi sitten -82). Tuusniemellä kuntien välinen muuttoliike jäi tasapainoon, mutta seututasolla muuttoliike oli 38 henkeä tappiolla. Osaltaan väestönkehitystä heikensi myös syntyneiden määrän lasku ja kuolleiden määrän kasvu.

Varkauden seudun väestönkehitys pysyi täsmälleen samalla tasolla kuin vuotta aiemmin, ja seudun väkiluku laski 310 hengellä. Syntyneiden ja kuolleiden määrä, kuntien välinen muuttoliike ja nettomaahanmuutto olivat seututasolla lähes vuoden takaisissa lukemissa. Varkauden kaupungin väkiluku laski 144 hengellä (vuosi sitten -194). Väestönkehitystä paransi erityisesti kuntien välisen muuttotappion pieneneminen 10 henkeen (vuosi sitten -62).

Koko maan väkiluku kasvoi tammi-syyskuussa vajaalla 11 000 hengellä, kun vuotta aiemmin kasvu oli lähes 13 500 henkeä. Väkiluvun kehitystä heikensi ennen kaikkea syntyneiden määrän lasku ja kuolleiden määrän kasvu. Syntyneitä oli reilut 3500 vähemmän ja kuolleita yli 4200 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Syntyneitä oli koko maassa lähes 12 000 henkeä vähemmän kuin kuolleita. Väkiluvun käänsi tästä huolimatta kasvuun ulkomailta saatu 21 200 hengen muuttovoitto.

Pielavedellä syyskuun lopussa väestön kokonaismuutos oli -92 hlöä (-19), siitä luonnollinen väestönvähennys -63 hlöä, kuntien välinen nettomuutto oli -34 hlöä ja netto maahanmuutto + 5 hlöä. Väestötappio on edelleen vakava uhka Pielaveden kunnalle ja sen kyvyille tuottaa kuntalaisten tarvitsemat peruspalvelut. Vähenevän väestön myötä verotulot vähenevät.

Työvoima ja työlliset ja työttömät v. 2010–2020

Pielavesi	Asukkaita	Työvoima asukkaista	% as.	Työlliset työvoimasta	% as.	Työttömät työvoimasta	% as.
31.12.2010	5087	1877	36,9	1643	32,3	234	4,6
31.12.2011	5006	1867	37,3	1652	33,0	215	4,3
31.12.2012	4926	1847	37,5	1603	32,5	244	5,0
31.12.2013	4824	1778	36,9	1539	31,9	239	5,0
31.12.2014	4787	1777	37,1	1527	31,9	250	5,2
31.12.2015	4740	1741	36,7	1497	31,6	244	5,1
31.12.2016	4697	1705	36,3	1499	31,9	206	4,4
31.12.2017	4624	1671	36,1	1491	32,2	180	3,9
31.12.2018	4498	1590	35,4	1428	31,8	162	3,6
31.12.2019	4391	1551	35,3	1398	31,8	153	3,5
31.12.2020	4321	1576	36,5	1393	32,2	183	4,2

Pohjois-Savossa oli syyskuun lopussa 9 757 työtöntä työnhakijaa, mikä on reilut 900 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Henkilökohtaisesti ilmoittautuneita lomautettuja oli syyskuun lopussa 372, mikä on kolmannes vähemmän kuin viime vuonna.

Ilman lomautettuja työttömien määrä on 9 400, eli 750 työtöntä vähemmän, kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa on 8,7 %, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä viime vuotta alhaisempi. Koko maan työttömien osuus työvoimasta on 8,8 %.

Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli syyskuun lopussa 1 190, eli 12 % vähemmän kuin vuosi sitten.

Pitkäaikaistyöttömiä on 3 900, mikä on 12 % vuoden takaista vähemmän.

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömyys aleni kaikilla Pohjois-Savon seuduilla, eniten Koillis-Savossa (-15 %). Matalin työttömien osuus työvoimasta on Sisä-Savon seudulla (7,2 %) ja korkein puolestaan Koillis-Savossa (9,9 %).

Syyskuussa uusia avoimia työpaikkoja oli 4 000, mikä on 8 % vähemmän kuin vuosi sitten

Trendit:

- **Työttömien osuus työvoimasta 8,7 %**
- **Lomautettuja vajaa 400, mikä on kolmannes vähemmän kuin vuosi sitten**
- **Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä 1 200, määrä on 12 % vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan**
- **Pitkäaikaistyöttömiä 12 % viime vuotta vähemmän**
- **Uusien avoimien työpaikkojen määrä (4 000 työpaikkaa) 8 % viime vuotta vähemmän**

Työttömät työnhakijat kunnittain

Työttömien työnhakijoiden määrät laskivat Vesantoa lukuun ottamatta kaikissa muissa Pohjois-Savon kunnissa viime vuoden syyskuun lukemista. Edelliseen vuoteen verrattuna työttömien määrät laskivat suhteellisesti eniten Tuusniemellä (-25 %) ja Sonkajärvellä (-21 %).

Tällä hetkellä alhaisimmat työttömien osuudet työvoimasta on Joroisissa ja Siilinjärvellä (5,9 %).

Vastaavasti korkeimmat työttömien osuudet työvoimasta on Varkaudessa (10,5 %), Iisalmissa (10,3 %) ja Tuusniemellä (10,1 %).

Kuopion työttömien osuus työvoimasta on 9,1 %.

Pielavedellä työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2021 syyskuun lopussa 123 ja työttömyysprosentti 7,8 %

Työvoiman ulkopuolella olevat vuosina 2010–2020

Pielavesi	Asukkaita	Työvoiman ulkopuolella	% as.	0 - 14 v	% as.	Opiskelijat ja koululaiset	% as.	Eläkeläiset	% as.	Muut	% as.
31.12.2010	5087	3210	63	766	15,1	320	6,29	1961	38,5	163	3,2
31.12.2011	5006	3139	63	718	14,3	326	6,51	1945	38,9	150	3,0
31.12.2012	4926	3079	63	723	14,7	290	5,89	1925	39,1	141	2,9
31.12.2013	4824	3046	63	699	14,5	263	5,45	1927	39,9	157	3,3
31.12.2014	4787	3010	63	684	14,3	268	5,6	1908	39,9	150	3,1
31.12.2015	4740	2999	63	698	14,7	247	5,21	1915	40,4	139	2,9
31.12.2016	4697	2992	64	691	14,7	234	4,98	1910	40,7	157	3,3
31.12.2017	4624	2953	64	675	14,6	223	4,82	1920	41,5	131	2,8

31.12.2018	4498	2908	65	645	14,3	216	4,8	1905	42,4	134	3,0
31.12.2019	4391	2840	64,7	616	14,0	219	4,9	1881	42,8	124	2,8
31.12.2020	4321	2745	63,5	584	13,5	208	7,6	1864	43,1	89	2,1

Kunnan väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2011-2021

Vuosi	Ikäryhmä 0-14 v	Ikäryhmä 15-64 v	Ikäryhmä 65 v -	Asukkaita Yhteensä	Väestöllinen huoltosuhte
2011	718	2842	1446	5006	76
2012	723	2745	1458	4926	79
2013	699	2646	1479	4824	82
2014	684	2589	1514	4787	85
2015	698	2489	1553	4740	90
2016	691	2460	1546	4697	91
2017	675	2383	1566	4624	94
2018	645	2272	1581	4498	98
2019	616	2178	1597	4391	101,6
2020	584	2113	1624	4321	104,5
2021	540	2080	1649	4269	105,2

Väestöllinen huoltosuhte: Ei-työikäiset (0-14v ja yli 65v) suhteessa työikäisiin

Lähde: Tilastokeskus

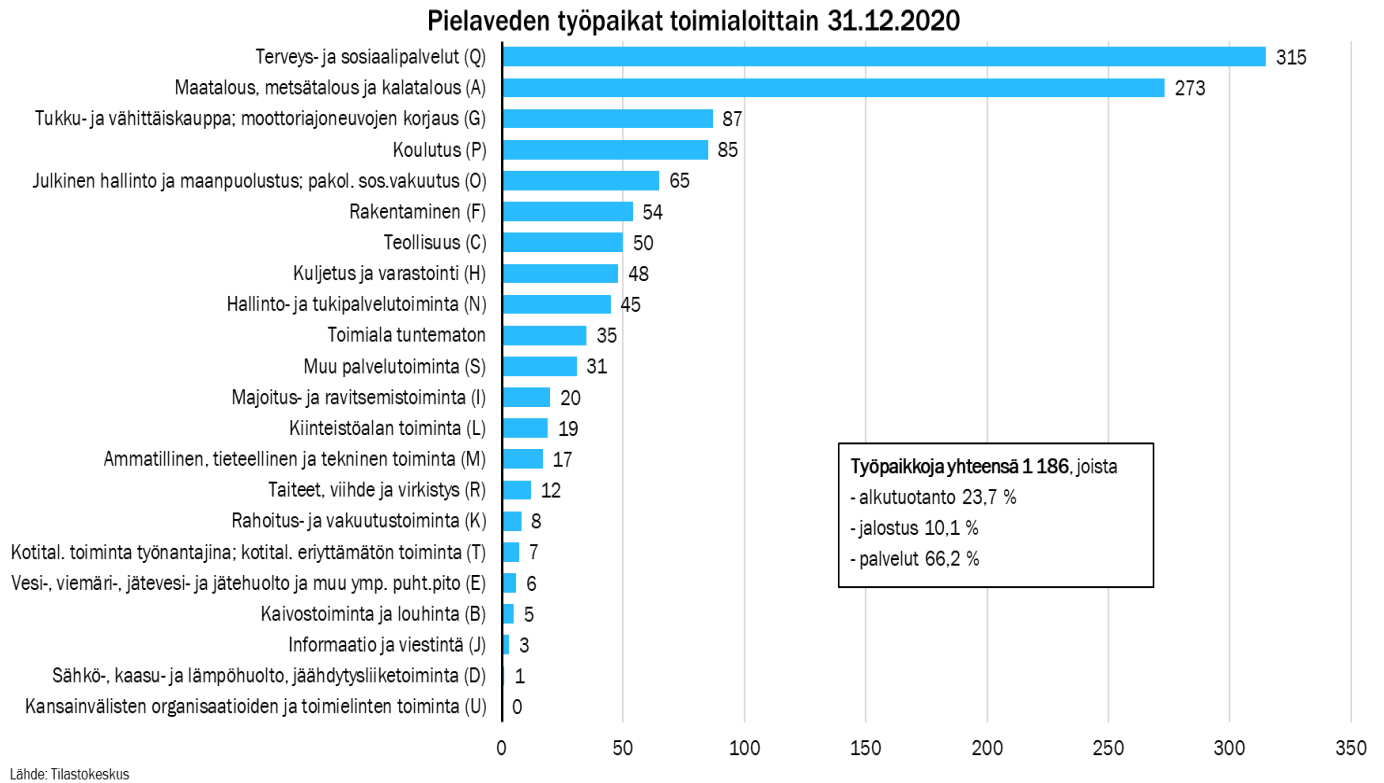
Väestöllinen huoltosuhte kuvaa lasten (0-14 v.) ja vanhuseläkeläisten (65 v. täyttäneiden) määrän suhdetta työikäisten määrään. Esim. Pohjois-Savossa on 67,4 lasta ja vanhusta 100 työikäistä kohden.

Taloudellinen huoltosuhte

TALOUDELLISEN HUOLTOSUHTEN KEHITYS			
Tilanne 31.12.	Pielavesi	Pohjois-Savo	Koko maa
v. 2010	210	152	131
v. 2011	203	148	129
v. 2012	207	149	132
v. 2013	214	153	137
v. 2014	214	158	141
v. 2015	217	160	143
v. 2016	213	157	142
v. 2017	210	152	137
v. 2018	215	149	133
v. 2019	214	149	133
v. 2020	210	156	142

Taloudellinen huoltosuhte mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Työvoiman ulkopuolella oleviin lasketaan 0-14-vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet ja eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat.

Työpaikkarakenne

1.3 RISKIENHALLINTA JA KESKEISIMMÄT RISKIT

Vuonna 2023 kunnista siirtyy pois iso joukko sote-toimintaan liittyviä vastuita ja hallituksen rahoituslinjauksia. Euromääräisesti keskeisimpiä tällaisia päätöksiä ovat hoivamitoituksen nostaminen 0,7:ään, hoitotakuun tiukentaminen, rintamaveteraanien palvelut, kotihoidon ja omaishoidon kehittäminen sekä esimerkiksi lastensuojelun jälkihoito-oikeuden laajennus

Julkisen talouden suunnitelman kehysurassa sote-toimien siirtyminen pois kunnilta toteutetaan neutraalisti: kuntatalouden menojen oletetaan supistuvan saman verran kuin kuntien valtionosuusrahoituksen. Siirtyvien tehtävien ja valtionrahoituksen todellinen suhde ei selviä vuosina 2023–2024, sillä tuolloin ei sote-lainsäädännöstä johtuen tehdä lainkaan kuntien ja valtion välistä perinteistä rahoitusvastuiden tarkistusta.

Yksittäisissä kunnissa sote-siirto ei toteudu neutraalisti, sillä kunnan sote-kustannukset ja leikattavan rahoituksen suhde harvoin osuvat edes samaan ilmatilaan. Alustavien laskelmien mukaan sote-uudistus heikentää vajaan 200 kunnan talouden tasapainoa ja vahvistaa yli sadan kunnan taloutta. (KL)

Kunnan tai kuntakonsernin omistamien sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten kesto muodostaa kaikille kunnille taloudellisen riskin. Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaika yhdellä vuodella.

Vaikka sote-tehtävät siirtyvät kunnilta pois ja kuntien tulopohja kaventuu, jäävät kunnille kannettaviksi sote-kiinteistöihin kohdistuvat velat ja poistot. On myös syntymässä eräänlainen ”harmaa vyöhyke” kuntien ja hyvinvointialueiden välille erilaisten tukipalvelujen kuten tieto- ja taloushallinnon kustannusjaon osalta. Kunnat eivät voi jäädä maksajiksi näihin järjestelmiin sen suuremmalla osuudella kuin minkä niille jäävien tehtävien osuus aiheuttaa. Muutoksessa on tärkeää, että asiakastieto- ja taloushallintojärjestelmät toimivat

luotettavasti ja turvallisesti. Tämän varmistamiseen tarvittavat resurssit on rahoitettava hyvinvointialueille valtion menoista. (P-Savon kuntataloustyöryhmä)

Pielaveden kunnan osalta suurimmat riskit suunnitelmakaudella ovat verorahoituksen riittävyys, henkilöstön saatavuus ja kiinteistöriski. Myös Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa ja sitä kautta kustannusten nousu ja esimerkiksi energian hinta ja saatavuus ovat riskejä, joihin on varauduttava. Pielaveden kunnan valmiussuunnitelma on päivitetty vuoden 2022 aikana ja erilaisia harjoituksia käyty tarvittavien toimialahenkilöiden ja viranomaisten kesken.

Kunnat ja hyvinvointialueet ovat laajasti vastuussa omasta varautumisestaan. Ne vastaavat varautumisesta arjen häiriötilanteisiin, kuten vesihuollon ja energijakelun varmistamisesta. Aluehallintoviranomaiset vastaavat varautumisen yhteensovittamisesta alueillaan.

Kyberturvallisuuden johtamisesta vastaa valtioneuvosto. Valtiovarainministeriö vastaa julkisen hallinnon ICT-asioista sekä julkisten palveluiden tietoturvasta ja kyberturvallisuudesta. Ministeriö tukee muun muassa palvelutuotannon ja julkisen hallinnon varautumisen kehittämistä ja ylläpitoa. Kyberturvallisuuden tilannekuvan tuottamisesta ja ylläpitämisestä vastaa Kyberturvallisuuskeskus.

1.4 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Kuntalaki korostaa kunnan ja konsernin ohjaamista kokonaisuutena. Kuntalain 110§:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon myös kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tarkoituksena ei ole laatia koko konsernin talousarviota, mutta kunnan talousarvion liitteenä voi olla keskeisimpien tytäryhteisöjen talousarviot.

Pielaveden kunnalla on kaksi tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot sekä Pielaveden Teollisuushallit Oy. Niiden molempien toimitusjohtajan palvelut ostetaan kunnalta. Vuosina 2020-2022 toimitusjohtajana on toiminut oman työnsä ohella kunnaninsinööri. Vuonna 2023 toimitusjohtajana toimii oman työnsä ohella rakennustarkastaja.

Pielaveden Vuokratalot Oy:llä on vuokrattavana yhteensä 150 asuntoa sekä kerros- että rivitaloissa. Asunnot ovat valmistuneet 1976–1993 ja sijaitsevat Pielaveden keskustan tuntumassa. Asuntotarjonta ml. kalustetut asunnot ovat osoittautuneet toimivaksi keinoksi vaikuttaa kunnan, yritysten sekä muiden toimijoiden rekrytointeihin sekä sijaisuuksien ja harjoittelijoiden saamiseen. Lisäksi Pielaveden kunta on kunnanhallituksen päätöksellä 5.9.2022 sopinut Kuopion vastaanottokeskuksen kanssa vastaanottopalveluiden kuten majoituspalveluiden tuottamisesta. Vuokrataloyhtiö on viimeiset kolme vuotta tehnyt ns. nollatuloksen purkamalla tai lisäämällä varauksia.

Pielaveden Teollisuushallit Oy:llä on vain kaksi teollisuushallia. Toisessa hallissa ollut pitkäaikainen vuokralainen irtisanoi sopimuksensa alkaen 1.4.2022. Yhtiö myönsi vuokralaiselle, vuokralaisen anomuksesta, 37 000 euron velan perimättä jättämisen syyskuussa, koska vuokralainen oli lopettanut toimintansa keväällä ja toiminta oli siirtynyt kunnalle. Samalla yhtiö joutui esittämään Pielaveden kunnalle samansuuruisen lisämäärärahan myöntämistä talousarvioonsa. Viimeisistä viidestä vuodesta Teollisuushallit Oy:n tilinpäätös on ollut positiivinen vain vuodet 2020-2021.

Sote- ja pelastustoimen uudistuksen voimaantulon 22§:n mukaan kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023. Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen siten, että se on voimassa ainakin 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä. Tämän jälkeen eli viimeistään 1.1.2027 hyvinvointialueet vuokraavat toimitilansa vain yhtiöiltä.

Pielaveden kunta on rekrytoimassa selvityshenkilön selvittämään kuntakonsernin omistamien kiinteistöjen omistamisen vaihtoehdot ja niiden vaikutukset. Selvitys pyritään tekemään vuonna 2023 ja sen lopputulemana saatetaan esittää muutoksia Pielaveden konsernijärjestelyihin ja konsernirakenteeseen.

Selvityksen ja sen jälkeen mahdollisten järjestelyjen tavoitteena on, että

- Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa sovitaan Pielaveden kunnan omistamien sote-kiinteistöjen pitkäaikaisesta vuokraamisesta viimeistään 1.1.2026 alkaen
- konsernin asuntotarjonta tukee Pohjois-Savon hyvinvointialueen, kunnan sekä alueen yritysten ja muiden toimijoiden rekrytointeja sekä sijaisten ja harjoittelijoiden saamista
- konsernin asuntotarjonta tukee maahanmuuttajien kotoutumista Pielavedelle
- tällä hetkellä kunnan omistuksessa olevien asuntojen ja kiinteistöjen ylläpito ja kehittäminen turvataan
- mahdolliset konsernijärjestelyt ja konsernirakenne sekä kiinteistöjen omistaminen eivät aiheuta taloudellista riskiä kunnalle
- tytäryhtiön/-yhtiöiden johtaminen ei aiheuta kohtuutonta riskiä kunnan ympäristöosaston johtamiseen.

1.5 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS, SEURANTA JA TILIVELVOLLISET

Talousarvion rakenne ja sitovuus löytyy talousarviokirjan kohdassa ”talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto” sivulta 97.

Tilivelvolliset:

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat

- kunnan toimielimen jäsenet
- asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat Tilivelvolliset toimielinten jäsenet

Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kuntalain 30 §:n mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat, valiokunnat ja johtokunnat, niiden jaostot ja toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat valtuuston päätöksen 28.2.2022 § 13 mukaan:

Kunnan hallinnosta ja taloudesta vastaavat keskushallinnon viranhaltijat

- kunnanjohtaja
- hallintopäällikkö
- talouspäällikkö

Osastojen päälliköt siten kuin kunnanhallitus heidät nimeää hallintosäännön 17 §:n mukaisesti

- sivistysjohtaja (sivistysosasto)
- perusturvajohtaja (perusturvaosasto) 31.12.2022 saakka, siirtyy hva:lle.
- kunnaninsinööri (ympäristöosasto)

Esittelijät - tässä lueteltuina muut kuin esittelijänä toimivat keskushallinnon viranhaltijat tai osastopäälliköt

- kansalaisopiston rehtori (kansalaisopiston johtokunta)
- rakennustarkastaja (rakennusvalvontajaos)

2 VUOSIEN 2023–2025 TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

2.1 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

(VM, kuntatalousohjelma syksy 2022)

Yleinen talouskehitys

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 prosenttia vuonna 2022. Tuotanto on kehittynyt alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on jatkanut nopeaa kasvuaan. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. Kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella. Myös Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Venäjän osuus Suomen viennistä ja tuonnista on puolittunut hyökkäyksen alun jälkeen, mutta kauppa ei kuitenkaan ole vielä loppunut. Menetetyn Venäjän kaupan korvaamista hidastavat Euroopan heikentyneet talousnäkymät, ja viennin kasvun arvioidaan jäävän vaisuksi. Lisäksi lisääntynyt epävarmuus siirtää investointeja tulevaisuuteen. BKT:n kasvu hidastuu 0,5 prosenttiin vuonna 2023 ja toipuu hivenen 1,4 prosentin kasvuun vuonna 2024. Vuosina 2025–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia vuosittain.

Ennusteessa oletetaan, että elokuun alussa vuonna 2022 voimassa olevat Venäjään kohdistetut pakotteet jäävät voimaan. Rajoitteiden suoria vaikutuksia suurempia ovat kuitenkin epäsuorat vaikutukset, kuten hintojen nousu. Koronavirus ei ole poistumassa ja uusia tautitapauksia ilmenee yhä, mutta ennusteessa oletetaan, että covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi ei tehdä sellaisia rajoituksia, joilla olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys ovat pienentäneet koronaepidemian julkiseen talouteen synnyttämää mittavaa epätasapainoa. Julkinen talous kohenee vielä vuonna 2022 verotulojen voimakkaan kasvun siivittämänä. Alijäämän pienenemistä edesauttaa myös covid-19-tukitoimien väheneminen.

Vuonna 2023 talous kasvaa vaimeasti ja työllisyys heikkenee, joten julkisen talouden alijäämä alkaa jälleen kasvaa. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Ensi vuoden jälkeen nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden menojen ja tulojen välistä epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi korkealle tasolle covid-19-epidemian vuoksi eikä ole palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle. Velkasuhteen kasvu kuitenkin taittui hetkellisesti vuonna 2021. Julkisen velkasuhteen väliaikaiseen tasaantumiseen vaikuttaa nimellisen BKT:n suotuisa kasvu. Valtionhallinnon, paikallishallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä pysyy mittavana, joten velkasuhde alkaa kivuta uudelleen ylöspäin vuodesta 2023 lähtien. Alijäämien lisäksi velkasuhdetta kasvattavat lähivuosina myös korkomenot. Vuonna 2022 valtionhallintoa vahvistavat covid-19-tukitoimien väheneminen ja vuonna 2023 hallituskauden määräaikaisten toimien päättymisen. Varautumiseen liittyvät toimet näkyvät etenkin valtionhallinnon rahoitusasemassa. Ensi vuodesta lähtien alijäämä alkaa kasvaa verotulojen kasvun hidastuessa ja hävittäjähankintojen myötä. Ensi vuodelle kohdistuu myös väliaikaisia toimia, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa kuluttajahintojen poikkeuksellisen nopean nousun vuoksi sekä toimia, joilla pyritään lieventämään sähkön korkean hinnan vaikutuksia. Valtion velanhoitomenot alkavat myös kasvaa ennustejaksolla.

Ensi vuodesta lähtien Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti paikallishallinto (pois lukien hyvinvointialuehallinto) jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä. Alijäämä johtuu muun muassa mittavista investoinneista. 3 Ennusteessa oletetaan, että uusia koneita luovutetaan Suomelle vuodesta 2025 alkaen.

Työeläkelaitosten ylijäämä asettuu lähivuosina hieman yli prosenttiin. Eläkemenojen kasvu jatkuu, mutta toisaalta maksutulot kasvavat voimakkaasti vielä kuluvana vuonna ja nouseva korkotaso lisää työeläkelaitosten omaisuustulojen kasvua. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasemaa vahvistaa ennustejaksolla työttömyystilanteen koheneminen ja sosiaaliturvarahastot pysyvätkin lievästi ylijäämäisinä.

2.2 VALTION TOIMENPITEIDEN VAIKUTUS KUNTATALOUTEEN

Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus kuntatalouteen vuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja velvoitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus, ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille.

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruiseksi 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa.

Kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä syntyviä kustannuksia valtionavustuksella toteutettavaksi. Lisäksi korotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen määrärahaa 120 milj. eurolla, vapaan sivistystyön yhteydessä toteutettavan kotoutumiskoulutuksen määrärahaa 5 milj. eurolla sekä suomi tai ruotsi toisena kielenä ja oman äidinkielen opetukseen tarkoitettuna avustuksen määrärahaa 2,5 milj. eurolla.

Ammatillisen koulutuksen rahoituspohjaa vahvistetaan pysyvästi vuodesta 2023 lukien, mistä kuntatalouteen kohdistuu noin 37 milj. euroa. Lisäksi hoiva-avustajakoulutusta lisätään sekä työvoimakoulutuksena että kohdentamalla lisärahoitusta jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle. Aiempien päätösten mukaisesti lähihoitajien koulutukseen kohdennetaan vuonna 2023 lisärahoitusta hoitajamitoituksen muutokseen vastaamiseksi. Lisäksi oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen asteittaista toimeenpanoa jatketaan. Myös oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistamisen kokeilua jatketaan.

Väyläverkon kehittämisinvestointeihin kohdennetaan 15 milj. euron määräraha vuodelle 2023 maantie 8155 Oulun satamayhteys (Poikkimaantie) -hankkeen toteuttamiselle. Lisäksi valtio avustaa kaupunkiseutujen raideliikennehankkeita MAL-sopimusten mukaisesti, mistä vuodelle 2023 kohdistuu 21,5 milj. euroa. Euromääräisesti merkittävin hanke vuonna 2023 on Länsi-Helsingin raitiotiet mukaan lukien Vihdintien pikaraitiotien suunnittelu ja rakentaminen. 9 Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:57

Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Lisäksi sähkön hinnan nousun vuoksi tuloveroon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja. Vuonna 2023 on edelleen voimassa korotettu matkakuluvähennys, minkä lisäksi kuntien verotuloja vähentävät hieman myös ikääntyneiden työtulovähennyksen korotus, perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuun huojennus sekä T&K-toiminnan lisävähennys. Lisäksi ansiotuloveroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus.

Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen 1.8.2023 alkaen pienentää kuntien maksutuloja arviolta 29 milj. euroa vuonna 2023 ja 70 milj. euroa pysyvästi vuodesta 2024 lukien. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Tämä kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa.

Suomen talous kasvaa vaimeasti vuonna 2023

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta voimakkaasti tänä vuonna. Energian, raaka-aineiden sekä ruuan hinnat ovat nousseet hyvin nopeasti, ja Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Tuotanto on kehittynyt vielä alkuvuonna 2022 suotuisasti ja myös työllisyys on kasvanut ripeästi alkuvuonna, mutta kuluttajahintojen nousun arvioidaan leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 alkupuolella. Lisääntynyt epävarmuus myös siirtää investointeja tulevaisuuteen. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan hidastuvan kuluvan vuoden 1,7 prosentista 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Vuosina 2024–2026 BKT:n vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia.

Kertaluonteiset tekijät vahvistavat kuntataloutta vuosina 2022–2023

Kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuoden tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa toiminnan- ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla.

Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ja niitä vastaava rahoitus poistuvat. Vuonna 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy muun muassa kustannusten ripeä kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 prosenttia vuonna 2023. Painoarvoltaan merkittävin kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu. Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätysellisen vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 mrd. euroa positiivinen vuonna 2023.

Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Vuosikate riittää painelaskelmassa kattamaan poistot kaikkina tarkasteluvuosina. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Kehitysarvion mukaan kuntatalouden toimintamenot kasvavat vuosittain keskimäärin 2,9 prosenttia ja toimintatulot keskimäärin 0,7 prosenttia vuosina 2024–2026. Toimintamenojen kasvu aiheutuu pääasiassa hintojen noususta, jonka arvioidaan olevan peruspalvelujen hintaindeksillä mitattuna keskimäärin 3,6 prosenttia vuodessa. Verotulot laskevat vielä vuonna 2024, mikä on seurausta siitä, että sote-uudistuksen täysimääräinen vaikutus näkyy kuntien verotuloissa viiveellä verovuoden verojen kertyessä useamman kalenterivuoden aikana. Verorahoitus kasvaa keskimäärin 3,0 prosenttia vuodessa vuosina 2025–2026.

Kuntatalouden lainakannan kasvuvauhti hidastuu selkeästi viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Kuntatalouden kehitysarviossa lainakanta kasvaa vuoteen 2026 mennessä 21,1 mrd. euroon. Korkotaso on pysynyt jo pitkään poikkeuksellisen matalalla tasolla, mutta korkoympäristön

normalisoituminen useamman vuoden vallinneesta epätavallisesta tilanteesta, jossa nimelliskorot ovat olleet negatiivisia, on jo alkanut. Tämä kiristää myös velkaantunutta kuntataloutta.

Kuntatalouden kehitysarvio on niin sanottu painelaskelma, joka kuvaa kuntatalouden kehitystä tähän mennessä tehtyjen päätösten ja toimien vallitessa. Se ei sisällä oletuksia tulevista veroprosenttien muutoksista tai muista uusista päätöksistä, kuten tulevan hallituksen tai kuntien ja kuntayhtymien omista toimista vuosille 2023–2026.

Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun siirrolla kunnista hyvinvointialueille on merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja -menojen taso ja rakenne muuttuvat merkittävästi tehtävien siirtyessä hyvinvointialueille sekä rahoituksen siirtyessä valtiolle.

Tässä osiossa esitetyt summat siirrettävistä kustannuksista ja tuloista perustuvat valtiovarainministeriön laskelmaan vuoden 2022 tasossa. Arviot perustuvat vuoden 2021 kuntien tilinpäätösten ja vuoden 2022 kuntien talousarvioiden mukaisiin tietoihin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannuksista. Tulotiedot perustuvat valtiovarainministeriön kuntakohtaisiin veroennusteisiin ja valtionosuustietoihin. Lopullisten tilinpäätöstietojen valmistuessa kesällä 2023 laskelmat päivitetään uudelleen. Tuolloin päivittyvät kuntien rahoituslaskelmat ovat lopullisia ja niiden perusteella määritetään rahoitus vuodesta 2024 eteenpäin. Samassa yhteydessä muutetaan lopullisiksi myös sote-muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus.

Kustannusten ja tulojen siirto

Käyttötalouden muutos toteutuu siten, että siirtyviä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannuksia vastaavasti siirretään koko maan tasolla yhtä paljon tuloja, jotka koostuvat peruspalvelujen valtionosuuksien niin sanotuista sote-perusteisista osista, yhteisövero-osuudesta, kunnallisverosta sekä veroperustemuutoksista johtuvista verotulojen korvauksista. Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten 35 Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:57 nettomäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista taas siirtyy eniten kunnallisveroa eli noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruudesta 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa. Siirtyvien valtionosuuksien ja veromenetysten korvausten osuus nykyisestä on noin 70 prosenttia.

Kuntien tehtävien kustannukset ja tulot sote-uudistuksen jälkeen

Uusimman arviolaskelman mukaan uudistuksen jälkeen kunnilla olevien tehtävien kustannukset ovat noin 15,09 mrd. euroa vuoden 2022 tasolla. Euromääräisesti merkittävin tulo kunnille on edelleen kunnallisvero, noin 8,11 mrd. euroa. Sen suhteellinen osuus kuntien verorahoituksesta (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) ei suuresti muutu, vaikka kunnallisveroa leikataan varsin voimakkaasti uudistuksen yhteydessä. Yhteisöveroa vähennetään 0,82 mrd. eurolla, jolloin kuntiin jää yhteisöveroa noin 1,63 mrd. euroa. Kiinteistöveroon ei ehdoteta muutoksia, jolloin sen määrä on edelleen noin 2,09 mrd. euroa. Kiinteistöveron suhteellinen osuus kuntien verorahoituksesta yli kaksinkertaistuu nykyiseen verrattuna. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen jää noin 2,6 mrd. euroa, josta verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen osuus on noin 0,7 mrd. euroa. Tulojen tasauksen euromäärä ei suuresti muutu uudistuksen yhteydessä, joten sen paino valtionosuusjärjestelmässä kasvaa oleellisesti. Näiden lisäksi veroperustemuutoksista aiheutuvien veromenetysten korvauksiin jää noin 0,83 mrd. euroa.

Uudistusten jälkeen verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, mutta verorahoituksen osalta valtionosuuksien osuus kasvaa joillakin kunnilla selvästi verrattuna nykytilanteeseen. Tämä selittyy sekä verotulojen poistumisella että valtionosuusjärjestelmään sisällytettävillä uudistuksen vaikutusten tasauselementeillä, jotka voivat olla joillekin kunnille huomattavan suuret. (VM, kuntatalousohjelma vuodelle 2023)

Kuntatalouden kehitysarvio

Kuntatalouden kokonaiskuva ja tulevaisuudennäkymät eivät ole juuri muuttuneet viime kevään kuntatalousohjelmassa esitettyyn arvioon verrattuna. Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 tilinpäätösten tulos- ja rahoituslaskelman erät tarkentuivat paikoitellen paljonkin kevään alustaviin tilinpäätösarvioihin verrattuna, mutta iso kuva vuodesta 2021 ei muuttunut.⁴ Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta tarkentui noin 200 milj. euroa negatiiviseksi ollen vielä lähempänä tasapainoa kuin keväällä arvioitiin. Lisäksi kuntien verotuloennusteet ovat kohonneet kevästä koko ennustejaksolla 2022–2026 pääasiassa veropohja- ja maksuunpanoennusteen päivityksen vaikutuksesta. Toisaalta myös hintaennusteita on nostettu kevästä. Merkkejä inflaation kiihtymisestä saatiin jo viime vuonna, mutta vielä keväällä inflaatiopiikin ajateltiin jäävän maltillisemmaksi ja lyhytaikaisemmaksi.

Kuntien kustannuskehityksen kannalta painoarvoltaan merkittävin hintoihin vaikuttava tekijä on kuitenkin kunta-alan ansiokehitys, sillä henkilöstökustannukset muodostavat kuntatalouden suurimman kuluerän. Kunta-alan vaikea työkiista saatiin osittain päätökseen kesäkuun alussa, kun kaikki muut kunta-alan työntekijäryhmät hoitajaliittoja Tehy ja Superia lukuun ottamatta hyväksyivät kuntien ja hyvinvointialueiden virka- ja työehtosopimukset. Yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun vuoksi sopimuskorotuksia sovelletaan kuitenkin kaikkiin, myös sote-alan työntekijöihin. Sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalla 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,8 prosenttia. Perusratkaisun sopimuskorotusten taso ilman kehittämisohjelmaa vuosina 2023–2024 on sidottu niin sanottuun yleiseen linjaan. Lisäksi kunta-alan palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä uudistetaan erillisellä kehittämisohjelmalla vuosina 2023–2027 keskimäärin yhden prosentin sopimuskorotuksella vuosittain. Ohjelman avulla kunta-alan palkat nousevat viiden vuoden aikana yhteensä noin 5,1 prosenttia sopimuskorotusten lisäksi.

Työmarkkinoiden kireys on aiheuttanut kunta-alalla kasvavassa määrin haasteita. Etenkin sote-palveluiden tarve on kasvanut väestön ikääntymisen vuoksi ja siksi hoitoalan uusien avoimien työpaikkojen määrä on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat ruuhkautuneet paikoitellen pahoin, ja paheneva hoitajapula ja työtaistelut vaikeuttavat tilannetta entisestään. Riskejä uusista työtaisteluista on ilmassa.

Vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella kuntataloudessa jälleen hyvältä. Ennusteen mukaan toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi, mutta lukuja parantaa Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vaikuttaa etenkin nettoinvestointeihin ja sitä kautta toiminnan- ja investointien rahavirtaan ja rahoituksen rahavirran lukuihin. HKL:n yhtiöittäminen kohentaa toiminnan ja investointien rahavirtaa noin 660 milj. eurolla vuonna 2022. Lisäksi sote-kiinteistöjen myyntien arvioidaan myös kohentavan kertaluonteisesti toiminnan ja investointien rahavirtaa. Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän pienentyneiden valtionavustusten vauhdittamana, mutta vuosikate pysyy lähellä viime vuoden tasoa verorahoituksen kasvaessa ripeästi.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy kuitenkin edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

EKP:n ohjaukorkoa on nostettu jo 2,0 %:iin.

Inflaatio oli syyskuussa 8,1 prosenttia (Tilastokeskus).

2.3 KUNTATALOUDEN KEHITYSNÄKYMÄT 2023–2025

Yleinen talouskehitys ja kuntatalous (Kuntaliitto, pääekonomisti)

Kuntatalousohjelman nostot syksyllä 2022

- Venäjän hyökkäys Ukrainaan on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta ja kääntänyt energian, raaka-aineiden sekä ruuan hinnat jyrkkään nousuun. Suomen talous kasvaa vaimeasti tulevina vuosina.
- Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, mutta kertaluonteisten ajoitustekijöiden, arviolta 1,2 miljardia euroa, vuoksi vuosi 2023 on poikkeuksellisen vahva.
- Kuntatalouden tehtävät painottuvat 2023 lähtien varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden laskennallinen palvelutarve pienenee tulevina vuosina
- Kuntatalouden kehitysarvion iso kuva ei ole muuttunut kevästä 2022 • Vuosikate kattaa poistot sekä nettoinvestoinnit
- Tilikauden tulos noin miljardin euron tuntumassa. Vuosi 2023 on poikkeuksellinen ns. verohännän vuoksi.
- Palkkatarkaisu nostaa kuntien nettokustannusten kasvun keskimäärin noin 4 prosenttiin kehyskauden lopussa
- Laskennallinen talouden sopeutuspainne (toiminnan ja investointien rahavirran alijäämä) kasvaa kehyskauden lopussa kaikissa kuntakoryhmissä, suhteellisesti eniten pienimmillä kunnilla.

Valtaosa kuntalinjauksista 2023 pysyi budjettiriihessä ennallaan

Merkittävin uusi linjaus koskee varhaiskasvatusmaksuja

- Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan pysyvästi 1.8.2023 lähtien. Yksityisen hoidon tuen hoitolisään korotus.
- Kuntien asiakasmaksut pienenevät vuositasolla 70 miljoonaa euroa. Vaikutus vuonna 2023 pienempi.
- Muutos kompensoidaan kunnille yhteisöveron jako-osuuden korotuksella.

Kuntatalouteen ei kohdistu vuonna 2023 juurikaan pysyviä uusia tai laajenevia tehtäviä. Vuoden 2022 lopussa iso osa Sanna Marinin tulevaisuushankkeista päättyi.

- Indeksitarkistus 2023: +3,8 %. Kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä.
- Kuntien valtionosuuksia leikataan -43 milj. euroa vuonna 2023
- Aiemmin sovittu 24 milj. euron leikkaus • Kuntien digikannustimeen liittyvä kertaluonteinen leikkaus v. 2023, -10 milj. euroa
- Yhdistymisavustusten tasoa alennetaan 9 milj. euroa 2023-

Korvataan:

- Veroperustemuutosten vaikutukset
- Varhaiskasvatusmaksujen tuottomenetyt
- Ukrainan sotaa pakenevien henkilöiden palveluiden kustannuksia.

Kuntatalous on syksyllä 2022 historiallisen suuren mullistuksen edessä, kun sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaville hyvinvointialueille. Suuressa kuvassa uudistus puolittaa kuntatalouden, mikä merkitsee kuntatalouden ennusteessa juoksevien menojen ja tulojen rajua pientymistä vuonna 2023. Kuntatalouden vuosikate tai tilikauden tulos pysyvät painelaskelmatyyppisessä tarkastelussa kuitenkin varsin muuttumattomana.

Valtiovarainministeriön laatima tuore kuntatalouden kehitysarvio maalaa kuntien talousnäkyistä varsin positiivisen kuvan. Ennusteisiin sisältyy aina epävarmuutta, mutta tällä kertaa tulevien vuosien talousnäkyisiin sisältyy poikkeuksellisen suuria alaspäin suuntautuvia riskejä. Kokonaiskuva kuntatalouden näkyistä pysyi syksyn kehitysarviossa kuitenkin varsin lähellä edellistä kevään ennustetta. Ennuste ei huomioi vielä vuoteen 2025 mitä todennäköisemmin ajoittuvaa TE-palvelu-uudistusta.

Kuntatalouden kehitysarvio on lähivuosina vahva

Kuntatalouden kustannuksiin kohdistuu tällä hetkellä kovia paineita. Julkisen sektorin palvelut ovat työvoimavaltaisia, joten kesäkuun alussa kunta-alalle sovitun virka- ja työehtosopimuksen kustannusvaikutuksilla on suuri merkitys tulevien vuosien menopaineisiin.

Sopimus on sidottu niin sanottuun yleiseen linjaan, mutta sen päälle tulee vielä monivuotinen alan palkkarakenteita uudistava kehittämisohjelma.

Kustannuspaineita aiheuttavat myös odotettua korkeampana pysyttelevä hintojen nousu sekä siihen liittyvä korkotason nousu. Kehitysarviossa kuntien kustannuspaineita kuvaavat ennusteet, kuten peruspalveluiden hintaindeksi, nousivatkin reippaasti.

Samaan aikaan kuntataloudessa ja laajemmin koko julkisessa taloudessa on tapahtunut verotulojen odotettua voimakkaampaa vahvistumista. Kun vielä vuosi sitten kuntatalouden tilan ennakoitiin heikenevän vuonna 2022 selvästi, nyt kunnallis- ja yhteisöverojen vahva kehitys on paikannut tilanteen. Vuoden 2022 tunnuslukuja erityisesti toiminnan ja investointien rahavirran osalta kaunistaa myös Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen.

Kuntatalouden kehitysarvio on lähivuosien osalta hyvin positiivinen, sillä myös vuotta 2023 vahvistaa noin 1,2 miljardin euron suuruiseksi arvioitu kertaluonteinen verohäntä. Se syntyy, kun osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaan.

Euromääräisesti isojen sote-rahavirtojen varjoon jää myös lukuisia muita kuntien talouteen vuonna 2023 vaikuttavia päätöksiä, kuten varhaiskasvatusmaksujen alennus ja sen kompensointi sekä Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen valmistavaan opetukseen kohdistuvat tukimäärärahat.

Kertaluonteiset tekijät väistyvät 2024

Suuret kuntatalouden muutokset ja kertaluonteiset tekijät eivät saa peittää alleen kuntatalouden ja julkisen talouden todellista tilaa. Monien yhteiskunnallisten vahvuuksien ohella Suomen julkinen talous rakentuu loppujen lopuksi vaimeasti kehittyvälle talouskasvulle, ikääntyvälle väestölle ja laskevalle osaamistasolle.

Pidemmällä aikavälillä julkisessa taloudessa ja myös kuntataloudessa tämä näyttäytyy kuluvaan vuotta huomattavasti matalampana verokehityksenä sekä muita sektoreita korkeampina kustannuksina. Päittäjien kannattaakin suunnata katseet vuoteen 2024 ja siitä eteenpäin, jotta kuntatalouden todellisen tilan näkee tarkemmin. Tosin sinnekin on odotettavissa jälleen talousennustetta heilauttavia uudistuksia, kun kuntien järjestämisvastuuta TE-palveluissa vahvistetaan.

Valtion yleiset kuntapäätökset 2023:

Peruspalvelujen valtionosuus:

Valtionosuutta vähentävät:

- Sote-uudistus 5,4 mrd. euroa.
- Hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset 43 milj. euroa vuonna 2023. Pysyvä vaikutus on 33 milj. euroa vuodesta 2024 lähtien.

Valtionosuutta lisäävät:

- Indeksikorotus (3,8 %) noin 89 milj. euroa
- Tehtävämuutokset noin 15 milj. euroa.
- Lääkäri- ja lääkäritähtelicopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen (22,6 milj. euroa)
- Perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. euroa)
- Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. euroa)

Kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä vuonna 2023. Se tehdään seuraavan kerran vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Valtionosuusprosentti laskee 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin vuonna 2023.

- Valtionosuusprosentin muutoksesta valtaosa on teknistä muutosta, jolla ei ole vaikutusta valtionosuuden tasoon.

2.4 KUNTALAIN TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVA SÄÄNTELY

Talousarvio ja -suunnitelma, 110 §

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Uusia kriteerejä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukuihin:

Kuntalaki 118 § (8.2.2019/175)

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

2. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:
  - kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
  - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
  - asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
  - konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä on täsmennetty siten, että taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taloussuunnitelma voisi siten olla alijäämäinen, mutta vain enintään siihen määrään kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan kertyvän ylijäämää.

Ylijäämän määrän arvioinnissa otetaan huomioon edellisen vuoden tilinpäätöksen lisäksi laadintavuoden talousarvio ja siihen tehdyt muutokset sekä muut tiedossa olevat laadintavuoden tulokseen vaikuttavat tekijät. Tällä tavoin otetaan huomioon edellisen vuoden tilinpäätökseen sisältyneen ylijäämän käyttö alijäämän kattamiseen jo talousarvion laadintavuonna. Kunnan laatiessa taloussuunnitelmaa se voi siten ottaa huomioon tasapainossa edellisen tilinpäätöksen ylijäämäerien ja talousarvion laadintavuoden arvioidujen ylijäämäerien yhteenlasketun määrän.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Jos taseeseen kertynyt alijäämä saadaan katetuksi säädettyä aikaa nopeammassa ajassa, ylijäämäinen tilinpäätös, jolla kertynyt alijäämä saadaan katetuksi, katkaisee momentin mukaisen kattamiskauden. Seuraavina tilikausina mahdollisesti kertyvän alijäämän johdosta alkaa uusi kattamiskausi.

Lakiin on otettu uusi säännös alijäämän kattamisen määräajasta kuntaliitostilanteessa. Uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Uudella kunnalla tarkoitetaan kuntarakennelain 3 §:n mukaisesti kuntien yhdistymisen tuloksena syntynyttä kuntaa.

Pielaveden kunnan avaavassa taseessa 1.1.2022 on ylijäämää n. 3,4 milj.€.

Taseeseen kertyvän ali-/ylijäätymän kehitys 2012–2025:

	Tilikauden yli-/alijäämä	Taseessa ali-/ylijäätymää
Tilinpäätös 2012	-862 811	-1 900 959
Tilinpäätös 2013	124 859	-1 776 100
Tilinpäätös 2014	320 952	-1 455 148
Tilinpäätös 2015	-384 338	-1 839 486
Tilinpäätös 2016	-252 371	-2 091 858
Tilinpäätös 2017	719 685	-1 372 173
Tilinpäätös 2018	372 041	-1 000 132
Tilinpäätös 2019	-306 356	-1 306 488
Tilinpäätös 2020	2 187 065	880 577
Tilinpäätös 2021	2 529 061	3 409 638
Talousarvio 2022	1 740 035	5 149 673
Talousarvio 2023	129 550	5 279 223
Taloussuunnitelma 2024	-38 480	5 240 743
Taloussuunnitelma 2025	-303 210	4 937 532

2.5 VERORAHOITUKSEN MUUTOKSIA

2.5.1 Verotulot (VM, kuntatalousohjelma vuodelle 2023)

Kunnallisvero

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2023 noin 9,93 mrd. euroa, mikä on noin 11,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat hallitusohjelmaan liittyneet veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtyessä kuntien vastuulta hyvinvointialueille kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Kunnallisveron tuottoa leikataan noin 13,9 mrd. euroa ja valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevennetään kokonaisuudessaan noin 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi sote-veromuutoksen seurauksena. Sote-verouudistuksen yhteydessä kunnallisverotuksen invalidivähennys poistetaan.

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi vuoden 2023 tuloveroasteikosta ja eräiden tuloverotusta koskevien säännösten muuttamisesta ja kumoamisesta. Ansiotuloveroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi pääministeri Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus. Työtulovähennykseen ehdotetaan tehtäväksi ikään perustuva portaittainen korotus. Perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuuta ehdotetaan huojennettavaksi. Matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta ehdotetaan jatkettavaksi. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti asuntolainan korkovähennysoikeus poistuu kokonaan. Kotitalousvähennyksen yhteydessä ehdotetaan otattavaksi käyttöön määräaikainen sähkövähennys. Lisäksi kunnallisveron tuottoa pienentää tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys. Hallitus antaa näistä erilliset esitykset. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kunnallisveron kertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 40 milj. euroa vuodelle 2023.

Yhteisövero

Vuonna 2023 voimaan tulevan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle. Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Tässä yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan. Tämä pienentää kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2023 noin 763 milj. eurolla ja maksuunpanoa noin 909 milj. eurolla. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioon liittyvän esityksen, jossa kompensoitaisiin kunnille yhteisöveron jako-osuuden kautta varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset. Toimenpide kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa. Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävehennyksestä verotuksessa. Muutos pienentää yhteisöveron maksuunpanoa noin 76 milj. eurolla. Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta, jolla muutetaan korkovähennysrajoitussäännöstä. Muutos ei vaikuta yhteisöveron maksuunpanoon. Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia siten, että muutosten verotuottovaikutus kunnille on neutraali. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 milj. euroa vuodelle 2023.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,1 mrd. euroa vuonna 2023, mikä on noin 16 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2022. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella. Hallitus on arvioinut, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka saattaisi lisätä taloudellista epävarmuutta. Verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen saattaa kasvattaa vuoden 2023 kertymää edelleen jonkin verran. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle 2023.

2.5.2 Valtionosuudet (VM kuntatalousohjelma vuodelle 2023)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2022

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2023 noin 2,7 mrd. euroa, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Valtionosuus laskee vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 5,2 mrd. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 voimaan tulevasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, josta johtuen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään noin 5,4 mrd. euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Valtionosuutta kasvattavat ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 3,8 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet (8,75 milj. euroa) sekä sitouttava kouluyhteistyö (3,33 milj. euroa). Yhteensä tehtävämuutokset lisäävät valtionosuuksia vuonna 2023 noin 15 milj. euroa (kts. taulukko 12). Valtionosuutta kasvattavat myös muun muassa valtionosuuteen aikaisemmin kohdistuneen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen sote-uudistuksen myötä (22,6 milj. euroa), perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. euroa).

Valtionosuutta pienentää edellä mainitun hyvinvointialueiden rahoitukseen tehtävän 5,3 mrd. euron siirron lisäksi hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset, joiden johdosta kuntien valtionosuuksien taso alennetaan pysyvästi 33 milj. eurolla. Vähennyksestä 9 milj. euroa toteutetaan pienentämällä kuntien yhdistymisavustuksiin valtionosuudesta tehtäviä siirtoja. Kuntien digitalisaation edistämiseen ei osoiteta vuonna 2023 enää rahoitusta siirtona kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta.

Osana uudelleenkohdennuksia valtionosuuteen tehdään kuitenkin aikaisempaa digitalisaation kehittämiseen liittyvää siirtoa vastaava 10 milj. euron määräaikainen vähennys vuonna 2023. Yhteensä uudelleenkohdennukset vähentävät peruspalvelujen valtionosuutta 43 milj. euroa vuonna 2023.

Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuksien laskennalliset kustannukset ovat yhteensä 9,6 mrd. euroa. Tästä ikärakenteen osuus on 8,0 mrd. euroa. Kuntien omarahoitusosuus on 7,5 mrd. euroa eli noin 1 360 euroa/asukas. Omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 2,1 mrd. euroa. Valtionosuuden lisäosat ovat noin 270 milj. euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus noin 818 milj. euroa. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen tasauslisäykset ovat 921 milj. euroa ja tasausvähennykset -102 milj. euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 1,50 prosenttiyksiköllä 23,59 prosentista 22,09 prosenttiin vuonna 2023. Valtionosuusprosentin laskua selittää pääosin vuonna 2023 käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä valtionosuusprosenttia pienentämällä.

Verotulomenetysten korvaukset

Kunnille maksettiin veroperustemuutoksista aiheutuneita veromenetysten korvauksia vuosina 2010–2019 peruspalvelujen valtionosuusmomentin kautta. Korvausten määrä oli vuoden 2019 tasossa lähes 2 mrd. euroa. Vuodesta 2020 lähtien korvaukset on maksettu erilliseltä momentilta 28.90.35. Vuonna 2023 korvaukset ovat yhteensä 862 milj. euroa. Valtion vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna korvausten määrä laskee noin 1,8 mrd. eurolla. Muutosta selittää sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, jonka yhteydessä noin 70 prosenttia (1,94 mrd. euroa) kuntien verotulomenetysten korvauksista siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon kesken vuoden 2022 voimaan tulleet veroperustemuutokset (matkakuluvähennyksen määräaikainen korotus), jonka johdosta kuntien verotulomenetysten korvauksia lisättiin 101 milj. eurolla vuoden 2022 lisätalousarviossa. Koska matkakuluvähennyksen korotuksessa oli kuitenkin kyse vuotta 2022 koskevasta määräaikaisesta muutoksesta, vähennetään lisäys vuonna 2023 osittain hyvinvointialueille tehtävässä siirrossa ja osittain vuoden 2023 veroperustemuutoksissa.

Verotulomenetysten korvauksissa on vuoden 2023 osalta otettu huomioon myös vuoden 2022 veroperustemuutoksia koskevan arvion tarkentuminen, jonka johdosta kuntien verotulomenetysten korvauksia lisättiin 0,5 milj. eurolla vuonna 2022.

Vuodelle 2023 esitettävien veroperustemuutoksien vaikutus on 76 milj. euroa ja aiemmin päätettyjen veroperustemuutosten vaikutus vuoden 2023 korvauksiin - 46,5 milj. euroa. Muutosten nettovaikutus kunnille vuonna 2023 maksettaviin verotulomenetysten korvauksiin on 29,5 milj. euroa. Edellä mainittujen muutosten lisäksi määrärahan tasossa on otettu huomioon vuonna 2020 kunnille maksetun väliaikaisen kompensaaion takaisinperinnän päättyminen, jonka johdosta kuntien verotulomenetysten korvaukset nousevat 27 milj. eurolla verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon.

Lopulliset päätökset vuoden 2023 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2022 lopussa.

Kiinteistöverouudistus

Hallitus on 2.9.2022 päättänyt, että kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella. Hallitus arvioi, että tilanteessa, jossa asumisen kustannukset ovat voimakkaassa nousussa, ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka lisäisi taloudellista epävarmuutta.

Kiinteistöverouudistuksen tavoitteena on uudistaa kiinteistöverotuksen arvostamisperusteet vastaamaan nykypäivän kustannus- ja hintatasoa sekä alueellisia hintaeroja ja siten parantaa tasapuolisuutta ja neutraalisuutta. Selvitysten mukaan rakennusten ja maapohjan verotusarvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Lisäksi maapohjan hinnat ovat eriytyneet alueellisesti ja rakennustyyppisiä on tullut lisää sen jälkeen, kun nykyinen kiinteistöverojärjestelmä on otettu käyttöön.

Kiinteistöverouudistus oli lausunnoilla 25.3.–20.5.2022. Lausuntokierroksen palautteen perusteella uudistustarvetta kannatettiin laajasti. Etenkin elinkeinoelämää ja kiinteistönomistajia edustavat tahot kiinnittivät toisaalta erityistä huomiota vaikeuksiin arvioida uudistusesityksen vaikutuksia yksittäisille kiinteistöille ja kiinteistönomistajille, ottaen huomioon hallitusohjelmakirjaukset. Hallitusohjelman mukaan uudistus ei saa johtaa kohtuuttomiin muutoksiin kenenkään kiinteistöverossa. Lausuntokierroksen palautteessa esiintyi myös huolestuneisuutta kiinteistöverotuksen kiristymisestä kuntien arvioidessa tarpeitaan paikata tulopohjaansa kiinteistöveron kautta hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä

3 PIELAVEDEN KUNNAN TALOUS

3.1 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

3.1.1 Tulojen ja menojen kehitys

Käyttötaloustulot koostuvat pääasiassa verotuloista, valtionosuuksista ja toimintatuotoista. Seuraavissa kohdissa käsitellään tulokehityksen perusteita.

Verorahoitus

Verotulot

Pielavedellä tuloveroprosenttia korotettiin edellisen kerran vuonna 2018 21,75 %:iin edellisten vuosien aikana tehtyjen merkittävien sote – investointien ja oman palvelutuotannon kehittämisen ja tehostamisen myötä. Tosiasiassa maksuunpantavien kunnallisverojen suhde tuloihin eli efektiivinen veroaste on 13,11 % vuonna 2022 (Kuntaliiton laskelma). Vuonna 2022 verotulot ovat toteutuneet paremmin kuin alkuperäisessä talousarviossa on arvioitu. Eniten lisäystä on tullut yhteisöverossa.

Verotulot vähenevät vuonna 2023 yhteensä n. 6,5 M€ hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023. Kaikkien kuntien vuoden 2022 veroprosentista leikataan 12,64 %. Pielaveden kuntaveron prosentiksi jää siten 9,11 %. Veroja arvioidaan vuonna 2023 kertyvän seuraavasti:

VEROTULOT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	muutos %	ERO 22/23
Kunnan tulovero	10 813	11 250	5 580	-50,4	-5 670
Kiinteistövero	1 197	1 200	1 200	0,0	0
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 699	2 450	1 600	-34,7	-850
Yhteensä	14 709	14 900	8 380	-43,8	-6 520

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksen pohjana ovat seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

- kunnallisvero 9,11 %
- vakituiset asunnot 0,60 %
- yleinen 0,93 %
- muut kuin vak. asunnot 1,10 %
- rakentamattomat rakennuspaikat 2,50 %

Valtionosuudet

Valtionosuudet laskevat vuoden 2022 tasosta n. 17,5 milj. euroa hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023. Valtionosuuksien perusteista tarkemmin sivulla 21.

Valtionosuuksia arvioidaan vuonna 2023 kertyvän seuraavasti:

VALTIONOSUUDET	TP 2021	TA 2022	TA 2023	muutos %	ERO 22/23
Kunnan peruspalvelujen vos	13 765	15 142	2 564	-83,1	-12 578
Verotulomenetysten kompensatio	2 804	3 156	957	-69,7	-2 200
Verotuloihin perustuva tasaus	4 882	4 622	1 879	-59,3	-2 742
Opetus- ja kulttuuritoimen muut vos	-20	15	15	0,0	0
Harkinnanvarainen vos:n korotus	0	0	0	0	0
Yhteensä	21 431	22 935	5 415	-76,4	-17 520

Lopulliset tiedot valtionosuuksista saadaan joulukuussa 2022.

Toimintatulot ja toimintamenot

Toimintatuotot (ulkoiset) laskevat vuoden 2022 talousarvioon verrattuna -35,6 %. Toimintamenot laskevat vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna -60,5 %.

Toimintakatteen kehitys

Milj. euroa	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimintakate	32,58	31,56	31,09	31,37	33,0	32,24	32,20	35,27	12,51
Muutos	1,48	-1,02	-0,47	0,28	5,4	-2,4	-0,2	9,6	-64,5

Tuloslaskelmaosa alkaa sivulta 87.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 1,4 milj. euroa.

Investoinnit

Investointihankkeita (netto) on koko suunnittelukaudella 20223–2025 yhteensä n. 10,5 milj. euroa, josta vuoden 2023 investoinnit ovat n. 1,5 milj. euroa. Investoinnit tarkemmin sivulla 91.

3.2 YHTEENVETO TALOUDEN KEHITYKSESTÄ SUUNNITELMAKAUDELLA

Kunnan talouden menokehityksen on pysyttävä maltillisena koko taloussuunnitelmakauden. Vuoden 2022 aikana on pääosin pysytty talousarvion puitteissa ja kunnan tuloksen odotetaan olevan tilinpäätöksessä positiivinen. Suurta liikkumavaraa ei kuitenkaan tulevaisuudessa ole. Vuoden 2023 talousarvion toimintakatetta nostavat kustannusten nousu henkilöstökuluissa (arvio sopimuskorotuksista talousarviossa 2,5 %), tarvittavat henkilöstön lisäykset varhaiskasvatuksessa ja ympäristöosastolla, kunnan 150 v - juhlavuosi ja muut palvelujen ostot, kuten oppilaskuljetukset, sähkö, lämmitys ja kiinteistöjen kunnossapito.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt talouden tasapainotussuunnitelman vuosille 2020–2023 kokouksessaan 30.9.2019 § 58 ja sen noudattamista seurataan ja arvioidaan vuosittain.

Investoinneissa vuonna 2023 suurimpana on rakennusten osalta Opinportin saneerauksen suunnittelun aloittaminen. Julkisen käyttömaisuuden osalta suurimpana ovat sataman laiturien uudistaminen ja tiehankkeet. Vuosille 2024–2025 on esitetty Opinportin saneeraus yhteensä n. 8,6 M€. Investoinnit nostavat kunnan lainakantaa niin, että suunnittelukauden lopussa lainamäärä on n. 17 M€.

Suunnitelmakauden tulojen arviointiin sisältyy nyt erityisen paljon epävarmuustekijöitä. Vuodesta 2023 alkaen verorahoitus vähenee merkittävästi sote -uudistuksen astuttua voimaan. Valtionosuudet vähenevät -76,4 % (-17,5 M€) ja verotulot -43,8 % (-6,5 M€). Yhteensä verorahoituksen vähennys on n. -24 M€. Vuonna 2023 verotuloja kertyy vielä hieman enemmän johtuen edellisten vuosien veroista, koska tilitykset tulevat niistä vanhoilla veroprosenteilla ja jako-osuuksilla. Valtionosuuksien osalta on myös todennäköistä, että ne vähenevät vuoden 2023 tasosta suunnitelmakaudella. Tähän vaikuttaa hyvinvointialueiden rahoitus.

Vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmassa on huomioitu perusturvan, perusterveydenhoidon, erikoissairaanhoidon ja pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle. Sen sijaan työmarkkinatuki ja ympäristöterveydenhuolto jäävät kunnan tehtäviin. Lisäksi on arvioitu sisäisten tulojen ja menojen muutosten vaikutukset, sekä ulkoiset vuokrat (hva). Sen sijaan esimerkiksi tukipalvelujen aiheuttamaa muutosta ei ole huomioitu, koska tietoja ei ole vielä saatavissa, eikä myöskään vuonna 2025 kunnille siirtyviä työllistämispalveluja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus astuu voimaan v. 2023 alusta.

Vuonna 2023 alkaa kuntien ja kuntatalouden uusi aikakausi, kun sosiaali- ja terveystaloudet poistuvat kuntien taloudesta ja järjestäminen ja kustannukset siirtyvät hyvinvointialueille. Uudistus mullistaa kuntien rahoitusjärjestelmän, kun yli puolet verotuloista ja kaksi kolmannesta valtionosuuksista siirretään hyvinvointialueiden rahoittamiseen.

Sote-uudistus siirtää vuoden 2023 alussa yli puolet kuntien lakisäätöistä tehtävistä ja käyttötalouden kustannuksista maakunnille. Samalla maakuntiin siirtyvät myös vastaavaan toimintaan liittyvät asiakasmaksut sekä siirtyviä nettokustannuksia vastaava määrä verorahoitusta. Kunnilta vähennettävät tuloerat muodostuvat siirtyviä tehtäviä vastaavasta valtionosuudesta, kuntien yhteisöverosta ja kunnallisverosta. Vähennettävien erien suuruus täsmentyy laskelmien päivittyessä. Lopulliset siirtolaskelmat tehdään loppuvuonna 2023 kuntien raportoimien vuosia 2021 ja 2022 koskevien keskimääräisten kustannusten perusteella. Rahoituksen siirtolaskelmat saadaan kuntien Valtiokonttorille raportoimista taloustiedoista.

Koko maan tasolla uudistus on kustannusneutraali, sillä kuntataloudesta lähtee yhtä suuri määrä kustannuksia ja tuloja pois. Yksittäisissä kunnissa tilanne ei ole kuitenkaan sama, sillä kuntakohtaisesti siirtyvät kustannukset ja tulojen vähennykset eivät vastaa toisiaan. Uudistuksesta aiheutuvia kuntakohtaisia eroja tasoitetaan valtionosuusjärjestelmään sisältyvillä tasauksilla ja rajoittimilla. Tästä huolimatta uudistus muuttaa lähes kaikkien kuntien taloutta ja talouden tasapainoa. Pidemmällä aikavälillä uusi tehtävänjako kuntien, maakuntien ja valtion välillä tulee vielä muuttamaan uuden kunnan toimintoja monella eri tapaa johtuen mm. kuntien erilaisista investointitarpeista.

Sote -uudistuksessa hyvinvointialueille siirtyvä lomapalkkavelka, siirtyvä irtain omaisuus sekä siirtyvien kuntayhtymien jäsenosuudet kirjataan avaavassa taseessa 1.1.2023 peruspääomaa vastaan.

Omaisuuksiirroilla on myös vaikutusta tuloihin; kunnalle tuloutettava sairaanhoitopiiriin peruspääoman korko poistuu, hyvinvointialueelle vuokrattavien sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen osalta vuokratulot lisääntyvät ja siirtyvien vuokrasopimusten osalta vuokramenot pienenevät ja siirtyvien tehtävien menot ja tulot poistuvat.

Hyvinvointialue vuokraa kunnilta niiden omistukseen jäävät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitilat siirtymäajaksi (3 vuotta ja yhden vuoden optio). Vuokrasopimuksia ei vielä talousarviota valmisteltaessa ole allekirjoitettu.

Pielaveden kunnan siirtyvät menot hyvinvointialueelle ovat yhteensä n. 24,3 milj. euroa (muutettu TA 2022) ja siirtyvät tulot n. 24,0 milj. euroa.

Pielaveden kunnan taloudelliset näkymät 2023

Vuoden 2022 alkuperäisessä talousarviossa vuosikate oli n. 1,8 milj. euroa positiivinen. Syksyn aikana tehtyjen talousarviomuutosten jälkeen vuosikate kasvoi n. 3,2 milj. euroon ja riittää kattamaan poistot. Suunnittelukaudella 2024–2025 vuosikatteet arvioidaan myös positiivisiksi.

Vuoden 2022 alussa kertynyttä ylijäämää oli taseessa noin 3,4 milj. euroa.

Toimintakate vuoden 2022 tilinpäätösarviossa (= muutettu talousarvio) kasvaa vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna n. 3 milj. euroa. Tähän vaikuttaa henkilöstökulut, asiakaspalvelujen ostot lasten ja ikääntyneiden palveluissa, vuokratyövoiman käyttö, kuljetuspalvelujen kallistuminen ja yleinen hintakehitys.

Vuoden 2023 talousarviossa toimintakate on 12,5 M€ ja vähenee vuoden 2021 tilinpäätöksestä n. 61 % (n. 19,7 milj. euroa) ja suhteessa v. 2022 talousarvioon n. 64,5 %. Siirtyviä kustannuksia on talousarvion 2022 tasossa n. 24,3 M€. Jos siirtyvien erien kustannuksia ei huomioida, kasvaa toimintakate n. 25 % vuoden 2021 tilinpäätöksestä ja n. 14 % vuoden 2022 muutetusta talousarviosta.

Merkittäviä tekijöitä vuoden 2023 talousarviossa ovat henkilöstökulujen kasvu, sekä yleinen kustannusten nousu, esimerkkinä sähkön ja lämmön hinta, sekä koulukuljetukset. Hallinnossa kasvun selittää kuntiin jäävä työmarkkinatuen kuntaosuus, joka sisältyy tulosalueelle työllistäminen ja myös kuntiin jäävä ympäristöterveydenhuolto. Euromääräisesti eniten kasvaa sivistystoimi, jossa merkittävimmät tekijät ovat varhaiskasvatuksen palvelutarpeita vastaavat henkilöstölisäykset (2 lastenohjaajaa, 1 lastentarhanopettaja ja 1 apulaisjohtaja), sekä koulukuljetukset. Ympäristötoimen osalta suurimman muutoksen selittää ruoka- ja siivouspalvelujen liiketoimintasiirto Servicalle 1.8.2022 ja pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueelle, sekä kustannusten nousu.

Kunnalla on ensi vuonna 150 –vuotisjuhlavuosi ja sen puitteissa on varauduttu yhteensä n. 166.000 euron määrärahaan (jakautuu eri tulosalueille), joka sisältää vuosittaiset avustukset, jotka ensi vuonna ovat vastikkeellisia 150- juhlavuositeemalla, ilmoitukset ja kuvamateriaalin, tapahtumat, sekä teknisen ltk:n varauksen 60.000 e juhlavuoden toteutukseen ympäristön ym. osalta.

Verotulot on arvioitu vuosille 2023–2025 Kuntaliiton verokehikon pohjalta. Verotulojen arvioidaan vuonna 2023 laskevan vuoden 2022 talousarvioon nähden n. -43,8 % (-6,5 M€). Tuloveroprosentti vuonna 2023 on 9,11 %. Efektiivinen veroaste vuonna 2022 on 13,11 %. Euromääräinen taulukko on sivulla 24.

Valtionosuudet laskevat vuoden 2022 arvioidusta tilinpäätöstasosta n. -76,4 % (- 17,5 M€). Vaikuttavia tekijöitä on kuvattu tarkemmin kohdassa 2.5.2 ja euromääräinen taulukko on sivulla 25. Valtionosuudet suunnitelmavuosille on arvioitu talousarviovuoden mukaan.

Vuosikate vuoden 2023 talousarviossa on 1,5 M€ ja se riittää kattamaan poistot. Suunnitelmavuosilla 2024–2025 vuosikate jää alhaiseksi ja tulos alijäämäiseksi.

Vierasta pääomaa ei lisätä vielä vuonna 2023. Suunnitelmavuosina nettovelan lisäys on yhteensä n. 6,7 M€.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Henkilöstön määrä

Vuoden 2021 lopussa palveluksessa oli 289 henkilöä. Henkilöstöstä vakinaisia oli 228 henkilöä, määräaikaisia/sijaisia 53 henkilöä ja oppisopimussuhteessa olevia 5 henkilöä. Palkkatuella palkattuja oli 3 henkilöä. Edellisvuoteen verrattuna henkilöstön kokonaismäärä oli lisääntynyt 4 henkilöllä.

Lisäksi 31.12.2021 palveluksessa oli 16 kansalaisopiston sivutoimista tuntiopettajaa.

Vuosi 2023 käynnistyy hyvinvointialueuudistuksesta johtuvine muutoksineen huomattavasti pienemmällä henkilöstömäärällä kuin vuosi 2022. 1.8.2022 ruoka- ja siivouspalvelut siirtyivät Servica Oy:n tuottamiksi ja tässä yhteydessä henkilöstöä siirtyi Servica Oy:n palvelukseen 25 henkilöä. Hyvinvointialueen palvelukseen siirtyy koko perusturvaosaston henkilöstö sekä sivistysosastolta psykologi ja koulukuraattori, yhteensä siirtyvää henkilöstöä on 113 henkilöä. Yhteensä henkilöstön määrä vähenee 138 henkilöllä vuodesta 2022.

	TP 2021	30.9.2022	TA 2023
Kunnan työntekijöiden määrä	289	273	151

Määräaikaisten työsuhteiden määrä koko organisaation tasolla vähenee voimakkaasti, koska näiden käyttö on ollut suurinta perusturvaosastolla.

Hyvinvointialueuudistus edellyttää uusien toimintamallien käyttöönottoa kunnassa ja aiheuttaa muutoksia myös rakenteisiin. Tätä muutostyötä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa.

3.3 KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN OHJAUS

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma tulee rakentaa eri tulosalueiden osalta myös suunnitelmavuosille. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelma on ohjeellinen muilta, kuin alijäämän kattamiseksi esitettyjen toimenpiteiden osalta.

Talousarvion sitovuus

Talousarvio on sitova ohje kunnan talouden hoitamista varten. Varoja ei saa käyttää muihin kuin talousarviossa osoitettuihin tarkoituksiin, eikä enempää kuin talousarviossa on osoitettu. Käyttötarkoitus ilmenee määrärahojen nimikkeistä ja määrärahojen sitovista perusteluista.

Talousarvion käyttötalousoosan määrärahat ja tuloarviot sitovat hallintokuntia tulosaluetasolla valtuustoon nähden.

3.3.1 Talouden tasapainottaminen v. 2023

Pielaveden kunnanvaltuusto on kokouksessaan 30.9.2019 § 58 hyväksynyt talouden tasapainotussuunnitelman vuosille 2020–2023.

Suunnittelukaudelle 2020–2023 tasapainottamistoimenpiteiksi esitetään seuraavaa:

Talouden tasapainotussuunnitelma vuosille 2020–2023 (hyväksytty valtuustossa 30.9.2019)

1. Tulopohjan vahvistaminen 2020–2023

- 1.1. Pielaveden kunnassa toteutetaan kiinteistöselvitys vuosien 2019–2020 aikana. Selvityksen myötä arvioidaan lisääntyvän kiinteistöverotulojen lisäys 50.000 euroa.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Kiinteistöselvitys tehty keskeneräisten rakennusten osalta ja luvattomien osalta tarkastelu alkamassa yhdessä ohjelmistotoimittajan kanssa.

V. 2021: Aloitettu luvattomien osalta tarkastelu laserkeilausaineiston laatimisella 2021

- 1.2. Kunnan tulopohjaa vahvistetaan lisäämällä toimintatuottoja. Kunnan palveluista perittäviä maksuja tarkistetaan vuosittain.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Metsäkauppoja lisättiin, tuloja lisää 100 000 €

V.2021: Metsänhoitosuunnitelman mukaisesti

- 1.3. Kunnan tonttimyyntiä tehostetaan markkinoinnin ja mainonnan avulla. Tavoitteena on vähintään kahden omakotitalotontin myynti vuosittain. Tontin myyntitulot noin 70.000 euroa/vuosi.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- tonttien markkinointia tehostettu Kohoniemen osalta ja muiden tonttien osalta työn alla, riippuu osin ohjelmatoimittajasta. → ei vielä tuottovaikutuksia.

V. 2021: Tonttipörssi valmistunut 2021, jossa kaikki kunnan tontit esillä

- 1.4. Käytöstä poistettujen kiinteistöjen myynti sekä tilojen käytön tiivistäminen. Kunnassa on käynnissä mm. kouluverkkoselvitys, jossa tarkastellaan kirkonkylän koulukiinteistöjen käyttöä ja korjaustarvetta. Kiinteistöjen myynnistä ja tilojen käytön tehostamisesta arvioidut lisätulot ovat noin 60.000 euroa.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- 1 hallintorakennus on myyty. Tuotto n. 20.000 euroa. Kouluverkkoselvitys valmis, toimenpiteitä ei vielä ole tehty. → Korona siirsi valtuuston iltakoulua asiasta ja linjaamista.
- Joulukuussa järjestettiin yleisötilaisuus hybridimallilla kuntalaisille ja luottamushenkilöille.

Tehdyt toimenpiteet v. 2022:

- Päätetty myydä yksi asunto-osake

- 1.5. Valtion lisätalousarvioissa vuonna 2020 Pielaveden kunnalle on myönnetty laskelmien mukaan verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensatiota n. 0,3 M€, joka kuitenkin peritään v. 2021 valtionosuuksista takaisin korkoineen. Peruspalvelujen valtionosuuden korotusta n. 0,6 M€, sekä yhteisöveron jako-osuuden korotusta n. 0,4 M€.

- Pielaveden kunnan saamat koronatuotet valtionosuuksissa olivat n. 1 M€ ja yhteisöveron jako-osuuden 10 % -yksikön korotus n. 0,4 M€. Verotulojen maksun lykkäysmenettely oli muutetun päätöksen mukaisesti vain n. 0,07M€. Tulopohjaa vahvistavien veronkorotusten ja toimintatuottojen lisäyksen tavoitteena vuosina 2020–2023 ovat noin 180.000 lisätulot.
- Selvitystyö kiinteistöverojen osalta on aloitettu vuonna 2020 ja sen osalta vaikutukset tulevat vuodesta 2022 alkaen.

2. Vanhuspalveluiden muutos 2020–2023

Vanhusten hoiva- ja hoitopalveluihin liittyvät seuraavat periaatepäätökset:

- a. Tavoitteeksi asetetaan vanhusten ympärivuorokautisen hoivan eli tehostetun palveluasumisen ja laitoshoidon peittävyuden saattaminen laatusuosituksen mukaiselle 8–9 % tasolle 75 vuotta täyttäneistä henkilöistä ja selvitetään erilaiset vaihtoehdot lisätä vanhusten kevyempää palveluasumista. Kevyemmän palveluasumisen järjestämisen ensisijaisena vaihtoehtona on yksityinen palveluntuotanto. Myös kumppanuusmalleja selvitetään. (160.000 €)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Kunnanhallitus perusti vanhuspalveluiden kehittämistyöryhmän 28.10.2019 § 271
- Markkinavuoropuhelujen käynnistäminen
-> infotilaisuus rakentajille ja palveluasumisen tuottajille 13.11.2019
-> palveluntuottajien kanssa käydyt keskustelut 19.12.2019
- Kunnan tarjouspyyntö Inspira Oy:ltä (Kuntarahoitus Oyj:n tytäryhtiö) tarjouksen 45-paikkaisen (30 palveluasumisen paikka ja 15 intervallihoidon paikkaa) palvelutalohankkeen toteuttamis- ja rahoitusmalleista.
  - Inspira Oy toimitti kunnalle tarjouksen ja ehdotetun työsuunnitelman 19.2.2020.
  - Khall. hyväksyi tarjouksen 9.3.2020 § 55
  - Inspiran selvitykset esitetty Inspiran toimesta ”laajennetulle” vanhuspalveluiden kehittämistyöryhmälle 2.4. ja 15.5.2020
  - vaihtoehtojen vertailu
  - vanhustenhuollon kokonaisuuden ja siihen liittyvien eri ratkaisumallien selvittäminen talouden näkökulmasta (perusturvajohtaja/vanhuspalvelujen päällikkö)

V. 2021: Kevyemmän palveluasumisen järjestelyt jatkuvat.

- b. Organisoidaan kotihoidon nykyiset, epätaloudellisiksi osoittautuneet järjestelyt uudelleen: Säännöllisen kotihoidon palveluihin tulo arvioidaan kuukauden kestäväällä palvelutarpeen arviointijaksolla.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Arviointijakso otettu käyttöön vuoden 2020 alusta alkaen

V. 2021: Arviointijakso toteutetaan kaikille uusille asiakkaille.

- Kotihoidon säännöllisten asiakkaiden määrä on vähentynyt ja kunnassa on päästy lähemmäksi valtakunnallista suositusta

V. 2021: Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä on pysynyt lähes ennallaan (31.3.2021 asiakkaita 100, 11.8.2021 asiakkaita 105).

Vuoden 2021 TP-tietojen mukaan säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä on vähentynyt, mutta asiakaskohtaiset käyntimäärät ovat lisääntyneet. Asiakasmäärän väheneminen selittyy ainakin osittain arviointijakson käyttöön ottamisella, käyntimäärien lisääntyminen puolestaan asiakkaiden hoidon tarpeen kasvusta.

Tilapäiset kotihoidon käynnit ovat lisääntyneet koronasta johtavista syistä.

- Hakala, Repomäki, kotihoidon kenttä, -> yöhoidon uudelleen organisointi.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Repomäen "alas ajaminen" aloitettu → Repomäkeen ei osoiteta uusia asiakkaita tavoitteena lopettaa Repomäen toiminta 31.8.2020 mennessä.
- Repomäen toiminta lopetettiin syyskuun 2020 loppuun mennessä.

V. 2021: Repomäen lopettamisen myötä kotihoidosta vähennettiin yksi yöhoitaja

Otetaan enenevässä määrin käyttöön lääkeautomaatteja ja muita digitaalisia laitteita ja jalkautetaan kotihoidon etäyhteyksien käyttö syksyllä 2019 alkavan kokeilun jälkeen.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Etähoito käynnistetty → kotihoidossa käytössä 7 tablettia (+ yksi fysioterapeutilla) ja 10 lääkeautomaattia.

V. 2021: Tällä hetkellä käytössä 8 lääkeautomaattia

Seurataan kotihoidon välittömään asiakastyöhön käytetyn ajan tavoitetta (60 % työajasta) säännöllisesti.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Seuranta ei ole saatu vielä luotettavasti käyttöön -> käyttöönottoa selvitetään -> seuranta pystytään ottamaan tällä hetkellä viikon periodeilta->

V. 2021: välittömän työajan käyttöä seurataan säännöllisesti viikon periodeilla. Töitä jaettaessa välittömän työajan prosentti on keskimäärin noin 60 %, vaihteluväli 58–64 %. Aamu- ja iltavuoron välittömän työn toteumaprosentit vaihtelevat käynteihin liittyvien matkojen pituuden ja erilaisten päivien vuoksi välillä 35–57 %.

- "työn alla" kotihoidon optimoinnin käyttöön ottaminen -> selvitykset ja järjestelmään tutustuminen meneillään -> optimoinnin käyttöön ottamisen valmistelua jatketaan v. 2021->

V. 2021: nykyisellä asiakasmäärällä optimoinnin hyödyt eivät tulisi olemaan merkittäviä, joten optimointia ei ole otettu käyttöön

Kotihoidon optimointi otetaan käyttöön hyvinvointialueella vuonna 2023.

- kotihoidon asiakkaita on paljon haja-asutusalueella ja kirkonkylän asiakaspaikat laajalla alueella (Savikon talojen käytöstä poistumisen seurauksena) → työaika menee paljon matkoihin → tavoitteena saada sellainen järjestelmä, josta saadaan helposti poimittua välitön asiakastyöhön käytetty aika ja matka-aika erikseen. -> Hilikka-järjestelmään lisätyn ominaisuuden avulla pystytään seuraamaan välitöntä asiakastyöhön käytettyä aikaa ja matka-aikaa.

V. 2021: Työajan käyttöä seurataan työnjaossa.

Välitöntä asiakastyöhön käytettyä työaika seurataan säännöllisesti työnjaossa. Välittömän työajan käyttöprosentin vertailu muiden kuntien kanssa ei anna vertailukelpoista tietoa johtuen siitä, että pitkät välimatkat kotihoidon kenttätyössä tuovat omanlaisensa haasteen kotihoidon työajassa.

Lasketaan ja määritellään kotihoidon kannattavuusraja asiakkaiden tarkoituksenmukaisimpiin palveluihin ohjautumiseksi.
(130.000 €)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Kannattavuusrajaa ei ole vielä tehty, mutta olemassa olevan tiedon perusteella jo nyt voidaan arvioida, että osa kotihoidon asiakkaista tulisi hoidetuksi edullisemmin ryhmäkoti/palveluasumisessa, mutta tällä hetkellä Pielavedeltä ei ole osoittaa sellaista paikkaa.

"Virallista kannattavuusrajaa" ei ole laskettu. Kannattavuutta on arvioitu niin, että kirkonkylällä kotihoito on kannattavampaa palveluasumiseen verrattuna 4+1 (yökäynti) käyntikerralla, haja-asutusalueella 1-2 käynnillä (päiväkäyntejä). On huomioitava, että Pielavedellä ei ole tavallista palveluasumista, eikä sellaista ikääntyneiden välimuotoista asumista Hakalan ryhmäkodin lisäksi, johon paljon kotihoidon palveluja tarvitsevat voisivat muuttaa.

- c. Intervallihoidon uudelleenjärjestely, jolloin pystytään luopumaan Ilona-kodista ja vähentämään yöhoitajien tarvetta. (100.000 e)

Tehdyt toimenpiteet:

Liittyy vanhustenhuollon kokonaisselvitykseen

V. 2021: Ilona-kodista luopuminen edellyttäisi kevyemmän palveluasumisen yksikköä ja kevyen palveluasumisen ja intervallihoidon integroimista.

- d. Lisätään Kysterin ja kunnan välillä henkilöstön yhteiskäyttöä ja rekrytointien sujuvuutta sekä henkilöstön siirtymistä Kysterin ja kunnan välillä. (50.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Asiaa selvitetty ja kokeiltu pienimuotoisesti → haasteena asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet + hinta → tuntiveloitus + siihen lisätty hälytysraha nostaa henkilöstön yhteiskäytön hinnan kohtuuttomaksi. Lisäksi työvoiman saaminen kunnan puolelle mahdollistuu vain silloin, kun aikaa vapautuu Kysteriltä → ei välttämättä ajankohtaiseen tarpeeseen.

V. 2021: Eri rekisterinpitäjä asiakastietojärjestelmien käytössä estää työvoiman yhteiskäytön. Vanhusten hoiva- ja hoitopalveluiden kehittämisen tavoitteena ovat noin 440.000 säästöt.

3. Muut rakennemuutokset

- 3.1. Kunnan hallinto- ja tukipalveluiden yhdistäminen yhdeksi yksiköksi eläköitymistä ennakoiden. (80.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Toimistopalvelujen uudelleen organisointi -projekti on käynnissä. Tuloksia tämän osalta ei ole vielä käytettävissä. Toimenpiteitä jatketaan suunnitelmavuosien aikana.

- 3.2. Henkilöstö- ja taloushallinnon järjestämistavan selvittäminen. (30.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Palkkahallinnon osalta toimintojen järjestäminen selvitetty ostopalveluna (ulkoistettu Monetra). Ulkoistettuna palkkahallinnon palvelujen tuottaminen olisi noin 50.000 kalliimpaa kuin omana tuotantona.

- 3.3. Ostopalveluita tarkastellaan kriittisesti ja vertaillaan kunnan oman vastaavan toiminnan kustannuksiin. Merkittävimmät ostokokonaisuudet kilpailutetaan kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Kunta pyrkii hyödyntämään yksityisiä palvelutuottajia siten, että kunnan omana toimintana järjestetyt palvelut voidaan tuottaa mahdollisimman tuloksellisesti.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Ympäristöosastolla on ostopalveluita tarkasteltu ja tehty mm. Pikonniemen vedenpuhdistamon saneerausta omana työnä kalliiden tarjousten takia. Säästö investoinneissa 30.000 e.
  - Teiden suolauksiin tehtiin oma levityslaite ja levitettiin suolat itse kohonneiden hintojen takia. Säästö 3.000 e.
  - Perusturvassa meneillään kustannusten vertailu ostopalvelujen ja kunnan oman tuotannon kesken (perhetyö)
  - Kunta osallistuu lastensuojelun ympärivuorokautisten ostopalvelujen maakunnalliseen kilpailutukseen
- 3.4. ICT-palveluiden uudelleenjärjestäminen. (80.000 e)

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Päätökset ICT-palvelujen tuottajan osalta on tehty ja toimija vaihtuu. Ratkaisulla on haettua kustannussäästöä ja säästö on otettu huomioon jo budjetissa 2020 (puoli vuotta). Vuonna 2019 ICT-palvelujen kokonaiskustannus oli 351.000 euroa ja tälle vuodelle budjetoitu määräraha on 287.000 euroa. Vuositasolla kokonaiskustannuksen tulisi tehdyllä ratkaisulla edelleen pienentyä. ICT-palvelujen tuottajavaihdos on toteutunut suunnitellusti 1.7.2020.

Toimintaympäristön muutos aiheutti ennakoimattomia ja merkittäviä kustannuksia aikaisemman ICT-palvelun tuottajan toimesta. Tästä syystä säästö ei ole toimintavuoden osalta ennakoidun suuruinen vaan ennakoitu säästö näyttäisi sulavan ja vuoden 2020 kokonaiskustannukset ovat vuoden 2019 tasoa. Tulevina vuosina kustannussäästöä kuitenkin syntyy. ICT:n kokonaiskustannukset vuonna 2019 olivat 561.500 euroa ja vuoden 2020 toteutuma on 624.000 euroa. Tulee kuitenkin huomioida, että kunnassa otetaan käyttöön uusia ict-järjestelmiä jatkuvasti ja kustannukset nousevat tästä syystä.

V. 2021: Toteutetun ICT-palvelujen uudelleen organisoinnin voineen todeta tuoneen niin euromääräistä kustannussäästöä kuin palvelun jouhevuuden mukanaan tuomaa säästöä, jota on vaikea euromääräisesti mitata. Vuodelle 2020 kirjautui ennakoimattomia ylimääräisiä kustannuksia toimintaympäristön muutokseen liittyen, niin tämä huomioiden ICT-kustannukset näyttäisivät pienentyneen tammi-kesäkuussa n. 45.000 euroa.

Euromääräisen panostuksen pieneneminen ei ole vaikuttanut ICT-käyttöympäristön kehittämiseen, vaan ympäristöä on kehitetty ja uudistettu tästä huolimatta.

Yhteensä noin 190.000 e.

4. Henkilöstömenojen tason alentaminen

Tavoitteena on löytää ratkaisut suuruusluokaltaan 190.000 euron palkkamenojen pysyväksi vähentämiseksi vuoden 2019 tasoon verrattuna.

Tavoitteen toteuttamiseksi tehdään tiivistä yhteistoimintaa henkilöstön kanssa henkilöstökuluja pienentävien ratkaisujen löytämiseksi. Käytettävät keinot ovat:

- eläköitymisten hyödyntäminen henkilöstön kokonaismäärän tarkastelussa
- tehtävien organisointi uudelleen ja kunnan tuottamien palveluiden sekä henkilöstön suorittamien tehtävien priorisointi ja karsinta
- määräaikaisten tehtävien ja sijaisuuksien tarkastelut
- osa-aikaistamiset
- paikalliset joustot
- irtisanomisia harkitaan vasta viimeisenä keinona, jos muita ratkaisuja ei saavuteta

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Ympäristöosasto tuottaa toimitusjohtaja- ja kiinteistöhoidon palvelut yhtiöille. Tuotto 32 930€.
- Alkuvuodesta ympäristöosastolla ollut henkilöstöä vähemmän pois lähtemisten vuoksi (kiinteistöhoitaja 4 kk, toimistosihiteeri 3 kk, siivoustyönohjaaja 12 kk). Säästö 55.500 e.
- Kaikkia avoimia paikkoja ei ole täytetty ruoka- ja siivouspalveluissa, sijaisuuksissa ollut työllistämistuella henkilöitä. Varahenkilöstöä ei ole ollut ja vuosilomansijaisia tarvitaan vähemmän. Säästö 47.530 e.
- Toimistopalvelujen uudelleenorganisointi-projekti on käynnissä
- Hallinto- ja tukipalveluissa ei ole käytetty lyhyissä poissaoloissa sijaisia. Samoin eläköitymisten hyödyntäminen toteutuu suunnitelmavuosina.
- Perusturvaosastolla pienryhmäkoti Repomäen palvelutoiminnan päättäminen (31.8.2020) taloudellisesti kannattamattomana yksikkönä vähentää loppuvuoden aikana henkilöstömenoja n. 100.000 euroa ja vaikuttaa vähentävästi myös kotihoidon sijaiskuluihin n. 47.000 euroa.
- Tuntikehyksen supistaminen ja ryhmäkokojen suurentaminen → säästövaikutus 88490 €
- Sivistososastolla opettajan vakanssia ja kahta ohjaajaa ei ole täytetty → säästövaikutus 25770 € + 13300 € = 39 000€
- Kunnan henkilöstö oli vuoden 2020 aikana terveempää ja sairauspoissaolojen kasvu saatiin taittumaan. Sairauspoissaolot pienenivät merkittävästi, peräti 1204 päivällä ja tällä on myös henkilöstömenoihin merkittävä vaikutus
- Talouden tasapainotusohjelman/säästötoimenpiteiden johdosta tehdyt henkilöstömenojen vähennykset olivat talousarviomuutoksissa 387.963 euroa ja lopullisessa tilinpäätöksessä henkilöstökulujen alitus verrattuna alkuperäiseen talousarvioon oli 1.067.790 euroa.
- **V. 2021:** Varhaiskasvatuksessa vuorohoito keskitetään Tarulinnan päiväkotiin, joka vähentää henkilöstöresurssia.
- Henkilöstömenojen kehitys on ollut maltillista vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna. Henkilöstökulut ovat nousseet vain 50.000 euroa vaikka työehtosopimuksissa oli sovittuna 1.4.2021 lukien 1 % yleiskorotus. Lisäksi henkilöstökulut sisältävät vuodelta 2020 maksetun korona-kompensaation henkilöstölle, jonka osuus henkilöstömenoista on noin 52.000 €.

V.2022:

- Päätös ruoka- ja siivouspalvelujen siirtämisestä ostopalveluna tuotettavaksi toteutui toukokuussa 2022. Henkilöstö siirtyy Servica Oy:n palvelukseen 1.8.2022. Siirtyvän henkilöstön määrä on 23 henkilöä. Tämä tuottaa merkittävän säästön henkilöstökuluihin, mutta kokonaisuudessa on kuitenkin huomioitava ostopalvelun kasvu.
- Perusturvaosastolla henkilöstömitoitusta ikääntyneiden asumispalveluissa (talousarvio) on nostettu lain vaatimalle tasolle, mutta henkilöstön saatavuus ei ole ollut helppoa ja vuokratyövoiman käyttö on lisääntynyt voimakkaasti.

5. Investoinnit

Suunnittelukauden investoinneista päättää valtuusto.

Investoinnit suunnittelukaudella vuoden 2020 loppuun mennessä ovat keskimäärin vuosittain poistoja vastaavan summan mukaiset pois lukien viime vuosien suuret investoinnit.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

Investointiohjelmaa on karsittu vuoden 2020 osalta yli 800.000 euroa.

- Investointiohjelman nettoalitus alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli 0,85 M€

6. Tytäryhteisöt

Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat

- Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot (100 % kunnan omistusosuus)
- Pielaveden Teollisuushallit Oy (100 % kunnan omistusosuus)

Tytäryhteisöjen tavoitteet vuodelle 2020

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalojen tavoitteet:

- Rakennuskantaan tehdään PTS-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia.
- Huoneistojen peruskuntoa pintojen osalta kohennetaan vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä.

Pielaveden Teollisuushallit Oy tavoitteet:

- Rakennuskantaan tehdään PTS-ehdotuksen mukaisia kunnostuksia.
- Kiinteistöjen vähentäminen

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- Myyty Hangaskujan rivitalo, myyntihinta n. 42.000 euroa (alaskirjaus n. 90.000 euroa)
- Tehty huoneistoremontteja kolmeen huoneistoon asukasvaihdon yhteydessä sekä pieniä korjauksia tarpeen mukaan
- Uutta toimitusjohtajaa ei ole entisen irtisanouduttua rekrytoitu. Ympäristöosasto tuottaa toimitusjohtaja- ja kiinteistöhoitoon palvelut yhtiöille.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 11.9.2017/78 § Pielaveden kunnan konserniohjeet.

Konsernijohto, konsernijohtoon tehtävät sekä toimivalta on määritelty Pielaveden kunnan hallintosäännössä. Konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Valtuuston hyväksymässä konserniohjeessa on määritelty toimivallan jako valtuuston, kunnanhallituksen, kunnanhallituksen alaisen omistajaohjausjaoksen sekä kunnanjohtajan kesken.

Talousarvio- ja suunnitelma 2021–2024 valmistelu aloitetaan syyskuun alussa henkilöstökierroksilla ja käsitellään sen jälkeen valmisteluvaliokunnassa ja valtuustoseminaarissa. Talousarvio ja – suunnitelma työstetään jo valmisteluvaiheessa positiiviseksi, ettei uutta alijäämää synny ns. normaalista kunnan toiminnasta.

7. Muut toimenpiteet (kunnanhallitus 1.6.2020 § 131 ja 22.6.2020 § 153, kv 31.8.2020)

Tilintarkastuspöytäkirja vuodelta 2019 ja talouden sopeuttaminen

Tilintarkastaja on kiinnittänyt huomiota erityisesti kunnan kattamattoman alijäämän suuruuteen. Kuntalain 110.3 §:n mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa määräajassa, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Tästä johtuen kunnan johtoryhmä on esittänyt lisätoimia talouden tervehdyttämiseen. Kunnanhallitus on käsitellyt talouden sopeutusohjelmaa 1.6.2020 ja 22.6.2020. Talousarviomuutokset ovat kunnanhallituksen käsittelyssä 24.8.2020 ja valtuuston käsiteltävänä 31.8.2020.

Tehdyt toimenpiteet v. 2020:

- talousarviomuutokset käyttötalouden osalta olivat yhteensä 0,6 M€ ja ne toteutuivat vielä 0,6 M€ paremmin. Toimintakate toteutui 1,2 M€ alkuperäistä talousarviota paremmin.

Tehdyt toimenpiteet v. 2022:

- Kunnan ja tytäryhtiöiden vakuutukset on kilpailutettu. Vakuutusturva saadaan aikaisempaa edullisemmin.

4 KÄYTTÖTALOUS

4.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

4.1.1 Vaalit

Kustannuspaikat: 1801 Vaalit

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja

TULOSALUEEN KUVAUS:

Keskusvaalilautakunnan tulosalue käsittää valtiollisten ja kunnallisten vaalien toimittamisen. Pielaveden kunta on jaettu kolmeen äänestysalueeseen: Pohjoinen alue, Kirkonkylä ja Säviä. Yleisenä ennakoäänestyspaikkana toimii kirjasto. Valtio huolehtii kaikissa vaaleissa materiaali- ja tietojärjestelmäkustannuksista ja kunta vastaa vaalien muista kustannuksista. Valtio suorittaa valtiollisissa vaaleissa kunnalle korvauksen, jolla katetaan kunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Talousarviovuonna järjestetään eduskuntavaalit huhtikuussa. Presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit järjestetään vuonna 2024

Eriyiset haasteet tulevaisuudessa on kolmen äänestysalueen säilyttäminen kunnassa. Vaalilautakuntien jäsenien saaminen vaalilautakuntatyöhön on osoittautunut haasteelliseksi ja voi johtaa tilanteeseen, jossa äänestysalueita joudutaan karsimaan. Äänioikeutettujen äänestysaktiivisuus on ollut laskusuuntainen vuosia.

Keskusvaalilautakunta, asianhallintasihteeri Henna Räisänen 040-670 5812

TUNNUSLUVUT

	Eduskunta vaalit 2019	Kuntavaalit 2021	Aluevaalit 2022	TA 2023
Äänestysprosentti	65 %	57,8 %	48 %	

181 VAALIT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	5 019	9 707	8 000	24 720	0
Toimintamenot	-27 293	-14 808	-18 645	-44 590	-19 750
Toimintakate (Netto)	-22 274	-5 101	-10 645	-19 870	-19 750
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	0	-235	-275	-374	-390
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 293	-15 043	-18 920	-44 964	-20 140

4.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

4.2.1 Tarkastustoimi

Kustannuspaikat: 1802 Tilintarkastus

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

TULOSALUEEN KUVAUS:

Tarkastuslautakunnan toiminta. Vastaa kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja tarkoituksenmukaisuutta kunnassa ja kuntakonsernissa. Seuraa tilintarkastuksen sekä sisäisen valvonnan asianmukaista toteuttamista. Arvioi kunnan talouden kehitystä ja tasapainoa tilikaudella sekä alijäämän kattamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden riittävyttä.

Erityisenä haasteena on sisäinen tarkastus ja sen seuranta.

Arvioinnin kehittämisen sekä arviointikertomuksen sisällön kattavuuden kannalta haasteena on, ettei tarkastuslautakunnalle tarkoitettuja koulutuksia ole järjestetty esim. paikkakunnalle, etäkoulutuksiin ei vät ole suosittuja.

Painopiste lasten ja nuorten hyvinvointiin on jokaisen tulosalueen otettava huomioon ja sen toteuttamista on haasteellista pystyä tarkkailemaan.

Sopimushallinnassa haasteena on ostosopimusten seurantaan käytettävä aikaresurssi.

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan sihteeri, toimistos sihteeri Tuula Tervonen, puh. 040 489 4825

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Sujuva kokouskäytäntö	Työsuunnitelman ja -ohjelman noudattaminen ja v. 2023 painopisteiden sovittaminen tilintarkastajan työsuunnitelman ja -ohjelman kanssa	Tarkastustoimintaa suoritetaan laaditun työsuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Kuntalain 84 §:n mukaisesti ajantasainen sidonnaisuusrekisteri	Uusien ja muuttuneiden sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen, valvominen ja saattaminen valtuuston tiedoksi vuosittain	Silmu-ohjelman käyttö: muistutukset, rekisterin listaukset	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus
Kunnan ja kuntakonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	Arviointikertomuksen kokoaminen kattavasti Toteutumisraporttien seuranta kvartaaleittain Lausunto kunnanvaltuustolle 1.1.-30.6. talousarvion toteutumisesta	Arviointikertomus Tulosalueiden osastopäälliköiden kuuleminen väh. kerran vuodessa	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

Arvioinnin kehittäminen	Tarkastuslautakunnalle suunnattuihin koulutuksiin osallistuminen ja jäsenten osaamisen kehittäminen	Koulutusten / osallistujien määrä	Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
-------------------------	---	-----------------------------------	---

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Varhaiskasvatus, peruskoulut, lukio, kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi, kansalaisopisto -> vierailut eri vastuualueilla lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta ja miten pahoinvointia ennaltaehkäistään	Työsuunnitelman mukaisesti painopisteenä tutustumiskäynneillä vuonna 2023 on sivistyspalveluiden tulosalueet	Tutustumiskohteissa käynti ja saadun informaation käsittely	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit:
Taloudellinen ja tasapainoinen kunnan ja kuntakonsernin toiminta.	Kaikkien osastopäälliköiden kuuleminen vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tilinpäätöksen yhteydessä.
Riittävä ja luotettava tieto päätösten perusteena lain säännösten, viranomaisohjeiden ja toimielinten päätösten mukaisesti.	Valvotaan, että säännöksiä, viranomaisohjeita ja päätöksiä noudatetaan.
Turvattu sopimushallinta.	Ostopalveluiden osalta sopimusten seuranta.

182 TARKASTUSTOIMI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-15 395	-33 369	-36 886	-38 000	-39 150
Toimintakate (Netto)	-15 395	-33 369	-36 886	-38 000	-39 150
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-238	-531	-951	-836	-860
Tehtävän kokonaiskustannukset	-15 633	-33 900	-37 837	-38 836	-40 010

4.3 KUNNANHALLITUS

4.3.1 Demokratiapalvelut

Kustannuspaikat: 1803 Valtuusto, 1804 Kunnanhallitus

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja hallintopäällikkö

TULOSALUEEN KUVAUS:

Demokratiapalveluihin sisältyy valtuuston ja kunnanhallituksen toiminta. Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamat tehtävät sekä sille laissa määrätyt tehtävät. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Erityisenä haasteena ovat

- 1) kuntakentän ja kunnan tehtävien painoarvojen muuttuminen sote-uudistuksen vuoksi
- 2) kunnan tulevaisuuden roolien hahmottaminen ja taloudellisten reunaehtojen huomioiminen
- 3) talouden tasapainottaminen tulojen vähentyessä ja kiinteistöjen investointitarpeiden lisääntyessä
- 4) hyvän päätöksentekokulttuurin vahvistaminen.

Vastuuhenkilöt kunnanjohtaja Johanna Viita 040 7530 630 ja hallintopäällikkö Kirsi Väänänen 040-4894 050

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen.	Kunnan toiminnassa ja palveluissa otetaan koordinoitusti huomioon erityisesti lapset ja nuoret.	Kouluterveyskysely sekä mielenterveys- ja sairastavuusindeksit. Hyvinvoinnin johtaminen päätetty	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Tasapainoinen kuntatalous	Talousarvion noudattaminen. Tasapainotussuunnitelman pohjalta tehtyjen toimenpiteiden vuosittainen seuranta. Pidemmän tähtäimen taloussuunnittelun ylläpitäminen.	Eurot	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Palvelutarpeita vastaava, toiminnallisesti järkevä ja taloudellisesti kestävä tulevaisuuden kuntaorganisaatio	Uusi toimintamalli sekä uusi viranhaltija- ja tarvittaessa myös luottamushenkilöorganisaatio	Hallintosäännön muutokset.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Hyvän päätöksentekokulttuurin vahvistaminen.	Hyvän käytöksen toimintamallin toteuttaminen.	Luottamushenkilökoulutukset. Toimintamallin seuranta ja vuosittainen arviointikeskustelu.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Nykyaikaiset osallistumis- ja

			vaikuttamismahdollisuudet
--	--	--	---------------------------

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	64209	61338	75522
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	24609	21810	25800

183 DEMOKRATIAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-151 515	-176 437	-164 883	-169 840	-174 880
Toimintakate (Netto)	-151 515	-176 437	-164 883	-169 840	-174 880
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-4 112	-4 112	-866	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-7 576	-2 375	-5 416	-4 611	-4 750
Laskennalliset tuotot	5 550	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-157 653	-182 924	-171 165	-174 451	-179 630

4.3.2 Yleisjohtaminen

Kustannuspaikat: 1805 Pakolaisten vastaanotto, 1806 Yleisjohtaminen, 1807 Väestönsuojelu, 1830 Avustukset

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

Kirjoita kustannuspaikan numero ja nimi.

<p>Tulosalue sisältää kunnanjohtajan tehtävälle asetetut tavoitteet ja tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kulut (kp 1806) sekä väestönsuojelun, yleisavustukset ja pakolaisten vastaanoton. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa. Muita tehtäviä ovat mm. kunnan strateginen johtaminen, kuntakonsernin hallinnon, talouden ja toiminnan kehittäminen ja yhteensovittaminen, kuntien välisen ja alueellisen yhteistyön kehittäminen sekä kunnan henkilöstöpolitiikan kehittäminen.</p> <p>Erityisenä haasteena ovat toimintaympäristön muutokset ml. sote-uudistus, todennäköinen TE-uudistus ja siihen liittyvä kuntayhteistyö sekä maailmantilanne. Pielaveden 150v-juhlavuoteen liittyen haasteena on saada kuntalaiset mukaan juhlavuoden toteuttamiseen eri tavoin.</p> <p>Kp 1806 johtamisen kehittämisen (ts. joryn ja laajennetun joryn) kustannukset.</p> <p>Vastuuhenkilö kunnanjohtaja Johanna Viita, puh. 040 7530 630</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kuntaorganisaation kehittäminen, erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioiden	Ns. uuden kunnan valmistelu yhdessä esimiesten ja henkilöstön kanssa. Pielaveden kunnan yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Esitys (ja päätökset) uudesta toimintavasta ja organisaatorakenteesta sekä niiden toteuttamisen käynnistäminen. Selkeät yhdyspinnat hyvinvointialueen kanssa.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö
TE-uudistukseen valmistautuminen	Yhteistyökumppanuuk-sien vahvistaminen mm. eri hankkeiden avulla.	Esitys uudeksi TE-palveluiden yhteistoiminta-alueeksi.	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys
Kuntalaisten, erityisesti lasten ja nuorten, osallistaminen Pielaveden 150v-juhlavuoden toteuttamiseen sekä juhlavuoden toiminnan johtaminen.	Yleisavustusten kohdentaminen juhlavuoteen. Juhlavuosityöryhmän johtaminen.	Kalenteroitu, koordinoitu ja monipuolisesti markkinoitu juhlavuosityöryhmän toiminta. Kuntalaisten ml. yhdistykset ja yritykset sekä vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden osallistuminen juhlavuoden toimintaan.	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

Vastaanottopalveluiden tarjoaminen ukrainalaisille	Sopimus Kuopion vastaanottokeskuksen kanssa. Sopimuksen toteuttamisen edellyttämä koordinoitu toiminta kunnan sisällä ja yhteistyökumppaneiden kanssa.	Ukrainalaisten määrä Pielavedellä.	Yhteisöllisyys ja inhimillisuus Valitse tarvittaessa toinen kuntastrategian painopiste
--	--	------------------------------------	---

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	107563	111789	115165
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	25795	8640	28090

186 YLEISJOHTAMINEN	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	40 000	41 200	42 440
Toimintamenot	-202 342	-143 967	-215 792	-212 277	-218 657
Toimintakate (Netto)	-202 342	-143 967	-175 792	-171 077	-176 217
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	-152	-152	-152	-152
Muut laskennalliset kustannukset	-5 464	-4 941	-8 342	-7 381	-5 200
Laskennalliset tuotot	290	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-207 516	-149 060	-224 286	-219 810	-224 009

4.3.3 Kehittämis- ja elinkeinotoimi

Kustannuspaikat: 1808–1828

Tilivelvollinen: Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
1808 KEHITTÄMISTOIMET, 1815 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN JA 1819 YLEISET
KEHITTÄMISHANKKEET**

<p>Kp 1815 Elinkeinojen edistämisen tarkoituksena on</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pielaveden kunta ja yritykset tekevät tiivistä yhteistyötä toistensa ja kolmannen sektorin kanssa. 2. Kunnallinen päätöksenteko ja hankinnat tukevat yrittäjyyttä. 3. Alkutuotannon kehittäminen ja aktivointi. 4. Uusia yrityksiä ja asukkaita sijoittuu Pielavedelle. 5. Hyvien toimintaolosuhteiden ja kasvuedellytysten luominen paikallisille yrityksille. <p>Erityisenä haasteena ovat a) kunnan erottautuminen sekä b) kunnan ja yritysten työvoimapula sekä tunnettuus lasten ja nuorten keskuudessa ml. harjoittelu- ja työssäoppimismahdollisuudet c) torin kehittäminen.</p> <p>Vastuuhenkilöt: kunnanjohtaja Johanna Viita 040 7530 630 ja elinkeinoasiamies Aarno Niskanen p. 040 149 22 04.</p>

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Erottautuminen seudullisena palvelukeskuksena: ml. pielavetiset ottavat brändin omakseen ja myös omaan käyttöön.	Brändiuudistuksen (v.2022) toteuttaminen ja jalkauttaminen sekä uuden ilmeen mukaisten nettisivujen käyttöönotto.	Näkyvyys mediassa (mediaseuranta). Brändituotemyynti. Havaittu brändin omaksumisaste (esim. "Made in Pielavesi" / "Proud member of Pielavesi - since 1873")	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus Valitse tarvittaessa toinen kuntastrategian painopiste
Kunnan ja yritysten harjoittelu- ja työssäoppimismahdollisuuksien tunnettuuden parantaminen.	Yrittäjyyskasvatustiimin työn tukeminen: alakoululuokkien kummiyritykset, yläkoulun ja lukion oppilaitospäivät sekä yrittäjänpäivän tapahtuma. TETin sekä nuorten kesätyöllistämisen kehittäminen yhteistyössä sivistysosaston kanssa.	Tapahtumiin osallistuneiden nuorten määrä. Kesätyöseteleiden ja kesäyrittäjätukien lukumäärä. Kunnan kesätyöpaikkojen hakijamäärä.	Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Torin elinvoimaisuus.	Yritys- ja järjestöyhteistyön edistäminen ml. yhteiset pelisäännöt sekä ruoka- ja anniskelualueesta ja -oikeuksista sopiminen yhteistyössä ympäristösoston kanssa.	Toritapahtumien lukumäärä. Pidempiaikaisten torimyyjien lukumäärä. Havaittu asiakasmäärän muutos.	Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys Yhteisöllisyys ja inhimillisuus

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
			Valitse kuntastrategian painopiste Valitse tarvittaessa toinen kuntastrategian painopiste

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
1825 LOMITUSPALVELUT, 1827 ALKUTUOTANTO JA 1828 MAASEUTUTOIMI**

Kp 1825 Lomituspalvelut: Maatalousyrittäjien sijaisavun tarjoaminen vuosiloman (26pvää) tai muun tilapäisen syyn johdosta. Lomatoimen vastuukuntana on 1.1.2023 alkaen Iisalmen kaupunki (aiemmin Kuopion kaupunki).

Vastuuhenkilö: Palveluesimies Irma Korhonen (Tiimi Mansikki), Iisalmen kaupunki, puh. 044 7488 488

Kp 1827 Alkutuotanto: Alkutuotannon kehittäminen ja aktivointi osana kunnan elinkeinotoiminnan kehittämistä. Erityisenä haasteena ovat kustannusten nousu ja elinkeinonharjoittajien jaksaminen.

Vastuuhenkilöt: kunnanjohtaja Johanna Viita, puh. 040 7530 630 ja elinkeinoasiamies Aarno Niskanen, puh. 040 149 22 04

Kp 1828 Maaseututoimi: Pielaveden ja Keiteleen kunnat sekä Kiuruveden kaupunki ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Yhteistoiminta-alueen nimeksi on vakiintunut Luoteis-Savon maaseutupalvelut. 1.1.2021 alkaen Luoteis-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on ollut yksinomaan maataloushallinnon palvelujen tuottaminen.

Maaseudun tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset lähipalveluina maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnonalaan liittyviin palveluihin, sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viran-omaistehtäviin yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasa-arvoisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Toimintakautena 2023 - 2024 tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 1.7.2023 mennessä tukea hakeneiden tilojen suhteessa.

Tukea hakeneita tiloja oli vuonna 2022 Kiuruvedellä 369, Pielavedellä 173 ja Keiteleellä 66 kappaletta.

Vastuutaho/-henkilö: va. maataloussihteeri Niina Lohva, Kiuruveden kaupunki, puh. 040 527 2191

Maaseututoimi:**Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:**

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Alkutuotannon elinkeinonharjoittajien jaksamisen ja työhyvinvoinnin tukeminen.	Palveluseteli.		
<p>EU- ja kansallisten maataloustukien käsittely valtakunnallisessa aikataulussa tavoitteena oikein myönnetyt ja maksetut tuet.</p> <p>Maaseutuelinkeino- viranomaisille kuuluvien muiden viranomaistehtävien (muun muassa hukkakaura- ja riistavahinkolain mukaiset tehtävät) asianmukainen hoitaminen</p> <p>Hyvä yhteistyö ja tiedonkulku eri tahojen (viljelijät, viranomaistahot, neuvontaorganisaatiot, ja muut yhteistyökumppanit) välillä.</p> <p>Maaseutuhallinnossa työskentelee ammattitaitoinen ja helposti lähestyttävä henkilöstö.</p> <p>Pielaveden kunnassa säilyy maataloushallinnon toimipiste, jossa lähipalvelua on saatavissa vähintään neljänä päivänä viikossa.</p>	<p>Tukihallintoyksikön toiminnan päätarkoitus on myöntää ja maksaa EU:n ja kansalliset maataloustuet oikein ja ajallaan.</p> <p>Huolehditaan alueen hukkakauravalvonnoista ja hukkakauratilanteen yleisestä seurannasta sekä riistavahinkojen tarkastuskäynneistä ja vahinkohakemusten käsittelystä.</p> <p>Ylläpidetään yhteistyötä eri tahojen kanssa verkostoitumalla ja osallistumalla yhteisiin tapahtumiin sekä järjestäjän että osallistujan roolissa tarpeen mukaan.</p> <p>Työskennellään tiiviinä yhteisönä työpisteiden fyysisestä erillisyydestä huolimatta.</p> <p>Vuonna 2023 alkavan EU:n uuden rahoituskauden ja uusiutuvien tukijärjestelmien takia henkilöstön kouluttautumistarve on talousarviovuonna suuri.</p> <p>Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan yhteistyössä työterveyshuollon</p>	<p>Maksajavirasto-sopimukseen perustuvat velvoitteet, toimenpiteet ja seuranta.</p> <p>Vuosittaisten kehityskeskustelujen avulla seurataan henkilöstön jaksamista ja viihtyvyyttä työssä säännöllisten, vapaamuotoisten kuulumisten vaihtamisten ohella.</p> <p>Pyritään sallimaan loma-aikojen ja vapaapäivien mahdollisimman joustava ja tarpeenmukainen sijoittelu, joka osaltaan lisää henkilöstön hyvinvointia.</p>	<p>Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous</p> <p>Yrittäjämysteisyys ja yrittelijäisyys</p>

	<p>kanssa, koulutuksen sekä hyvän esimiestyön kautta. Huomioidaan työpisteiden ergonomia, sekä jaetaan ja tasataan työtehtäviä eri toimipisteiden välillä. Kannustetaan henkilöstöä oman kunnan ylläpitoon.</p>	<p>Asiakkailta saadaan suoraa palautetta palveluiden laadusta.</p>	
--	---	--	--

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Maksajavirastosopimukseen perustuvien vaatimusten toteutuminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p> <p>Seurataan talousarvioon merkittyjen menokohtien kulujen kertymistä säännöllisesti vuoden aikana tavoitteena ylitysten välttäminen.</p> <p>Pyritään mahdollistamaan työntekijöille työn ja henkilökohtaisen elämän mahdollisimman joustava yhteensovittaminen antamalla vastuuta ja vapautta töiden suunnitteluun olemassa olevien aikataulujen ja muiden vaatimusten määrittämässä rajoissa.</p> <p>Vuosittainen Ruokavirastolle annettava vakuutus maksajavirastotehtävien hoidosta maksajavirastosääntöjen edellyttämällä tavalla.</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	45681	43315	7263
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	250293	330565	318270
Pielavesi, tukea hakeneiden maatilojen määrä	179	180	170
Pielavesi, maataloustuet yhteensä, milj. euroa	6,5	6,5	6,4
Pielavesi, sukupolvenvaihdoksia maatiloilla			3

188 KEHITTÄMIS-JA ELINKEINOTOIMI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	38 861	37 700	2 000	2 060	2 120
Toimintamenot	-323 238	-404 504	-359 203	-368 980	-380 040
Toimintakate (Netto)	-284 377	-366 804	-357 203	-366 920	-377 920
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-3 156	-6 433	-10 340	-8 939	-9 210
Tehtävän kokonaiskustannukset	-326 395	-410 937	-369 543	-377 919	-389 250

4.3.4 Hallinto- ja tukipalvelut

Kustannuspaikat: 1840 Jäsenmaksut, 1850 Muu hallintotoimi, 1860 Toimikunnat ja kansalaisvaikuttaminen, 1870 Hallinto- ja tukipalvelut, 1871 Tukipalvelujen ohjelmistouudistukset, 1875 Sisäiset tukipalvelut, 1880 Henkilöstöhallinto, 1886 Työterveyshuolto, 1890 ICT-palvelut

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus, hallintopäällikkö

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

1870 Hallinto- ja tukipalvelut, 1871 Tukipalvelujen ohjelmistouudistukset, 1875 Sisäiset tukipalvelut, 1880 Henkilöstöhallinto, 1886 Työterveyshuolto, 1890 ICT-palvelut

Kp 1840 Jäsenmaksut sisältää mm. Kuntaliiton, KT Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien, Pohjois-Savon liiton ym. jäsenmaksut.

Kp 1850 Muu hallintotoimi sisältää eläintensuojelun, muun oikeudenhoidon ja yhteiset palvelut.

Kp 1860 Toimikunnat ja kansalaisvaikuttaminen sisältää vanhus- ja vammaisneuvoston, nuorisovaltuuston, mökkiläisneuvoston sekä kunnanhallituksen elinkeinojaoston.

Kp 1870 Hallinto- ja tukipalvelut vastaavat kunnan hallinnon, ICT:n, talouden ja henkilöstöhallinnon tukipalveluista kunnan eri toimialoille. Hallinto- ja tukipalvelut huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelusta ja toimeenpanosta sekä asianhallinnasta ja arkistotoimesta. Hallinto- ja tukipalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kunnan omaa henkilöstöä.

Haasteena on, että kuntaorganisaatio pienenee merkittävästi monella mittarilla tarkasteltuna vuoden 2023 alusta ja hallinto- ja tukipalveluja tuottavan henkilöstön määrä on suuri suhteessa organisaation kokoon. Toisaalta henkilöriskit mm. sijaisjärjestelyt korostuvat, jos henkilöstömäärä vähenee.

Kp 1875 Sisäiset tukipalvelut monistuksen, postituksen ja asianhallinnan, arkistoinnin ja Sansia Oy:n kustannukset.

Kp 1880 Henkilöstöhallinto sisältää palkkatoimiston, työsuojelun, työhyvinvoinnin, yhteistoiminnan, henkilöstön virkistystoiminnan ym.

Koko kunnan yhteisenä haasteena on osaavan työvoiman saatavuus kunnan eri työtehtäviin.

Kp 1886 sisältää työterveyshuollon kustannukset.

Kp 1890 ICT-palvelut sisältävät keskitettyjen tietohallinnon palvelujen kustannukset.

Vastuutaho/-henkilö hallintopäällikkö Kirsi Väänänen 040 489 4050

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kunnan tukipalvelujen tuottaminen muille toimialoille laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja riskihallitusti.	Hallinto- ja tukipalvelujen uudelleen organisointi. Henkilöstön vaihtuvuuden myötä avautuvat tehtävät täytetään	Hallintohenkilöstömäärä suhteessa koko organisaation henkilöstömäärään pysyy samana kuin ennen sote-uudistusta. Riskit on huomioitu hallinto- ja	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

	sisäisin siirroin tai niitä ei täytetä. Digitaalisten työkalujen hyödyntäminen työskentelyssä. Pilvipalvelujen käytön tehostaminen.	tukipalveluiden uudelleen organisoinnissa. Tiedonohjaus-suunnitelma päivitetty (sähköisen arkistoinnin käyttöönotto 24-25). Ns. maanpäällisistä palvelimista luovuttu.	
Osaavan työvoiman saatavuus kunnan eri tehtäviin Osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	Ennakoivan rekrytointin toimenpiteet: harjoittelu – ja oppisopimuspaikkojen tarjoaminen Henkilöstön työmarkkinakelpoisuuden edistäminen	Harjoittelijoiden määrä Oppisopimusopiskelijoiden määrä Koulutuspäivien määrä	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen palvelusuhteissa	joustavan työajan mahdollisuus	perhevapaiden käyttö osa-aikainen työ	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet: Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen. Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit:
---	-------------------------------------

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	543447	550040	532170
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	664940	708787	558730

189 HALLINTO-JA TUKIPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	488 484	463 991	363 664	345 810	356 790
Toimintamenot	-1 365 581	-1 428 066	-1 230 761	-1 142 187	-1 176 250
Toimintakate (Netto)	-877 097	-964 075	-867 097	-796 377	-819 460
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-42 630	-28 694	-16 755	-16 483	-16 483
Muut laskennalliset kustannukset	-21 376	-26 885	-38 998	-33 052	-25 030
Laskennalliset tuotot	760 725	697 112	769 223	667 712	524 240
Tehtävän kokonaiskustannukset	-668 861	-786 533	-517 291	-524 010	-693 523

4.3.5 Työllistäminen

Kustannuspaikat: 1900 Työllisyyden edistäminen, 1920 Nuorten kesätyöllistäminen

Tilivelvollinen: Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:

1900 Työllisyyden edistäminen, 1920 Nuorten kesätyöllistäminen

Miksi ollaan olemassa: tarkoitus/toiminta-ajatus ja tehtävät (normaalin perustoiminnan kuvaus tähän, tunnusluvut tunnuslukutaulukkoon). Esim. paikallisten yritysten tukeminen ja uusien yritysten neuvonta.

TE-24 uudistus siirtää työllisyydenhoidon palvelut kuntien vastuulle. Työvoiman saatavuus on monilla toimialoilla haasteellista. Työ ja tekijät eivät kohtaa sekä toisaalta kunnan työttömyysprosentti on varsin korkea.

Vastuutaho/-henkilö hallintopäällikkö Kirsi Väänänen 040 4894 050

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Helposti saavutettavat ja monipuolistuneet työllisyyspalvelut	Yhteistyökumppanuuk-sien vahvistaminen mm. eri hankkeiden avulla.		Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Uusi Suunta hankkeessa tunnistettujen tarpeiden ja luotujen palvelupolkujen juurruttaminen osaksi työllisyyspalveluita	Työllisyyskoordinaattorin tehtävän perustaminen		Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Nuorten tietoisuuden lisääminen kunnassa olevista työmahdollisuuksista ja osaavan henkilöstön saaminen yritysten työvoimatarpeisiin	Kesätyöllistämistuki Oppisopimusmahdollisu- uksien tarjoaminen	Kesätyöllistämistuen käyttö, työllistyneiden määrä Oppisopimusten määrä	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet

	Harjoittelupaikkojen tarjoaminen	Harjoittelijoiden määrä	
--	----------------------------------	-------------------------	--

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	126096	143174	149249
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	30336	75640	45180
Työttömyysprosentti	9,4	7,8	
Työllisyysaste			

190 TYÖLLISTÄMINEN	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	96 258	126 980	62 900	64 790	66 740
Toimintamenot	-164 999	-227 810	-421 317	-433 963	-446 991
Toimintakate (Netto)	-68 742	-100 830	-358 417	-369 173	-380 251
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	0	-7 443	-13 951	-12 177	-9 505
Tehtävän kokonaiskustannukset	-164 999	-235 253	-435 268	-446 140	-456 496

4.3.6 Ympäristöterveydenhuolto

Kustannuspaikat: 2810 Ympäristöterveydenhuolto

Tilivelvollinen: Tervon kunnan ympäristöterveyslautakunta sekä tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

TULOSALUEEN TOIMINNAN KUVAUS:

Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on kunnallinen elintarvike-, tupakka- ja terveydensuojeluvalvonta, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta, zoonoosien ja eläintautien ennaltaehkäisy sekä eläinlääkäripalvelut ja talteen otettujen seuraeläinten hoidon järjestäminen. Tehtävät ovat lakisääteisiä ja merkittävä osa tehtävistä on viranomaistehtäviä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviin kuuluu kansanterveyslaissa määriteltyjen lakien (terveydensuojelulaki, elintarvikelaki sekä tupakkalaki) mukainen kunnille kuuluva valvonta. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaista nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä.

Ympäristöterveysvalvonnan tehtäviä ovat mm. toiminnanharjoittajien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus, valvontakohteiden toimintaa koskevien ilmoitusten tai hakemusten käsittely ja niistä annettavat todistukset tai tehtävät päätökset (ennakkovalvonta), luvanvaraisen toiminnan päättyessä perumispäätösten teko ja lopetusilmoitusten käsittelystä annettavat todistukset, valvontakohteisiin suoritettavat säännölliset, suunnitelman mukaiset tarkastukset sekä mahdollinen jälkivalvonta, näytteenotto tarvittaessa, lainsäädännön noudattamatta jättämisestä tai ilmeistä terveyshaittaa aiheuttavasta toiminnasta johtuvien määräysten, ja kieltojen sekä kieltopäätösten ja väliaikaisten toimenpidekieltojen antaminen, lausuntojen antaminen esimerkiksi kaavaehdotuksista, ympäristö- ja rakennusluvista sekä niihin läheisesti liittyvät selvitykset sekä varautuminen häiriötilanteisiin.

Eläinlääkintähuollon tehtävänä on eläinlääkintähuoltolain mukaisten kunnan tehtävien hoitaminen ja kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien hoitaminen. Tehtävä kattaa peruseläinlääkäripalvelut, kiireellisen eläinlääkäriavun sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon terveydellisen valvonnan, lausuntojen antamisen eläintenpitopaikkojen ja ympäristölupaprosessissa, eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuuden valvonnan, eläintenpidon terveydellisen valvonnan, eläintautien vastustamisen ja ennaltaehkäisemisen sekä eläinsuojelun. Peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun saaminen toteutetaan ympärivuorokautisena koko alueella siten, että alue on jaettu kahteen päivystyspiiriin: Sisä-Savon alue (Rautalampi, Suonenjoki, Vesanto, Tervo ja ostopalveluna Kuopiolle Karttulan alueen suurelänpäivystys) sekä Keiteleen ja Pielaveden alue.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. Tervon kunta/ympäristöterveysjohtaja Maija Lehtonen, 044 7499 400

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite	Suunnitellut toimenpiteet
Ympäristöterveysvalvonta	
Väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa Valvonnan vaikuttavuuden edistäminen.	Riskiperusteisen kohdekohtaisen valvontasuunnitelman laatiminen ja suunnitelman mukaiset valvontatoimet. Toiminnanharjoittajien neuvonta ja ohjaus. Suunnitelmallinen ja monipuolinen viestintä monikanavaisuutta hyödyntäen. Tiedotuksen ja yhteydenpidon parantaminen alueen väestöön. Viranomaisyhteistyö
Alan muuttuvan lainsäädännön vaatimusten huomioiminen valvonnassa.	Valtakunnallisen tiedonhallintajärjestelmän (VATI) käyttö. Henkilöstön osaamisen ylläpito ja asiantuntijuuden lisääminen.
Valvonnan tasapuolisuus.	Valvontakohdetietojärjestelmän tietojen päivittäminen. Riskiperusteisen valvonnan korostaminen.

Toimiva työyhteisö.	Resurssien turvaaminen sijaisjärjestelyin ja lisätyövoiman tarpeen huomioon ottaminen.
	Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen mahdollisesti tulevien palveluyksiköiden muodostumisen suunnitteluun.
	Vähintäänkin nykyisten resurssien turvaaminen mahdollisesti tulevien palveluyksiköiden muodostumisen yhteydessä.

Eläinlääkintähuolto	
Alueen eläinlääkintähuollon, eläinsuojeluvalvonnan, zoonosien, eläintautien vastustamisen, ja ennaltaehkäisemisen sekä alkutuotannon terveydellisen ja elintarviketurvallisuuden valvonnan toteuttaminen.	Eläinlääkintähuoltosuunnitelman toteuttaminen. Valvontatehtävien organisointi ja delegointi praktikoille valvontaresurssinollessa riittämätön.
	Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto. Zoonosien tiedostaminen ja niistä tiedottaminen ja huomioiminen entistä paremmin eläinlääkintätyössä ja neuvonnassa.
Palveluiden parantaminen, työhyvinvoinnin edistäminen, henkilöresurssien ja ajankäytön tehostaminen.	Sähköisen ajanvarausjärjestelmän hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen.
	Avustajan/avustajien toimenkuvan selkiyttäminen, vakiinnuttaminen ja hyödyntäminen osana koko työyhteisöä
	Valvontaeläinlääkäriyhteistyön kehittäminen ja jatkaminen Siilinjärven kanssa.
Toimiva työyhteisö	Resurssien turvaaminen sijaisjärjestelyin tarpeen mukaan. Sijaisten rekrytoinnin, perehdyttämisen ja yhteydenpidon kehittäminen
	Pielavesi-Keitele-alueen toiminnan ja yhteisvastaanoton kehittäminen
	Yhteisöllisyyden, yhteistyön ja tiedonkulun lisääminen koko työyhteisön välillä.
	Vaikutusmahdollisuuksien varaaminen ja vähintäänkin nykyisten resurssien turvaaminen mahdollisesti tulevissa palveluyksiköiden muutoksissa

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	14755	13398	9191
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	288450	269500	303500

272 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-303 205	-282 898	-312 691	-322 080	-331 740
Toimintakate (Netto)	-303 205	-282 898	-312 691	-322 080	-331 740
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	-8 063	-7 085	-7 300
Tehtävän kokonaiskustannukset	-303 205	-282 898	-320 754	-329 165	-339 040

4.4 SIVISTYSLAUTAKUNTA

4.4.1 Koulutoimi

Kustannuspaikat: 3600–3630, 3642

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
3600 ESIOPETUS, 3604 RANNANKYLÄ 0-5 LUOKAT, 3605 SÄVIÄ, 3606 POHJOIS-PIELAVEDEN
KOULU, 3608 YHTEISET TOIMINNOT, 3642 KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄKERHO**

<p>Kp 3600, 3604, 3605 ja 3606, 3642</p> <p>Koulutoimi järjestää esi – ja perusopetusta. Perusopetuksessa järjestetään aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa sekä monipuolista kerhotoimintaa.</p> <p>Haasteet: oppilasmäärien väheneminen sekä Säviän koulurakennuksen huono kunto. Erityisesti huomioitava iltapäiväkerhotoiminta sekä koulukuljetukset kouluverkon mahdollisesti muuttuessa.</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. koulunjohtaja Sakari Yrjänä 0404894169, koulunjohtaja Elina Savokallio 0408219504, koulunjohtaja Sari Korhonen 0505177120 ja vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 0404894176</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Pielavesi 150 vuotta esillä koko vuoden ajan huipentuen Itsenäisyyspäiväjuhlaan	Oppitunneilla ja koulun tapahtumissa Pielavesi 150 vuotta esillä. Itsenäisyyspäivän juhlan sisällön suunnittelu.	Tyytyväiset oppilaat.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Terveet, turvalliset ja tasavertaiset koulutilat kaikille oppilaille	Selvitetään Säviän koulutoiminnan siirtämismahdollisuus aikatauluineen Rannankylän koulun yhteyteen	Valtuuston päätös koulutoiminnan jatkosta Säviällä.	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
3609 PUUSTELLIN KOULU 6-9 LUOKAT, 3610 LUKIO, 3608 YHTEISET TOIMINNOT**

<p>Kp 3609 ja 3610</p> <p>Järjestetään perusopetusta ja lukiokoulutusta. Yläkoululla järjestetään oppilaille monipuolista kerhotoimintaa. Lukiossa tarjotaan opiskelijoille monipuolisia kurssimahdollisuuksia yhteistyössä muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa.</p> <p>Haasteet: oppilasmäärän väheneminen, Puustellin koulukiinteistön kunto ja korkeat ylläpitokustannukset, opiskelumotivaation puute peruskoulun jälkeen, lukion säilymisen varmistaminen</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. vt rehtori Merja Tissari ja vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 040 4894176</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Pielavesi 150 vuotta esillä koko vuoden ajan huipentuen oppilaiden itsenäisyyspäiväjuhlaan	Oppitunneilla ja koulun tapahtumissa Pielavesi 150 vuotta esillä. Itsenäisyyspäivän juhlan sisällön suunnittelu ja toteuttaminen.	Tyytyväiset oppilaat ja opiskelijat.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys
Terveet, turvalliset ja ajanmukaiset koulutilat kaikille oppilaille	Kouluhanke: Henkilökunnan ja oppilaiden/opiskelijoiden osallistaminen (koulutuspäivät / seminaarit) suunnitteluun	Uuden, käyttäjiä tyydyttävän koulurakennuksen hankesuunnitelman valmistuminen: Puustellin koulutoiminta Opinportin yhteydessä	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Lukion vetovoiman kasvattaminen	Markkinointi (studia), uudet painopistealueet (e-sport), kansainvälisyystoiminta	Opiskelijamäärä ja aloittajien osuus ikäluokasta.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Kaikilla peruskoulun jälkeinen koulutuspaikka	Oppilaanohjauksen tehostaminen.	Keskeyttämisten määrä	

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistämisen	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikojen järjestäminen	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

**TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA:
3620 MUSIIKKIKOULUTUS, 3630 JOUKKOLIIKENNE**

<p>Kp 3620 ja 3630</p> <p>Tarjotaan kuntalaisille mahdollisuus musiikinopiskeluun. Huolehditaan joukkoliikenteen kulkuyhteyksien toteutumisesta.</p> <p>Haasteet; kuntien välisen joukkoliikenne reittien vähäisyys, matkustajamäärien vähäisyys.</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 040 4894 176 ja osastosihteeri Sirpa Niskanen 040 4894165</p>

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Nykyisten joukkoliikenne reittien säilyttäminen.	Yhteistyö ELY-keskuksen kanssa.		Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
			Valitse kuntastrategian painopiste

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit:
<p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	3780983	4040848	3950852
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	995 534	1 434 009	2168168
Musiikkikoulutukseen osallistujat paikkoja 18	18	11	18
Esi- perusopetus oppilaat	443	408	397
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistujat	25	28	35
Aamu- ja iltapäivätoiminnan tunnit	2805	2805	2805
Kuljetusoppilaat	224	214	210
Lukion opiskelijat	71	70	65

OPPILAISENNUSTE 2002 - 2028

POHJOIS-PIELAVEDEN KOULU

	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017	2017 2018	2018 2019	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
0	9	10	9	5	10	8	3	4	3	3	1	2	0	3	2
1	1	9	11	9	6	9	8	3	4	6	3	1	2	0	3
2	7	2	8	11	9	6	9	8	3	3	6	3	1	2	0
3	7	7	4	8	12	8	6	9	8	3	3	6	3	1	2
4	5	10	7	4	7	12	8	6	9	8	3	3	6	3	1
5	5	5	10	7	3	6	12	8	6	9	8	3	3	6	3
6	10	6	5	10	8	2	6	12	8	5	9	8	3	3	6
yht.	44	49	54	54	55	51	52	50	41	37	33	26	18	18	17

PIELAVEDEN YHTENÄISKOULU 0 -6

	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017	2017 2018	2018 2019	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
0	37	28	33	28	29	31	23	27	27	14	26	34	23	20	15
1	39	37	35	33	33	35	31	23	27	27	14	26	34	23	20
2	38	38	35	35	35	28	35	31	23	24	27	14	26	34	23
3	34	37	39	35	31	36	28	35	31	16	24	27	14	26	34
4	37	34	37	39	34	29	36	28	35	27	16	24	27	14	26
5	36	35	35	37	39	36	29	36	28	28	27	16	24	27	14
6	24	36	35	35	39	40	36	29	36	33	28	27	16	24	27
yht.	245	245	249	242	240	235	218	209	207	169	162	168	164	168	159

SÄVIÄN KOULU

	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017	2017 2018	2018 2019	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
0	6	9	11	8	10	4	7	6	3	7	8	1	5	6	3
1	16	7	9	11	7	8	4	7	6	4	7	8	1	5	6
2	7	17	8	9	11	7	8	4	7	6	4	7	8	1	5
3	11	6	17	8	9	11	7	8	4	6	6	4	7	8	1
4	13	12	7	17	9	9	11	7	8	5	6	6	4	7	8
5	11	13	12	7	18	9	9	11	7	9	5	6	6	4	7
6	7	11	13	12	8	18	9	9	11	7	9	5	6	6	4
yht.	71	75	77	72	72	66	55	52	46	44	45	37	37	37	34

	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017	2017 2018	2018 2019	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
0	52	47	53	41	49	43	33	37	33	24	35	37	28	29	20
1	56	53	55	53	46	52	43	33	37	37	24	35	37	28	29
2	52	57	51	55	55	41	52	43	33	33	37	24	35	37	28
3	52	50	60	51	52	53	41	52	43	25	33	37	24	35	27
4	55	56	51	60	50	55	53	41	52	40	25	33	37	24	35
5	52	53	57	51	60	51	55	53	41	46	40	25	33	37	24
6	41	53	53	57	55	60	51	55	53	45	46	40	25	33	37
yht.	360	369	380	368	367	352	328	314	292	250	240	231	219	223	200

PIELAVEDEN YHTENÄISKOULU 7 -9

	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017	2017 2018	2018 2019	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
7	46	46	51	53	57	54	60	51	55	53	45	46	40	26	33
8	54	51	49	51	63	57	54	60	51	44	53	45	46	40	26
9	59	55	50	49	52	60	57	54	60	59	44	53	45	46	40
10															
yht.	159	152	150	153	172	171	171	165	166	156	142	144	131	112	99

KAIKKI YHTEENSÄ

	2013 2014	2014 2015	2015 2016	2016 2017	2017 2018	2018 2019	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
	519	521	530	521	539	523	499	479	458	406	382	375	350	335	299

Lukion opiskelijaennuste

	2019 2020	2020 2021	2021 2022	2022 2023	2023 2024	2024 2025	2025 2026	2026 2027	2027 2028
	71	68	71	70	77	71	68	69	63

360 KOULUTOIMI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	451 067	472 300	359 900	370 700	381 830
Toimintamenot	-6 357 461	-6 779 001	-7 298 580	-7 144 249	-7 355 489
Toimintakate (Netto)	-5 906 394	-6 306 701	-6 938 680	-6 773 549	-6 973 659
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-20 241	-21 910	-27 308	-35 957	-29 715
Muut laskennalliset kustannukset	-205 305	-156 326	-311 629	-270 281	-196 250
Laskennalliset tuotot	32 874	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 550 134	-6 957 237	-7 637 517	-7 450 487	-7 581 454

Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta siirtynyt varahaiskasvatuksen tulosalueelta 1.1.2023 alkaen, netto 116032 e

4.4.2 Varhaiskasvatus

Kustannuspaikat: 3640 Päiväkodit, 3650 Lasten hoitotuki

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Lakisääteisen varhaiskasvatuksen tarjoaminen Pielaveden lapsiperheille.</p> <p>Erityiset haasteet eli perustelut erityisille kehittämiskohteille ja tavoitteille alla olevassa taulukossa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimintakulttuurin yhtenäistäminen - Pedagogisen osaamisen vahvistaminen - Koulutetun / pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön saatavuus. - Vuorohoidon järjestäminen. - Lapsiryhmä suhteessa henkilöstön määrään - Varautuminen 2-vuotiseen esikouluun - Tarvittavan tuen järjestäminen tuen eri tasoilla. - Varhaiskasvatustoiminnan turvaaminen Säviällä. <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh. nro. varhaiskasvatusjohtaja Tiina Haapanen 0400 328240</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja yhteistyössä yksityisten palvelutuottajien kanssa.	Varautua lisäämään kunnallista toimintaa, mikäli yksityistä palvelutuotantoa ei ole tarjolla.	Kunnan veloitteiden täyttäminen varhaiskasvatuksen paikkojen yhteydessä.	Yrittäjämyönteisyys ja yrittelijäisyys Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Koulutetun henkilökunnan saatavuus	Laaja näkyvyys rekrytoinnissa. Työtehtävien mielekkyys. Olemassa olevien työntekijöiden täydennyskoulutus sekä oppisopimuskoulutuksen mahdollisuus.	Pätevän henkilöstön suhde lapsimäärään.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet
Laadukas pedagogiikka	Kolmiportaisen tuen käyttöönotto varhaiskasvatuksessa (pienryhmätoiminnan ja oppimisympäristöjen sekä yksilöllisen tuen huomioiminen arjessa)	Inklusion toteutuminen varhaiskasvatuksessa.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Varhaiskasvatuksen tarjoaminen Säviällä.	Tilojen kartoittaminen mikäli koulun tilat eivät ole käytössä.	Varhaiskasvatus toiminta jatkuu.	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikojen järjestäminen 12 nuorelle.	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit:
<p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	949670	1161572	1345167
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	243839	304280	353924
Varhaiskasvatukseen osallistujien lukumäärä	63	91	105
Yksityiset palvelun tuottajat	2	3	2
Yksityinen varhaiskasvatus osallistujien lukumäärä	19	17	8

364 VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	188 982	125 702	127 052	130 860	134 780
Toimintamenot	-1 640 914	-1 950 517	-1 950 228	-2 015 600	-2 075 692
Toimintakate (Netto)	-1 451 932	-1 824 815	-1 823 176	-1 884 740	-1 940 912
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-7	0	-3 890	-3 890	-3 890
Muut laskennalliset kustannukset	-57 781	-49 521	-95 903	-85 537	-59 630
Laskennalliset tuotot	4 071	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 694 631	-2 000 038	-2 050 021	-2 105 027	-2 139 212

Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta siirtynyt koulutoimen tulosalueelle 1.1.2023 alkaen, netto 116032 e

4.4.3 Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi

Kustannuspaikat: 3660–3680

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA: 3660 VAPAA-AIKATOIMI / LIIKUNTATYÖ

Kp 3660
Liikuntatoimi tarjoaa kuntalaisille kattavat ja monipuoliset liikuntamahdollisuudet. Liikuntatoimi järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Liikuntapalveluiden tarjontaan sisältyvät monipuoliset tapahtumat yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Haaste: Nuorten osallistumattomuus sekä kyllien lasten kulkeminen keskustan harrastusmahdollisuuksiin.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 040 4894 176 ja liikunta- ja vapaa-ajanohjaaja Tuula Moilanen

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Saada nuoret osallistumaan harrastustoimintaan	Yhteistyö koulujen kanssa nuorten osallistamiseksi. Kuljetusten ratkaiseminen. Selvitetään kerhojen/harrastusten järjestämistä koulupäivän sisällä. Harrastamisen verkoston vahvistaminen.	Nuorten osallistuminen parantuu: osallistujamäärien nousu.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen.	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikkojen järjestäminen kahdelle nuorelle.	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA: 3660 VAPAA-AIKATOIMI / NUORISOTYÖ, KV NUORISOTAPAHTUMAT

Kp 3660 (ml. etsivä nuorisotyö)
Tuetaan ja annetaan mahdollisuus nuorten omaehtoiselle toiminnalle ja pyritään tarjoamaan mielekästä tekemistä vapaa-ajan toimintaan heidän toiveidensa mukaan erilaiset nuoret huomioiden. Kansainvälistä toimintaa pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan.

Enhkäisevän päihdetyön toteuttaminen laaja-alaisesti, painopisteenä erityisesti nuoret.

Haasteet: Nuorisotyössä nuorten vähäinen osallistuminen. Nuoria kiinnostavan kansainvälisen toiminnan uudelleen organisointi ja työnjohtaminen sekä rahoituksen hakeminen. Työntekijöiden monikäyttöisyyden kehittäminen.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila 0404894176, vt. rehtori Merja Tissari 0404894197

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Saada nuoret osallistumaan tapahtumiin.	Suunnittelu nuorten kanssa yhdessä. Nuorisovaltuuston aktivoiminen.	Nuorten mieleiset tapahtumat, joihin saadaan osallistujia. Osallistujamäärän kasvu.	Aktiivinen kuntaviestintä ja avoimuus Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Aikaansaada nuoria kiinnostavaa kansainvälistä toimintaa.	Henkilöstöressurssin kohdistaminen kunnan sisällä uudelleen. Työnjako eri ammattiryhmien kesken: lukion lisäksi vapaa-ajan toimen henkilöstöpanosta.	Kv-hankkeiden ja niihin osallistuvien nuorten määrä.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten kesätyöllistäminen.	Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikkojen järjestäminen 1-2 nuorelle.	Tyytyväiset asiakkaat ja kuntalaiset.	Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

TULOSALUEEN KUVAUS SEURAAVIEN KUSTANNUSPAIKKOJEN OSALTA: 3670 KULTTUURIPALVELUT JA 3680 KIRJASTO

Kp 3670 Kulttuuripalvelut järjestää monipuolisia tapahtumia kaikille kuntalaisille.

Kp 3680 Kirjasto tarjoaa laadukkaita ja monipuolisia kirjastopalveluita kirjastolain asettamien vaatimusten puitteissa. Kirjastossa toimii omatoimikirjasto.

Haasteet: Lasten ja nuorten lukutaidon vahvistaminen.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. Eija Räisänen 040 533 1925 ja Aki Silvennoinen 0406495709

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Pielavesi 150v juhluvuoden kulttuuritapahtumien järjestäminen yhteistyössä kirjaston kanssa sekä juhluvuosityöryhmän koordinoimana.	Päätapahtumat: UKK-näyttely kunnantalolla, taidenäyttely kirjastolla (Sarpaneva?), Wanhat lelut -näyttely kotiseutumuseolla, pääjuhla sekä uudenvuodenaaton tulishow.	Medianäkyvyys (mediaseuranta/elink. kehittäminen). Osallistujien määrä.	Yhteisöllisyys ja inhimillisyys Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Matkailijoiden määrän lisääminen Lepikon torpalla ja keskustassa.	Yhteistyö Lepikkosäätiön kanssa. Presidenttipolun kehittäminen Haapajärven ja Nivalan kanssa.	Kävijämäärät. Kekkoseen liittyvä yhteinen matkailutuote vuoden 2026 Oulu-kulttuuripääkaupunkivuosiksi.	

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
<p>Nuorten kesätyöllistäminen.</p> <p>Kirjasto:</p> <p>Nuorten innostaminen lukemiseen</p> <p>Nuorten opastaminen luotettavan tiedon luo.</p>	<p>Rekrytointi, neuvonta, kesätyöpaikkojen järjestäminen kirjastoon 5 nuorelle, Lepikon Torpalle 10 nuorelle, kotiseutumuseo 2, info-piste/valtuustosalin UKK-näyttely 4</p> <p>Nuorten lukupiiritoiminta, lukukoiratoiminta yhteistyössä koulujen kanssa.</p> <p>Kirjastokäynnit yhteistyössä koulujen, nuorisotoimen sekä etsivänuorisotyön kanssa</p>	<p>Tyytyväiset nuoret ja kuntalaiset.</p> <p>Kiinnostus lukemiseen lisääntyy, joka puolestaan aktivoi ja kehittää lapsia ja nuoria.</p> <p>Kynnys tiedonetsintään madaltuu ja hyvinvointi lisääntyy lukemisen myötä.</p>	<p>Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö</p> <p>Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö</p> <p>Yhteisöllisyys ja inhimillisyys.</p> <p>Yhteisöllisyys ja inhimillisyys</p>

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
---	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	341306	432873	422773
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	42 982	136807	194177
Kulttuuri; Tapahtumat/vuosi	3	8	10
Kulttuuri, Vapaa-aika; Järjestöfoorumit/vuosi		1	2
Nuorisotilojen kävijämäärät/ilta	8-20	8-22	8-22
Nuorisotilat avoinna	5	5	5
Nuorten kesätyöllistäminen		75	47
Liikuntahallin käyttötunnit/vko	75	75	75
Liikuntahallin salin vuokraajat	20	20	20
Liikuntakerhoihin osallistujat	200	200	200
Lainaaajien määrä	1500	1100	1600
Lainaaaja/as.luku	32	23	26
Kela; aukiolotuntien määrä	581	581	600
Kela palvelutikettien määrä	566	400	590

366 KULT. NUORISO JA VAPAA-AIKATOIMI	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	55 876	104 810	73 630	75 850	78 150
Toimintamenot	-806 442	-963 791	-1 000 464	-990 693	-1 020 394
Toimintakate (Netto)	-750 566	-858 981	-926 834	-914 843	-942 244
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-5 757	-11 755	-14 293	-9 929	-10 085
Muut laskennalliset kustannukset	-30 590	-20 833	-47 824	-41 082	-33 450
Laskennalliset tuotot	293	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-842 495	-996 379	-1 062 581	-1 041 704	-1 063 929

4.5 KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA

4.5.1 Pielaveden ja Keiteleen kansalaisopisto

Kustannuspaikat: 3700 Kansalaisopisto

Tilivelvollinen: vt. sivistysjohtaja Mika Aikkila

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Palvelun tuottajana on kansalaisopisto, joka on yhteinen Keiteleen kanssa. Kansalaisopisto järjestää yleissivistävää ja ammatteja tukevaa aikuiskoulutusta, lasten ja nuorten musiikin opetusta sekä taiteen perusopetusta kuvataiteessa. Opetuksen painopistealueina ovat keskeiset taideaineet, käden taidot, terveyttä edistävät aineet ja kielet.</p> <p>Erityisenä haasteena ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - monipuolisemmin erilaisia opiskelijoita, erityisesti lapsia ja nuoria - ikääntyneiden osin puutteelliset digitaidot vrt. asiointitarpeet julkisissa palveluissa. <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. rehtori Eija Räisänen 040 533 1925</p>

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Mahdollisimman monipuolinen kurssitarjonta koko kunnan alueella, ml. lapset, nuoret ja miehet	Yhteistyö järjestöjen ja koulujen kanssa kurssien järjestelyissä Kursseja, jotka lukiolaiset voivat hyödyntää osana tutkintoaan ja kesätöihin pääsyssä.	Opetustuntien määrä monipuolisesti kaikissa kurssiryhmissä Lasten ja nuorten lukumäärä.	Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö
Kuntalaisten, erityisesti ikääntyneiden, digitaalisten taitojen lisääminen Etä- ja hybridikurssien lisääminen	MOTTI-Monipuolisia taitoja tietotekniikkaan-yhteishanke: henkilöstön koulutus, etä-, hybridi- ja verkkokurssien kehittämistä, materiaalipankin luominen.	Etä- ja hybridikurssien määrä, henkilöstön koulutustunnit, opistojen yhteisessä materiaalipankissa ... (kirjasto?)	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Nykyaikaiset osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
---	--

<p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Tavoitteena järjestää monipuolista, vetovoimaista opetusta entisellä tasolla 5300 tuntia, josta Pielavedellä 3600.</p>	
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	302185	342186	341230
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	31215	36564	37018
Opiskelijamäärä (netto): Kaikki/Pielavesi	987/692	1260/890	1260/890
Opiskelijamäärä (brutto): Kaikki/Pielavesi/miehet	2356/1485/308	3200/2150/520	3200/2150/520
Opetustunnit: Kaikki/Pielavesi		5200/3500	5300/3600
Toteutuneiden kurssien määrä: Kaikki / Pielavesi	226/143	250/165	250/165
Liikuntaryhmien määrä Pielavesi	40	77	77
Päiväopetusryhmät Pielavesi	57	60	60

370 PIE-KEI KANSALAIPOPISTO	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarvot ja määrärahat					
Toimintatulot	113 108	122 950	122 000	125 660	129 430
Toimintamenot	-387 672	-429 070	-435 604	-452 578	-466 201
Toimintakate (Netto)	-274 564	-306 120	-313 604	-326 918	-336 771
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-12 682	-11 610	-19 576	-17 655	-10 900
Laskennalliset tuotot	74	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-400 280	-440 680	-455 180	-470 233	-477 101

4.6 TEKNINEN LAUTAKUNTA

4.6.1 Tila- ja vuokrauspalvelut

Kustannuspaikat: 4710 Laskutettavat kustannukset, 4711 Tilalpalv. jaettavat ja muut kulut, 4716 Yl. kiinteistönhoito ja valvonta, 4721 Rakennusten kunnossapito, 4722 Ulkoalueiden hoito, 4723 Muut tilapalvelut, 4730 Metsät, 4731 Maa-alueet

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Kp4716 Sisältää kunnan kiinteistöjen yleisen kiinteistönhoidon ja valvonnan.   Kp4721 Sisältää rakennusten kunnossapidon, peruskorjaukset, huollot ja rakentamisen.   Kp4722 Sisältää ulkoalueiden kunnossapidon ja hoidon, sekä rakentamisen.   Kp4723 Sisältää rakennusten purkamisen ja tutkimusten tekemisen.   Kp4730 Sisältää kunnan metsätilojen hoidon, istutukset, lannoitukset, raivaukset ja puun myynnin.   Kp4731 Sisältää maanvuokrauksen, oston ja myynnin, öljyvahinkojen torjunnan ja venesatamat.</p> <p>Tulosalueen haasteina ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kiinteistökannan sopeuttaminen tarvetta vastaavaksi 2. ylläpitokulujen kasvaminen 3. kiinteistökannan vanheneminen ja lisääntyvä korjausvelka 4. ammattitaitoisen työvoiman saatavuus 5. ympäristöarvojen huomioiminen <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.   Rakennusmestari Pentti Tikka, 040 637 5530   Kunnaninsinööri Juha Vainikainen, 040 489 4834</p>

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kunnan rakennuskanta vastaa palvelutarpeita	Vajaakäytöllä olevista ja huonokuntoisista rakennuksista luopuminen myymällä tai purkamalla.	Kunnan käytössä olevien rakennusten määrä m ² / kunnan asukasluku Koulukiinteistöjen määrä m ² / oppilasmäärä	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Kiinteistöjen ylläpitokulujen vähentäminen	Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen ja toiminnan tehostaminen	Ylläpitokulut €/m ²	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Ammattitaitoinen ja sopiva henkilöstö	Yhteistyö oppilaitosten kanssa ja koulutuksen mahdollistaminen	Henkilöiden määrä, joilla on tutkintoon tähtäävä koulutus Harjoittelijoiden määrä	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö
Ympäristöarvojen huomioiminen	Uusiutuvan energian hyödyntäminen	Fossiilisen energian käytön väheneminen	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö

	Hiilijalanjäljen huomioiminen rakentamisessa	Rakentamishankkeissa ilmastaselvityslaskelman laatiminen ja tavoitteena mahdollisimman pieni hiilijalanjälki	
	Kiertotalouden huomioiminen	Kierrätysaste hankkeissa	
	Kestävä metsien hoito	Metsänhoitosuunnitelman laatiminen ja sen noudattaminen metsän hoidossa	

Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (jos ei mainittu jo edellä):

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit (pääsääntöisesti asiakkaan näkökulmasta):	Kuntastrategia:
Nuorten opiskelun ja työllistymisen tukeminen	Nuorten kesätyöllistäminen, sekä harjoittelu- ja opiskelupaikkojen tarjoaminen	Kesätyö- ja harjoittelupaikkoja tarjolla (2 kpl)	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p> <p>Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:</p> <p>Hankintojen kilpailutuksiin saatavat tarjoukset, todellisen kilpailun aikaansaamiseksi</p>	Toteutuminen/tulos/mittarit:
--	-------------------------------------

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	386291	427368	486750
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	394751	423857	588167
Rakennus m2 / asukasluku			>8
Koulurakennukset m2 / oppilasmäärä			>20
Tilapalvelujen kustannukset €/m2			>60

471 TILA-JA VUOKRAUSPALVELUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	2 928 338	3 196 929	3 345 206	3 364 160	3 465 080
Toimintamenot	-1 852 251	-1 995 775	-2 433 049	-2 412 171	-2 383 828
Toimintakate (Netto)	1 076 087	1 201 154	912 157	951 989	1 081 252
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-1 269 732	-868 978	-824 676	-821 765	-787 029
Muut laskennalliset kustannukset	-36 547	-11 421	-224 210	-210 071	-205 830
Laskennalliset tuotot	285	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 158 245	-2 876 174	-3 481 935	-3 444 007	-3 376 687

4.6.2 Vesihuoltolaitos

Kustannuspaikat: 4740 Vesilaitos, 4750 Viemärlaitos

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Kp4740 Sisältää puhtaan veden tuottamisen, pohjavesilaitokset, ylavesisäilön ja jakeluverkoston laitteineen ja varusteineen.</p> <p>Kp4750 Sisältää jäteveden puhdistamisen jätevedenpuhdistamolla, jätevesiverkoston laitteineen ja varusteineen.</p> <p>Tulosalueen haasteina ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rakennetun infran ikääntyminen ja korjausvelan kasvu, joka aiheuttaa investointitarpeita nyt ja tulevaisuudessa 2. taloudellisena haasteena on vedenkulutuksen väheneminen ja kustannusten nousu 3. toiminnallisena haasteena on poikkeustilanteisiin varautuminen, jota pitäisi toteuttaa yhdessä vesiosuuskuntien kanssa <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. Kuntatekniikaninsinööri Janne Kokkonen, 050 441 1170</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Korjausvelan hallinta	Suunnitelmallinen ja jatkuva infran saneeraaminen	Pienempi vuotovesimäärien ja häiriöiden määrä	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Talous tasapainossa	Toimintaa pyritään tekemään kustannustehokkaasti, sekä energian kulutuksen vähentäminen	Tuloilla pystytään kattamaan toiminnan kulut ja poistot	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Poikkeustilanteisiin on varauduttu ennalta	Pidetään yllä valmiussuunnitelmia ja harjoitellaan poikkeusoloja varten	Pidetyt harjoitukset	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö

	Yhteistyö vesiosuuskuntien kanssa	Yhdysvesijohtojen saattaminen nopeaan toimintavalmiuteen vesiosuuskuntien kanssa	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
--	-----------------------------------	--	---

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet: Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.	Toteutuminen/tulos/mittarit:
--	-------------------------------------

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	241513	249011	211390
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	123370	112960	147010
Vuotovesiprosentti, jätevesi	44,85%	> 30%	> 30%
Vuotovesiprosentti, puhdasvesi	16,76%	> 10%	> 10%

474 VESIHUOLTOLAITOS	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	705 513	702 800	739 841	762 040	784 900
Toimintamenot	-509 245	-529 046	-570 750	-587 965	-605 570
Toimintakate (Netto)	196 268	173 754	169 091	174 075	179 330
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-183 283	-191 470	-201 796	-199 823	-210 231
Muut laskennalliset kustannukset	-22 744	-14 801	-60 770	-56 349	-52 120
Laskennalliset tuotot	238	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-715 034	-735 317	-833 316	-844 137	-867 921

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEYKSIKÖN TULOSLASKELMA, RAHOITUSLASKELMA JA INVESTOINTIOSA

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
LIIVEVAIHTO	705 513	702 800	739 841	5,3	762 040	784 900
MATERIAALIT JA PALVELUT	-258 052	-276 285	-355 860	28,8	-366 575	-377 550
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-106 182	-127 750	-170 766	33,7	-175 890	-181 150
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-106 182	-127 750	-170 766	33,7	-175 890	-181 150
PALVELUJEN OSTOT	-151 870	-148 535	-185 094	24,6	-190 685	-196 400
HENKILÖSTÖKULUT	-241 513	-249 011	-211 390	-15,1	-217 770	-224 280
PALKAT JA PALKKIOT	-195 049	-202 596	-174 090	-14,1	-179 320	-184 670
HENKILÖSIVUKULUT	-46 464	-46 415	-37 300	-19,6	-38 450	-39 610
ELÄKEKULUT	-38 557	-38 849	-30 780	-20,8	-31 720	-32 660
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-7 907	-7 566	-6 520	-13,8	-6 730	-6 950
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-183 283	-191 470	-201 796	5,4	-199 823	-210 231
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-183 283	-191 470	-201 796	5,4	-199 823	-210 231
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-9 680	-3 750	-3 500	-6,7	-3 620	-3 740
LIIKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	12 985	-17 716	-32 705	84,6	-25 748	-30 901
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 310	0	0		0	0
KUNNALLE MAKSETUT KORKOKULUT	-1 310	0	0		0	0
ALIJÄÄMÄ ENN.SATUNNERIÄ YHT.	11 675	-17 716	-32 705	84,6	-25 748	-30 901
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	11 675	-17 716	-32 705	84,6	-25 748	-30 901

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
LIIKESÄÄÄMÄ (ALJÄÄMÄ)	12 985	-17 716	-32 705	84,6	-25 748	-30 901
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	183 283	191 470	201 796	5,4	199 823	210 231
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 310	0	0		0	0
	194 958	173 754	169 091	-2,7	174 075	179 330
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-131 284	-215 000	-225 000	4,7	-305 000	-25 000
	-131 284	-215 000	-225 000	4,7	-305 000	-25 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	63 674	-41 246	-55 909	35,6	-130 925	154 330
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAJKAISTEN LAINOJEN LISÄYS KUNNALTA/KY:LTÄ	131 000	0	0		0	0
	131 000	0	0		0	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
SAAMISTEN MUUTOS KUNNALTA/KY:LTÄ	-246 301	41 246	55 909	35,6	130 925	-154 330
SAAMISTEN MUUTOS MUILTA	-10 561	0	0		0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS MUILTA	62 188	0	0		0	0
	-194 674	41 246	55 909	35,6	130 925	-154 330
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-63 674	41 246	55 909	35,6	130 925	-154 330
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0		0	0

INVESTOINTISUUNNITELMA	TP 2021	TA 2022		TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
			+TAMU			
RAKENNUKSET						
1197	Pikonniemi rak.	-39363	-60 000	0	0	0
1199	Pohjavesilaitos	0	-30 000	0	-100 000	0
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
2590	Pajuskylän vedenottamo	0	0	-20 000	0	0
2591	Vesimittarit etäluettaviksi	0	0	-100 000	-100 000	0
2600	Vesihuollon rakent. yleensä	0	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
2611	Jätevedenpumppaamot	-4325	-20 000	-20 000	0	0
2614	Viemärisaneeraukset	-87596	-80 000	-30 000	-80 000	0
2592	Varavoima	0	0	-30 000	0	0
RAPORTTI YHTEENSÄ						
		TP 2021	2022+TAMU	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
	Menot	-131 284	-215 000	-225 000	-305 000	-25 000
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	-131 284	-215 000	-225 000	-305 000	-25 000

4.6.3 Kunnallistekniikka

Kustannuspaikat: 4760 Liikenneväylät, 4765 Yleiset alueet, 4766 Puistot ja viheralueet, 4770 Varikko, 4773 Kuljetusvälineet, 4780 Hulevesi

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

Kp4760 Sisältää kunnan katujen ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidon ja rakentamisen sekä tievalaistuksen, haja-asutusalueen osoitejärjestelmän ylläpidon, sekä uudessa yksityistielaisissa tielautakunnalle säädetyistä tehtävistä huolehtimisen.

Kp4765 Sisältää liikuntapaikkojen, maankaatopaikan, torin, Urkin polun ja linja-autoaseman kunnossapidon, huollon ja rakentamisen sekä kaatopaikkojen jälkihoidon.

Kp4766 Sisältää taajama-alueella olevien puistojen ja leikkikenttien kunnossapidon ja rakentamisen.

Kp4770 Sisältää varikon toiminnot.

Kp4773 Sisältää kunnan työkoneet, traktorit, kuorma-auton ja pakettiauton.

Kp4780 Sisältää hulevesiverkoston kunnossapidon ja rakentamisen.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. rakennetun infran ikääntyminen ja korjausvelan kasvu
2. ylläpidettävien liikuntapaikkojen määrän lisääntyminen ja käyttöasteen väheneminen
3. ammattitaitoisen työvoiman saatavuus

Pielaveden 150- juhlavuosi tullaan huomioimaan erityisesti tulosalueen kp4765:ssa ja kp4766:ssa. Juhlavuonna panostetaan erityisesti torialueen kehittämiseen ja viheralueiden suunnitteluun ja kunnossapitoon.

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Kuntatekniikaninsinööri Janne Kokkonen, 050 441 1170

Rakennusmestari Pentti Tikka, 040 637 5530

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Korjausvelan hallinta	Pitkän tähtäimen kunnossapitosuunnitelman laatiminen	Tehdyt suunnitelman mukaiset saneeraukset	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Viihtyisä ja turvallinen liikennenympäristö	Taajama-alueella olevien asuinalueiden nopeusrajoitusten alentaminen.	30 km/h nopeusrajoitukset kaikilla asuinalueilla voimaan.	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
	Katuvalaistuksen uusiminen valaistusteholtaan parempiin ja energiatehokkaampiin led-valaisimiin.	Katuvalaistuksen energian kulutuksen väheneminen.	
Leikki- ja liikuntapaikkojen suunnittelu ja	Kunnossapidon ja käytön suunnittelu yhteistyössä liikunta- ja	Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

kunnossapito vastaa käyttöä	vapaa-aika palvelujen kanssa.		Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
Ammattitaitoinen ja sopiva henkilöstö Kesätyöntekijöiden työllistäminen	Yhteistyö oppilaitosten kanssa ja koulutuksen mahdollistaminen, sekä nuorten kesätyöllistäminen	Harjoittelijoiden ja kesätyöntekijöiden määrä (3 kpl)	Työpaikkatarjonta ja opiskelumahdollisuudet Vetovoimainen ja tukeva työyhteisö
Pielaveden 150-juhlavuoden huomioiminen tulosalueen toiminnassa	Osallistutaan torialueen kehittämiseen kunnan muiden toimijoiden kanssa	Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
	Urkinpolun reitin varrella olevat opasteet sekä opastekyltit kunnostetaan tarvittaessa ja reitin varrella tehdään osittain raivausta	Saatu palaute ja havaittu käyttäjämäärien muutos	
	Linja-autoaseman piha-alueen siisteyteen panostetaan mm. hankkimalla alueelle jäteastioita	Saatu palaute	
	Lasten ja nuorten liikkumisen lisääminen	Leikki- ja liikuntapaikat ovat houkuttelevassa kunnossa sekä lapsia ja nuoria aktivoidaan liikkumaan yhteistyössä liikunta- ja vapaa-aika toimen kanssa	

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	349826	357699	352075
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	194465	225870	286680
Katuvalaistuksessa käytettävien energiatehokkaiden led-valaisimien määrä %			

476 KUNNALLISTEKNIikka	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	40 745	42 420	33 420	34 420	35 450
Valmistus omaan käyttöön	4 600	7 000	7 000	7 210	7 430
Toimintamenot	-861 971	-879 394	-1 066 067	-989 165	-1 050 676
Toimintakate (Netto)	-816 626	-829 974	-1 025 647	-947 535	-1 007 796
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-314 630	-307 793	-328 466	-353 831	-335 125
Muut laskennalliset kustannukset	-43 959	-19 784	-95 680	-88 850	-84 015
Laskennalliset tuotot	31 412	0	189 874	191 190	192 280
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 189 149	-1 206 971	-1 300 339	-1 240 656	-1 277 536

4.6.4 Yhdyskuntasuunnittelu

Kustannuspaikat: 4785 Kaavoitus

Tilivelvöllinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

Kp4785 Sisältää yleis- ja asemakaavoituksen, paikkatietopalvelut ja kiinteistön muodostuksen. Myös maakuntakaavoitus ja ranta-asemakaavoitus kuuluvat ko. tulosalueeseen siltä osin kuin ne koskevat kuntaa.

Tulosalueen haasteina ovat:

1. kaikkien kaavojen ajan tasalla pitäminen ja yhdenmukaisuus
2. mahdollistaa uusiutuvien energiamuotojen toteuttaminen mm. tuulivoima- ja aurinkoenergiakaavoituksella

Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro.

Kunnaninsinööri Juha Vainikainen, 040 489 4834

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Kunnan kaikki rannat on yleiskaavoitettu ja kaavat ovat ajantasaiset	Pohjois-osan rantaosayleiskaavan saattaminen valmiiksi	Pohjois-osan rantaosayleiskaava valmis	Viihtyisä, siisti ja turvallinen ympäristö
	Rantarakentamisstrategian laatiminen	Rantarakentamisstrategian laatimisen käynnistäminen	Tarpeeseen vastaava asuntotarjonta
Kaavoituksella mahdollistetaan uusiutuvien energiamuotojen toteuttamista	Edistetään aktiivisesti kaavojen käynnistymistä ja etenemistä	Vireille tulevat kaavat, esim. tuulivoimakaavat	Yrittäjämönteisyys ja yrittelijäisyys Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet: Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuva vahvistaminen.	Toteutuminen/tulos/mittarit:
--	-------------------------------------

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	21789	23100	41261
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	38190	30650	36950

478 YHDYSKUNTASUUNNITTELU	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	6 168	0	0	0	0
Toimintamenot	-60 561	-56 285	-82 950	-85 416	-87 972
Toimintakate (Netto)	-54 393	-56 285	-82 950	-85 416	-87 972
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-671	-1 979	-4 453	-3 672	-3 350
Laskennalliset tuotot	20	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-61 211	-58 264	-87 403	-89 088	-91 322

4.6.5 Rakennusvalvonta

Kustannuspaikat: 4790 Rakennustarkastus

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Kp4790 Sisältyy rakennus-, toimenpide- ja maisematyölupien sekä purkulupien myöntäminen, suunnittelutarverkaisujen tekeminen, viranomaiskatselmusten tekeminen, ilmoitustenvaraisten rakennushankkeiden käsittely, vastaavien työnjohtajien hyväksyminen, yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamispäätökset ja poikkeamispäätösten tekeminen. Lisäksi tulosalueeseen kuuluvat varsinainen rakentamisen ohjaus, valvonta ja neuvonta.</p> <p>Tulosalueen haasteina ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. uuden rakentamislain tuomat muutokset lupakäsittelyissä 2. uusien sähköisten järjestelmien käyttöönoton lisääminen 3. tulosalueen töiden kuormittavuus jakautuu epätasaisesti, kiireisimmän ajanjakson ollessa kesällä <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. Rakennustarkastaja Jouni Tissari, 040 595 7767</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Lupakäsittelyprosessien kehittäminen uuden rakentamislain mukaisiksi	Kouluttautumisella ja alueellisella yhteistyöllä vastataan lisääntyviin/muuttuviin vaatimuksiin	Sujuvat lupaprosessit ja niistä saatu asiakaspalaute	Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous
Koko lupaprosessin sähköistäminen ja täysin sähköiset asiointimahdollisuudet	Yhteistyö ohjelmistotoimittajan kanssa järjestelmien kehittämisessä	Yhteistyön eteneminen, joka johtaa uusien järjestelmien käyttöönottoon (uudet järjestelmät tulee tarvittaessa huomioida lisämäärärahasa)	Ajasta ja paikasta riippumattomat asiointimahdollisuudet

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:	Toteutuminen/tulos/mittarit:
Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen. Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.	
Muut mahdolliset tulosalueen omat tavoitteet:	
Lupaprosessien tarkastaminen	Säännölliset pistokoeluontaiset tarkastukset

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	125293	123278	124063
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	15090	27110	25210
Lupamäärät	123	> 150	> 150

479 RAKENNUSVALVONTA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	32 783	25 000	25 000	25 750	26 520
Valmistus omaan käyttöön	324	0	0	0	0
Toimintamenot	-161 796	-169 754	-172 399	-177 586	-182 940
Toimintakate (Netto)	-128 689	-144 754	-147 399	-151 836	-156 420
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	-8 491	-8 346	-3 407	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-8 845	-6 133	-11 557	-9 932	-7 680
Laskennalliset tuotot	105	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-179 026	-184 233	-187 363	-187 518	-190 620

4.6.6 Ympäristöhuolto

Kustannuspaikat: 4800 Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: Tekninen lautakunta, kunnaninsinööri/Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

TULOSALUEEN KUVAUS:

<p>Vuodesta 2019 alkaen Pielaveden kunta on sopinut ympäristösuojelun viranomaistehtävien hoidosta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän kanssa. Vuodesta 2023 alkaen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä tulee purkaantumaan ja toiminta tulee muuttumaan isäntäkuntamalliseksi, jossa isäntäkuntana toimii lisälmen kaupunki.</p> <p>Tulosalueen haasteena on yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen, sekä Pielaveden kunnan rooli uudessa isäntäkuntamallissa</p> <p>Vastuutaho/-henkilö ja puh.nro. Kunnaninsinööri Juha Vainikainen, 040 489 4834</p>
--

Toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna:

Tavoite:	Toimenpiteet (ml. hankkeet):	Tulos/mittarit:	Kuntastrategia:
Onnistunut siirtyminen uuteen toimintamalliin	Yhteistyö muiden Ylä-Savon kuntien kanssa	Pielaveden kunta on yhtenä sopimuskuntana mukana uudessa Ylä-Savon ympäristöhuollon yhteistoiminta alueessa Oma-arvio uuteen toimintamalliin siirtymisen toimivuudesta	Kuntien ja kumppaneiden välinen yhteistyö Toimivat kuntapalvelut ja kestävä kuntatalous

TULOSALUEEN SISÄINEN VALVONTA

<p>Kaikille tulosalueille samat tavoitteet:</p> <p>Talouden seurannan (esimiehet) ja taloustietoisuuden (koko henkilökunta) vahvistaminen.</p> <p>Henkilöstöohjelman toteuttaminen / Vetovoimaisen työnantajakuvan vahvistaminen.</p>	<p>Toteutuminen/tulos/mittarit:</p>
--	--

TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Henkilöstökulut	1389	1262	1186
Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä €	34370	40100	40250

480 YMPÄRISTÖNHUOLTO	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-41 569	-47 105	-44 936	-46 290	-47 690
Toimintakate (Netto)	-41 569	-47 105	-44 936	-46 290	-47 690
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-1 053	-1 662	-1 159	-1 018	-1 050
Tehtävän kokonaiskustannukset	-42 622	-48 767	-46 095	-47 308	-48 740

4.7 VALTIOVARAINMINISTERIÖN TOIMEKSIANNOSTA KERÄTTÄVÄT TIEDOT

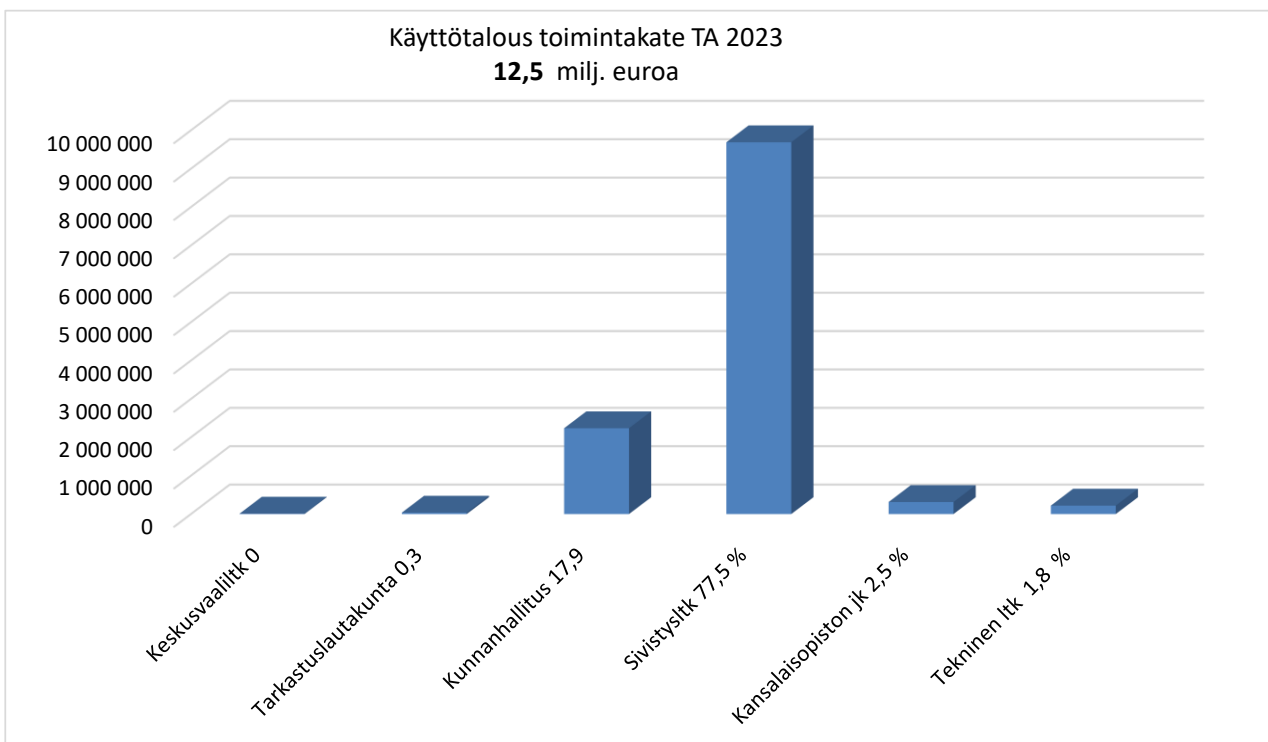
ULKOINEN LASKENTA

1000 EUROA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV1 2024	SV2 2025
Toimintatulot	5 527	5 667	3 647	3 746	3 834
Valmistus omaan käyttöön	5	7	7	7	7
Toimintamenot	-37 728	-40 929	-16 160	-16 012	-16 394
SIITÄ:					
Henkilöstökulut	-14 208	-14 701	-8 316	-8 049	-8 269
Palvelujen ostot	-19 703	-22 358	-5 032	-5 147	-5 226
Toimintakate	-32 196	-35 254	-12 506	-11 958	-12 242
Verotulot	14 709	14 900	8 380	8 025	8 130
Valtionosuudet	21 431	22 935	5 415	5 415	5 415
Vuosikate	4 394	3 199	1 551	1 403	1 090
Poistot ja arvonalentumiset	-1 865	-1 459	-1 422	-1 442	-1 393
Investointimenot yhteensä (brutto)	-793	-2 486	-1 531	-4 715	-4 435
Rahoitusosuudet investointimenoihin	35	0	0	0	0
Investointihyödykkeiden luovutustulot (brutto)	18	506	50	50	50
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 430	1 138	70	-3 262	-3 296

4.8 KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	TP 2021 eur	TA 2022 eur	TA 2023 eur	SV 2024 eur	SV 2025 eur
Toimintamenot	41 324 979	44 050 510	17 815 205	17 633 630	18 063 910
Toimintatulot	9 129 131	8 796 165	5 309 613	5 375 230	5 511 660
Toimintakate/Netto	32 195 848	35 254 345	12 505 592	12 258 400	12 552 250
Asukasluku	4269	4321	4269	4269	4269
Käyttötalous eur/as.	7 542	8 159	2 929	2 871	2 940
Sisäiset erät edell.					
Sisäiset tuotot	3 596 731	3 121 731	1 655 141	1 621 690	1 670 170
Sisäiset kulut	3 596 731	3 121 731	1 655 141	1 621 690	1 670 170
Suunnitelmapoistot	1 746 338	1 459 100	1 421 608	1 441 830	1 392 710
Arvon alentumiset	118 640				
Vyörytys erät	791 355	697 112	959 097	858 902	716 520
Käyttöomaisuus					
arvo 1.1.	25 189 933	24 076 432	24 678 332	24 737 724	27 960 894
lisäykset	792 822	2 486 100	1 531 000	4 715 000	4 435 000
Tulot		-425 100	-50 000	-50 000	-50 000
rahoitusosuudet	-35 000				
vähennykset	-8 409				
poistot	-1 746 338	-1 459 100	-1 421 608	-1 441 830	-1 392 710
Arvon alentumiset	-116 575				
arvo 31.12.	24 076 432	24 678 332	24 737 724	27 960 894	30 953 184

4.9 KÄYTTÖTALouden TALOUSARVIO BRUTTOTULOT JA –MENOT 2018-2025

TOIMIELIMET	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV 2024	SV 2025
KESKUSVAALILAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	9	16	0	5	10	8	25	0
Toimintakulut	13	24	0	27	15	19	45	20
Netto	-4	-8	0	-22	-5	-11	-20	-20
TARKASTUSLAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	17	17	18	15	33	37	38	39
Netto	-17	-17	-18	-15	-33	-37	-38	-39
KUNNANHALLITUS								
Toimintatuotot	1 648	1 727	671	624	629	469	454	468
Toimintakulut	3 381	3 539	2 263	2 208	2 381	2 705	2649	2729
Netto	-1 733	-1 812	-1 593	-1 584	-1 752	-2 236	-2 195	-2 260
<i>Keskuskeittiö siirryl ympäristöosastolle v. 2020 alusta</i>								
PERUSTURVALAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	2 075	2 127	2 263	2 334	2 381	0	0	0
Toimintakulut	11 620	11 893	12 115	12 397	13 806	0	0	0
Netto	-9 545	-9 765	-9 852	-10 063	-11 425	0	0	0
TERVEYDENHUOLTO								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Perusterveydenhuolto	5 510	5 613	5 421	4 843	5 195	0	0	0
Erik.sair.hoito	6 469	6 979	7 370	6 851	7 141	0	0	0
Ympäristöterv.huolto	273	275	268	303	283	0	0	0
Netto	-12 252	-12 866	-13 059	11 997	-12 619	0	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	578	559	641	696	703	561	577	595
Toimintakulut	8 374	8 598	8 340	8 805	9 693	10 249	10 151	10 452
Netto	-7 796	-8 038	-7 699	-8 109	-8 990	-9 689	-9 573	-9 857
KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA								
Toimintatuotot	109	113	107	113	123	122	126	129
Toimintakulut	426	431	415	388	429	436	453	466
Netto	-317	-317	-308	-275	-306	-314	-327	-337
TEKNINEN LAUTAKUNTA								
Toimintatuotot	4 343	4 098	5 406	5 358	4 951	4 150	4 194	4 319
Toimintakulut	3 486	4 323	5 122	5 488	5 074	4 370	4 299	4 359
Netto	856	-225	284	-130	-123	-220	-105	-39
KÄYTTÖTALOUS YHT:								
Toimintatuotot	8 854	8 641	9 088	9 129	8 796	5 310	5 375	5 512
Toimintakulut	40 225	41 690	41 333	41 325	44 051	17 815	17 634	18 064
Netto	-31 371	-33 049	-32 245	-32 196	-35 254	-12 506	-12 258	-12 552
Nettomuutos 1000€/vuosi	-31 371	-1 678	804	49	-3 058	22 749	247	-294

4.10 KÄYTTÖTALOUDEN TALOUSARVIO TOIMIELIMITTÄIN

TOIMIELIN	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
41 KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT	5 019	9 707	8 000	-17,6	24 720	0
TOIMINTAKULUT	-27 293	-14 808	-18 645	25,9	-44 590	-19 750
TOIMINTAKATE	-22 274	-5 101	-10 645	108,7	-19 870	-19 750
42 TARKASTUSLAUTAKUNTA						
TOIMINTAKULUT	-15 395	-33 369	-36 886	10,5	-38 000	-39 150
TOIMINTAKATE	-15 395	-33 369	-36 886	10,5	-38 000	-39 150
43 KUNNANHALLITUS						
TOIMINTATUOTOT	623 603	628 671	468 564	-25,5	453 860	468 090
TOIMINTAKULUT	-2 510 880	-2 663 682	-2 704 647	1,5	-2 649 327	-2 728 558
TOIMINTAKATE	-1 887 277	-2 035 011	-2 236 083	9,9	-2 195 467	-2 260 468
50 PERUSTURVALAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT	2 333 664	2 381 322	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKULUT	-12 396 821	-13 805 958	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	-10 063 157	-11 424 636	0	-100,0	0	0
51 TERVEYDENHUOLTO						
TOIMINTAKULUT	-11 694 072	-12 336 579	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	-11 694 072	-12 336 579	0	-100,0	0	0
55 SIVISTYSLAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT	695 925	702 812	560 582	-20,2	577 410	594 760
TOIMINTAKULUT	-8 804 817	-9 693 309	-10 249 272	5,7	-10 150 542	-10 451 575
TOIMINTAKATE	-8 108 892	-8 990 497	-9 688 690	7,8	-9 573 132	-9 856 815
60 KANSALAIPOISTON JOHTOKUNTA						
TOIMINTATUOTOT	113 108	122 950	122 000	-0,8	125 660	129 430
TOIMINTAKULUT	-387 672	-429 070	-435 604	1,5	-452 578	-466 201
TOIMINTAKATE	-274 564	-306 120	-313 604	2,4	-326 918	-336 771
65 TEKNINEN LAUTAKUNTA						
TOIMINTATUOTOT	5 352 889	4 943 703	4 143 467	-16,2	4 186 370	4 311 950
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
TOIMINTAKULUT	-5 488 029	-5 073 735	-4 370 151	-13,9	-4 298 593	-4 358 676
TOIMINTAKATE	-130 217	-123 032	-219 684	78,6	-105 013	-39 296
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	9 124 207	8 789 165	5 302 613	-39,7	5 368 020	5 504 230
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
TOIMINTAKULUT	-41 324 979	-44 050 510	-17 815 205	-59,6	-17 633 630	-18 063 910
TOIMINTAKATE	-32 195 848	-35 254 345	-12 505 592	-64,5	-12 258 400	-12 552 250

4.11 KÄYTTÖTALOUDEN TALOUSARVIO TULOSALUEITTAIN

TULOSALUE	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
181 VAALIT						
TOIMINTATUOTOT	5 019	9 707	8 000	-17,6	24 720	0
TOIMINTAKULUT	-27 293	-14 808	-18 645	25,9	-44 590	-19 750
TOIMINTAKATE	-22 274	-5 101	-10 645	108,7	-19 870	-19 750
182 TARKASTUSTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-15 395	-33 369	-36 886	10,5	-38 000	-39 150
TOIMINTAKATE	-15 395	-33 369	-36 886	10,5	-38 000	-39 150
183 DEMOKRATIAPALVELUT						
TOIMINTAKULUT	-151 515	-176 437	-164 883	-6,5	-169 840	-174 880
TOIMINTAKATE	-151 515	-176 437	-164 883	-6,5	-169 840	-174 880
186 YLEISJOHTAMINEN						
TOIMINTATUOTOT	0	0	40 000		41 200	42 440
TOIMINTAKULUT	-202 342	-143 967	-215 792	49,9	-212 277	-218 657
TOIMINTAKATE	-202 342	-143 967	-175 792	22,1	-171 077	-176 217
188 KEHITTÄMIS-JA ELINKEINOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	38 861	37 700	2 000	-94,7	2 060	2 120
TOIMINTAKULUT	-323 238	-404 504	-359 203	-11,2	-368 980	-380 040
TOIMINTAKATE	-284 377	-366 804	-357 203	-2,6	-366 920	-377 920
189 HALLINTO-JA TUKIPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	488 484	463 991	363 664	-21,6	345 810	356 790
TOIMINTAKULUT	-1 365 581	-1 428 066	-1 230 761	-13,8	-1 142 187	-1 176 250
TOIMINTAKATE	-877 097	-964 075	-867 097	-10,1	-796 377	-819 460
190 TYÖLLISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	96 258	126 980	62 900	-50,5	64 790	66 740
TOIMINTAKULUT	-164 999	-227 810	-421 317	84,9	-433 963	-446 991
TOIMINTAKATE	-68 742	-100 830	-358 417	255,5	-369 173	-380 251
<i>Työmarkkinatuki siirtyy sosiaalityön tulosalueelta 1.1.2023 työllistämisen tulosalueelle</i>						
272 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO						
TOIMINTAKULUT	-303 205	-282 898	-312 691	10,5	-322 080	-331 740
TOIMINTAKATE	-303 205	-282 898	-312 691	10,5	-322 080	-331 740
<i>siirtyy tulosalueelta terveydenhuolto 1.1.2023 toimielimelle kunnanhallitus omana tulosalueenaan</i>						
250 SOSIAALITYÖ						
TOIMINTATUOTOT	316 719	556 192	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKULUT	-2 467 307	-3 116 459	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	-2 150 588	-2 560 267	0	-100,0	0	0
<i>siirtyy hva:lle 1.1.2023</i>						

TULOSALUE	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
260 IKÄÄNT.PALV. JA ERITYISPALV.						
TOIMINTATUOTOT	2 016 945	1 825 130	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKULUT	-9 929 514	-10 689 499	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	-7 912 569	-8 864 369	0	-100,0	0	0
<i>siirtyy hva:lle 1.1.2023</i>						
270 PERUSTERVEYDENHOITO						
TOIMINTAKULUT	-4 842 581	-5 195 211	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	-4 842 581	-5 195 211	0	-100,0	0	0
<i>siirtyy hva:lle 1.1.2023</i>						
271 ERIKOISSAIRAANHOITO						
TOIMINTAKULUT	-6 851 491	-7 141 368	0	-100,0	0	0
<i>siirtyy hva:lle 1.1.2023</i>	-6 851 491	-7 141 368	0	-100,0	0	0
360 KOULUTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	451 067	472 300	359 900	-23,8	370 700	381 830
TOIMINTAKULUT	-6 357 461	-6 779 001	-7 298 580	7,7	-7 144 249	-7 355 489
TOIMINTAKATE	-5 906 394	-6 306 701	-6 938 680	10,0	-6 773 549	-6 973 659
<i>Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta siirtynyt koulutoimen tulosalueelle 1.1.2023 alkaen varhaiskasvatuksen tulosalueella</i>						
364 VARHAISKASVATUS						
TOIMINTATUOTOT	188 982	125 702	127 052	1,1	130 860	134 780
TOIMINTAKULUT	-1 640 914	-1 950 517	-1 950 228	0,0	-2 015 600	-2 075 692
TOIMINTAKATE	-1 451 932	-1 824 815	-1 823 176	-0,1	-1 884 740	-1 940 912
<i>Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta siirtynyt varhaiskasvatuksen tulosalueelta 1.1.2023 alkaen koulutoimen tulosalueelle</i>						
366 KULT. NUORISO JA VAPAA-AIKATOI						
TOIMINTATUOTOT	55 876	104 810	73 630	-29,7	75 850	78 150
TOIMINTAKULUT	-806 442	-963 791	-1 000 464	3,8	-990 693	-1 020 394
TOIMINTAKATE	-750 566	-858 981	-926 834	7,9	-914 843	-942 244
370 PIE-KEI KANSALAIPOISTO						
TOIMINTATUOTOT	113 108	122 950	122 000	-0,8	125 660	129 430
TOIMINTAKULUT	-387 672	-429 070	-435 604	1,5	-452 578	-466 201
TOIMINTAKATE	-274 564	-306 120	-313 604	2,4	-326 918	-336 771
470 RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	1 639 341	976 554	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 571 215	-896 754	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	68 125	79 800	0	-100,0	0	0
<i>liiketoimintasiirto 1.8.2022 Servicalle</i>						
471 TILA-JA VUOKRAUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	2 928 338	3 196 929	3 345 206	4,6	3 364 160	3 465 080
TOIMINTAKULUT	-1 852 251	-1 995 775	-2 433 049	21,9	-2 412 171	-2 383 828
TOIMINTAKATE	1 076 087	1 201 154	912 157	-24,1	951 989	1 081 252

TULOSALUE	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
474 VESIHUOLTOLAITOS						
TOIMINTATUOTOT	705 513	702 800	739 841	5,3	762 040	784 900
TOIMINTAKULUT	-509 245	-529 046	-570 750	7,9	-587 965	-605 570
TOIMINTAKATE	196 268	173 754	169 091	-2,7	174 075	179 330
476 KUNNALLISTEKNIikka						
TOIMINTATUOTOT	40 745	42 420	33 420	-21,2	34 420	35 450
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 600	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
TOIMINTAKULUT	-861 971	-879 394	-1 066 067	21,2	-989 165	-1 050 676
TOIMINTAKATE	-816 626	-829 974	-1 025 647	23,6	-947 535	-1 007 796
478 YHDYSKUNTASUUNNITTELU						
TOIMINTATUOTOT	6 168	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT	-60 561	-56 285	-82 950	47,4	-85 416	-87 972
TOIMINTAKATE	-54 393	-56 285	-82 950	47,4	-85 416	-87 972
479 RAKENNUSVALVONTA						
TOIMINTATUOTOT	32 783	25 000	25 000	0,0	25 750	26 520
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	324	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT	-161 796	-169 754	-172 399	1,6	-177 586	-182 940
TOIMINTAKATE	-128 689	-144 754	-147 399	1,8	-151 836	-156 420
480 YMPÄRISTÖNHUOLTO						
TOIMINTAKULUT	-41 569	-47 105	-44 936	-4,6	-46 290	-47 690
TOIMINTAKATE	-41 569	-47 105	-44 936	-4,6	-46 290	-47 690
481 PELASTUSTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-429 420	-499 622	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKATE	-429 420	-499 622	0	-100,0	0	0
<i>siirtyy hva:lle 1.1.2023</i>						
YHTEENSÄ	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT	9 124 207	8 789 165	5 302 613	-39,7	5 368 020	5 504 230
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
TOIMINTAKULUT	-41 324 979	-44 050 510	-17 815 205	-59,6	-17 633 630	-18 063 910
TOIMINTAKATE	-32 195 848	-35 254 345	-12 505 592	-64,5	-12 258 400	-12 552 250

4.12 KÄYTTÖTALouden NETTOMENOJEN VERTAILU TULOSALUEITTAIN

KÄYTTÖTALouden NETTOMENOJEN VERTAILU TULOSALUEITTAIN							
TULOSALUE	TP 2021	TA 2022	TA 2023	ERO TP 21 >TA23	ERO %	ERO TA 22>23	ERO %
Vaalit	22 274	5 101	10 645	-11 629	0,0	5 544	0,0
Tarkastustoimi	15 395	33 369	36 886	21 491	139,6	3 517	10,5
Demokratiapalvelut	151 515	176 437	164 883	13 368	8,8	-11 554	-6,5
Yleisjohtaminen	202 342	143 967	175 792	-26 550	-13,1	31 825	22,1
Kehittämis- ja elinkeinotoimi	284 377	366 804	357 203	72 826	25,6	-9 601	-2,6
Hallinto- ja tukipalvelut	877 097	964 075	867 097	-10 000	-1,1	-96 978	-10,1
Työllistäminen	68 742	100 830	358 417	289 675	421,4	257 587	255,5
Ympäristöterveydenhuolto	0	0	312 691	312 691		312 691	
Hallinto yhteensä	1 621 742	1 790 583	2 283 614	661 872	40,8	493 031	27,5
Sosiaalityö	2 150 588	2 560 267	0	-2 150 588	-100,0	-2 560 267	-100,0
Ikääntyneiden palvelut ja erityispalvelut	7 912 569	8 864 369	0	-7 912 569	-100,0	-8 864 369	-100,0
Perusturvaosasto yhteensä	10 063 157	11 424 636	0	-10 063 157	-100,0	-11 424 636	-100,0
Perusterveydenhoito	4 842 581	5 195 211	0	-4 842 581	-100,0	-5 195 211	-100,0
Erikoissairaanhoido	6 851 491	7 141 368	0	-6 851 491	-100,0	-7 141 368	-100,0
josta:							
- Pohjois-Savon shp	6 512 881	6 811 368	0	-6 512 881	-100,0	-6 811 368	-100,0
- Sote lisälmen sairaala	338 610	330 000	0	-338 610	-100,0	-330 000	-100,0
Ymp.terv.huolto siirtyy te:lle KH v. 23	303 205	282 898	0	-303 205	-100,0	-282 898	-100,0
Terveydenhuolto yht:	11 997 277	12 619 477	0	-11 997 277	-100,0	-12 619 477	-100,0
Koulutoimi	5 906 394	6 306 701	6 938 680	1 032 286	17,5	631 979	10,0
Varhaiskasvatus	1 451 932	1 824 815	1 823 176	371 244	25,6	-1 639	-0,1
Kulttuuri, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	750 566	858 981	926 834	176 268	23,5	67 853	7,9
Pie-Kei k-opisto	274 564	306 120	313 604	39 040	14,2	7 484	2,4
Sivistysosasto yht:	8 383 456	9 296 617	10 002 294	1 618 838	19,3	705 677	7,6
Ruoka ja siivouspalvelut	-68 125	-79 800	0	68 125	-100,0	79 800	-100,0
Tila- ja vuokrauspalvelut	-1 076 087	-1 201 154	-912 157	163 930	-15,2	288 997	-24,1
Vesihuoltolaitos	-196 268	-173 754	-169 091	27 177	-13,8	4 663	-2,7
Kunnallistekniikka	816 626	829 974	1 025 647	209 021	25,6	195 673	23,6
Yhdyskuntasuunnittelu	54 393	56 285	82 950	28 557	52,5	26 665	47,4
Rakennusvalvonta	128 689	144 754	147 399	18 710	14,5	2 645	1,8
Ympäristönhuolto	41 569	47 105	44 936	3 367	8,1	-2 169	-4,6
Pelastustoimi	429 420	499 622	0	-429 420	-100,0	-499 622	-100,0
Ympäristöosasto yht:	130 217	123 032	219 684	89 467	68,7	96 652	78,6
KÄYTTÖTALOUS YHT:	32 195 848	35 254 345	12 505 592	-19 690 256	-61,2	-22 748 753	-64,5

5 TULOSLASKELMAOSA

Kunnassa tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta. Kunnan tuloslaskelman laatimisessa käytettävästä kaavasta annetaan ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeessa.

Toimintatuotot

Toimintatuotot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista, tulonsiirroista (tuet ja avustukset) ja muista toimintatuotoista.

Ulkoisten toimintatuottojen arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä n. 3,6 milj. euroa (2022 n. 5,7 milj. euroa) ja sisäiset toimintatuotot noin 1,7 milj. euroa.

Myyntituottoja (ulkoisia) arvioidaan kertyvän 1,2 milj. euroa.

Tästä liiketoiminnan myyntituottoja (mm. vesihuoltomaksut ja metsänmyynti) on yhteensä 0,8 milj. euroa. (TA 2022 0,7 milj. euroa) ja kotikuntakorvauksia, yhteistoimintakorvauksia sekä muita korvauksia yhteensä 0,4 milj. euroa (0,8 milj. euroa). Muita myyntituottoja on noin 0,01 milj. euroa. (0,01 milj. euroa).

Sisäisten myyntituottojen osuus ei sisälly edellisiin lukuihin, mitkä arvion mukaan ovat 0,4 milj. euroa. (1,2 milj. euroa). Tästä vesihuollon- ja muut liiketoiminnan sisäiset tuotot ovat 0,1 milj. euroa (0,1 milj. euroa) ja muut palveluiden sisäiset tuotot ovat 0,3 milj. euroa (1 milj. euroa)

Maksutuottoja arvioidaan kertyvän 0,2 milj. euroa (TA 2022 1,6 milj. euroa), jotka sisältävät yleishallinnon, opetus- ja kulttuuritoimen, yhdyskuntapalvelujen ja muita asiakkailta perittyjä maksuja palveluista ja tavaroista.

Tuet ja avustukset arvioidaan olevan 0,3 milj. euroa (0,7 milj. euroa).

Muut toimintatuotot sisältävät asuntojen, muiden rakennusten, maa-alueiden ja koneiden ja kaluston vuokratuotot sekä muita tuottoja mm. myyntivoitot sekä muita sekalaisia tuloja. Muita ulkoisia toimintatuottoja arvioidaan kertyvän n. 2 milj. euroa (TA 2022 1,8 milj. euroa), josta vuokratuotot ovat 1,9 milj. euroa (1,7 milj. euroa) ja muut 0,1 milj. euroa (0,1 milj. euroa).

Sisäiset vuokratuotot ovat 1,2 milj. euroa. (TA 2022 2,0 milj. euroa).

Toimintakulut koostuvat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista, aineista ja tarvikkeista, avustuksista ja muista toimintakuluista.

Henkilöstökulut on arvioitu vuodelle 2023 8,3 milj. euroa (TA 2022 14,7 milj. euroa).

Palvelujen ostot (ulkoiset) yhteensä on arvioitu olevan 2023 5,0 milj. euroa (TA 2022 22,4 milj. euroa).

Asiakaspalvelujen ostot sisältävät kuntalaisille tarkoitettujen peruspalveluiden ostoja kunnilta, kuntayhtymiltä ja yksityisiltä palveluntuottajilta. Asiakaspalvelujen ostot arvioidaan 2023 olevan yhteensä 0,3 milj. euroa (TA 2022 16,0 milj. euroa).

Muiden palvelujen ostot (ulkoiset), joita kunta käyttää suoritetuotannossaan arvioidaan olevan vuonna 2023 4,8 milj. euroa (2022 6,3 milj. euroa), joista perhehoitopalkkiot ja palvelusetelit 0,08 milj. euroa, asiantuntijapalvelut 0,2 milj. euroa, ict-, hankinta-, painatus/ilmoitus-, posti-, tele- ja vakuutuspalvelut yhteensä 0,7 milj. euroa, puhtaanapito-, siivous-, jätehuolto- ja pesulapalvelut 0,4 milj. euroa, rakennusten ja koneiden kunnossapitomenot 0,6 milj. euroa, majoitus- ja kuljetuspalvelut sekä matkakorvaukset yhteensä 1,2 milj. euroa, sosiaali- ja terveyspalvelut, koulutus- ja kulttuuripalvelut, verotuskustannukset ja muut yhteistoimintaosuudet yhteensä noin 1,0 milj. euroa (josta mm. ympäristöterveydenhuollon osuus 0,3 milj. euroa, elinkeinojen edistäminen 0,3 milj. euroa), sekä muita ja ateriapalveluja 0,6 milj. euroa.

Sisäiset palvelujen ostot ovat yhteensä 0,4 milj. euroa. Muiden palvelujen ostot, ulkoiset ja sisäiset yhteensä, ovat 5,3 milj. euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat: tilikauden suoriteperusteisiksi ostoiksi arvioidaan vuonna 2023 yhteensä noin 1,8 milj. euroa (2022 2,0 milj. euroa).

Avustukset arvioidaan olevan vuonna 2023 0,5 milj. euroa (1,1 milj. euroa). Lasten kotihoidon tuki 0,13 milj. euroa, avustukset kotitalouksille ja yhteisöille 0,16 milj. euroa ja työmarkkinatuen kuntaosuus 0,22 milj. euroa.

Muiden toimintakulujen arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 0,5 milj. euroa (2022 0,8 milj. euroa)

Toimintakulujen (ulkoiset) arvioidaan vuonna 2023 olevan yht. 16,2 milj. euroa (2022 40,9 milj. euroa).

Toimintakate: käyttötalouden kuluista katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla vuonna 2023 jää noin 12,5 milj. euroa. Suunnitelmakaudella vuonna 2024 arvioidaan toimintakatteen olevan n. 12,3 milj. euroa ja vuonna 2025 12,6 milj. euroa.

Verotulot vuodelle 2023 arvioidaan 8,4 milj. euroa, taloussuunnitelman mukaan vuodelle 2024 8,0 milj. euroa ja vuodelle 2025 8,1 milj. euroa.

Valtionosuuksia on arvioitu saatavan vuonna 2023 5,4 milj. euroa ja suunnitelmavuodet ovat arvioitu talousarviovuoden tasossa. Alustavissa ennusteissa suunnitelmavuosien valtionosuudet ovat kuitenkin laskusuunnassa.

Rahoitustuotot ja kulut

Korkotuotoiksi vuodelle 2023 arvioidaan noin 7.000 euroa, muita rahoitustuottoja (osinkotulot, verotilitysten korot ja korotukset, viivästyskorot ym.) noin 0,5 milj. euroa. Suunnitelmakaudella rahoitustuotot arvioidaan 2024–2025 olevan noin 0,5 milj. euroa vuosittain.

Korko- ja muut rahoituskulut arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 0,2 M€ milj. euroa. Korkokulujen arvioidaan kasvavan suunnitelmavuosilla sekä korkojen nousun, että investointien myötä.

Vuosikate vuoden 2023 talousarviossa on 1,5 M€ ja suunnitelmavuosilla 2024–2025 1,4 M€-1,1 M€. Vuosikate riittää kattamaan poistot koko suunnitelmakaudella.

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023

Ulkoiset erät	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	1 426 496	1 545 348	1 186 471	-23,2	1 238 570	1 250 270
MAKSUTUOTOT	1 643 619	1 607 682	188 952	-88,2	194 620	200 460
TUET JA AVUSTUKSET	772 427	685 421	284 200	-58,5	266 730	275 520
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 684 934	1 828 983	1 987 849	8,7	2 046 410	2 107 810
TOIMINTATUOTOT	5 527 476	5 667 434	3 647 472	-35,6	3 746 330	3 834 060
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-14 208 384	-14 701 063	-8 316 192	-43,4	-8 049 080	-8 268 980
PALKAT JA PALKKIOT	-11 026 005	-11 477 017	-6 597 370	-42,5	-6 367 620	-6 539 240
HENKILÖSIVUKULUT	-3 182 378	-3 224 046	-1 718 822	-46,7	-1 681 460	-1 729 740
ELÄKEKULUT	-2 746 499	-2 787 534	-1 468 462	-47,3	-1 439 790	-1 481 140
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-435 879	-436 512	-250 360	-42,6	-241 670	-248 600
PALVELUJEN OSTOT	-19 703 444	-22 357 865	-5 032 124	-77,5	-5 147 330	-5 225 510
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 165 647	-1 900 106	-1 781 469	-6,2	-1 785 590	-1 838 710
AVUSTUKSET	-1 055 016	-1 140 590	-502 340	-56,0	-482 560	-497 030
MUUT TOIMINTAKULUT	-595 757	-829 155	-527 939	-36,3	-547 380	-563 510
TOIMINTAKULUT	-37 728 248	-40 928 779	-16 160 064	-60,5	-16 011 940	-16 393 740
TOIMINTAKATE	-32 195 848	-35 254 345	-12 505 592	-64,5	-12 258 400	-12 552 250
VEROTULOT	14 708 501	14 900 000	8 380 000	-43,8	8 025 000	8 130 000
VALTIONOSUUDET	21 430 640	22 935 000	5 415 100	-76,4	5 415 100	5 415 100
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	9 404	4 700	7 700	63,8	7 700	7 700
MUUT RAHOITUSTUOTOT	536 903	722 330	495 950	-31,3	495 950	495 950
KORKOKULUT	-89 971	-100 050	-240 000	139,9	-280 000	-405 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-5 590	-8 500	-2 000	-76,5	-2 000	-2 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	450 746	618 480	261 650	-57,7	221 650	96 650
VUOSIKATE	4 394 039	3 199 135	1 551 158	-51,5	1 403 350	1 089 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 746 338	-1 459 100	-1 421 608	-2,6	-1 441 830	-1 392 710
ARVONALENTUMISET	-118 640	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 864 978	-1 459 100	-1 421 608	-2,6	-1 441 830	-1 392 710
TILIKAUDEN TULOS	2 529 061	1 740 035	129 550	-92,6	-38 480	-303 210
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 529 061	1 740 035	129 550	-92,6	-38 480	-303 210
Toimintuotot/toimintakulut %	14,7	13,9	22,6		23,4	23,4
Vuosikate/Poistot, %	252	219	109		97	78
Vuosikate euroa/as.	1029	740	363		329	255
Kertynyt yli-/alijäämä	3 409 637	5 149 672	5 279 222		5 240 742	4 937 532
Asukasmäärä	4269	4321	4269		4269	4269

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023

Ulkoiset ja sisäiset erät	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TA 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	2 930 984	2 705 855	1 610 635	-40,5	1 672 680	1 697 240
MAKSUTUOTOT	1 644 085	1 607 682	188 952	-88,2	194 620	200 460
TUET JA AVUSTUKSET	772 427	685 421	284 200	-58,5	266 730	275 520
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 776 711	3 790 207	3 218 826	-15,1	3 233 990	3 331 010
TOIMINTATUOTOT	9 124 207	8 789 165	5 302 613	-39,7	5 368 020	5 504 230
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	4 924	7 000	7 000	0,0	7 210	7 430
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-14 208 384	-14 701 063	-8 316 192	-43,4	-8 049 080	-8 268 980
PALKAT JA PALKKIOT	-11 026 005	-11 477 017	-6 597 370	-42,5	-6 367 620	-6 539 240
HENKILÖSIVUKULUT	-3 182 378	-3 224 046	-1 718 822	-46,7	-1 681 460	-1 729 740
ELÄKEKULUT	-2 746 499	-2 787 534	-1 468 462	-47,3	-1 439 790	-1 481 140
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-435 879	-436 512	-250 360	-42,6	-241 670	-248 600
PALVELUJEN OSTOT	-21 178 210	-23 485 572	-5 423 488	-76,9	-5 547 660	-5 637 690
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 196 193	-1 932 906	-1 814 269	-6,1	-1 819 370	-1 873 500
AVUSTUKSET	-1 055 016	-1 140 590	-502 340	-56,0	-482 560	-497 030
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 687 176	-2 790 379	-1 758 916	-37,0	-1 734 960	-1 786 710
TOIMINTAKULUT	-41 324 979	-44 050 510	-17 815 205	-59,6	-17 633 630	-18 063 910
TOIMINTAKATE	-32 195 848	-35 254 345	-12 505 592	-64,5	-12 258 400	-12 552 250
VEROTULOT	14 708 501	14 900 000	8 380 000	-43,8	8 025 000	8 130 000
VALTIONOSUUDET	21 430 640	22 935 000	5 415 100	-76,4	5 415 100	5 415 100
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	10 714	4 700	7 700	63,8	7 700	7 700
MUUT RAHOITUSTUOTOT	536 903	722 330	495 950	-31,3	495 950	495 950
KORKOKULUT	-91 281	-100 050	-240 000	139,9	-280 000	-405 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-5 590	-8 500	-2 000	-76,5	-2 000	-2 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	450 746	618 480	261 650	-57,7	221 650	96 650
VUOSIKATE	4 394 039	3 199 135	1 551 158	-51,5	1 403 350	1 089 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 746 338	-1 459 100	-1 421 608	-2,6	-1 441 830	-1 392 710
ARVONALENTUMISET	-118 640	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 864 978	-1 459 100	-1 421 608	-2,6	-1 441 830	-1 392 710
TILIKAUDEN TULOS	2 529 061	1 740 035	129 550	-92,6	-38 480	-303 210
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 529 061	1 740 035	129 550	-92,6	-38 480	-303 210
VYÖRYTYSERÄT	0	0	0		0	0
9100 Vyörytyserämenot	-791 355	-697 112	-959 097	37,6	-858 902	-716 520
9200 Vyörytyserätulot	791 355	697 112	959 097	37,6	858 902	716 520

6 INVESTOINTIOSA

Investointiosan rakenne

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille.

Investointimäärärahoihin otetaan vain 10.000 € ja sen ylittävät hankkeet. Alle 10.000 euron jäävät pienhankkeet käyttöajastaan riippumatta käsitellään käyttötalousosassa. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille.

Investoinnit

Investointiohjelma on laadittu vuosille 2023–2025 ja se hyväksytään vuoden 2023 osalta sitovana ja taloussuunnitelmavuosien 2024–2025 osalta ohjeellisena. Koko suunnittelukauden investoinnit ovat yhteensä 10,7 milj. euroa (brutto). Vuosikohtainen investointien jakauma on seuraava: v. 2023 1,5 milj. euroa, v. 2024 4,7 milj. euroa ja v. 2025 4,4 milj. euroa.

Hyväksyttävään investointiohjelmaan otetaan uusia hankkeita talousarviomuutoksena silloin, kun kysymys on elinkeinojen kehittämiseen liittyvästä tai muusta välttämättömästä tarpeesta.

Tavoitteet vuonna 2023:

Aineettomaan käyttöomaisuuteen esitetään määrärahaa hallintoon sähköisten palvelujen edistämiseen (nettisivujen uudistamisen jatkamiseen), yht. 0,02 milj. euroa.

Kiinteän omaisuuden myyntiin arvioidaan 0,05 milj. euroa.

Irtaimen omaisuuden hankintoja ovat sivistysosastolla Rannankylän koulun teknisentyön koneiden ja kaluston uusiminen, luokkatilojen kalustamisia eri kouluille ja Puustellin koulun käsityön opetukseen 3D-tulostimen ja laserleikkurin hankinta, yhteensä 0,095 milj. euroa. Ympäristöosaston irtaimiston hankintaan esitetään 0,01 milj. euroa kaluston hankintaan.

Kaikki irtaimen omaisuuden hankinnat yhteensä 0,105 milj. euroa.

Talonrakennuksen keskeisin hanke on kouluverkkohankkeen suunnittelun käynnistäminen, sekä toteuttaminen suunnitteluvuosina. Vuodelle 2023 on varattu 0,2 milj. euroa suunnittelun aloittamiseen, sekä seuraaville vuosille toteutukseen alustavasti 8,6 milj. euroa. Kustannukset ovat hyvin karkea arvio ja ne tulevat tarkentumaan hankesuunnitelman valmistuttua ja vielä varsinaisen suunnittelunkin aikana.

Kotiseutumuseolle esitetään 0,03 milj. euron määrärahaa aitan katon ja tuulimyllyn korjauksiin.

Kiinteistöjen energiatehokkuus hankkeisiin esitetään 0,05 milj. euron määrärahaa.

Talonrakennuksen investoinnit yhteensä 0,28 milj. euroa

Varavoimalaitteiden hankintaa esitetään Pajuskylän vedenottamolle ja liikuntahallille. Liikuntahallin varavoiman toteuttaminen riippuu kouluhankkeen hankesuunnitelman ratkaisusta ja Pajuskylän vedenottamalla varavoiman asentamisen yhteydessä esitetään määrärahaa sähköautomaatiojärjestelmien saneeraukseen varavoiman asentamisen yhteydessä.

Vesihuollossa jatkettaisiin edelleen vuotovesien vähentämiseen tähtäviä korjauksia ja viemärisaneerauksia yhteensä 0,055 milj. eurolla ja suunnitelma vuonna 2024 0,08 milj. eurolla. Jätevesipumppaamoiden logiikoiden uusiminen on viivästynyt komponenttien saatavuusongelmien vuoksi. Hanke on viimeinkin käynnistymässä loppuvuodesta 2022, mutta todennäköisesti ei kerkeä valmistumaan ennen vuodenvaihdetta. Tämän vuoksi myös vuodelle 2023 esitetään 0,02 milj. euroa hankkeen loppuun saattamiseen.

Katujen ja liikenteen osalta esitetään päällystys- ja päällystevaurioiden korjaamiseen 0,05 milj. euroa, Puustotien 2-vaiheen tai Puustellintien 3-vaiheen toteutukseen 0,4 milj. euroa ja teollisuusalueella Puustellintien risteysalueen liikennejärjestelyjen kehittämiseen 0,05 milj. euroa.

Sataman laiturialueen rantalaiturin uusimiseen on laadittu suunnitelmat ja toteutukseen esitetään 0,3 milj. euroa.

Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit yhteensä 1,125 milj. euroa.

Investoinnit vuodelle 2023 olisivat bruttona yht. 1,531 milj. euroa ja nettona yht. 1,481 milj. euroa.

4. INVESTOINTIOSA	2023 TA esitys tuhat €	2024 TASU esitys tuhat €	2025 TASU esitys tuhat €	
14.1. INVESTOINNIT				
4.1.1. Aineeton käyttöomaisuus				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hallinto	21	0	0	Nettisivut 21.000, jatkoa vuodelta 2022
Ympäristöosasto				
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	21	0	0	
4.1.2. Kiinteä omaisuus				
Kiinteistöjen myynnit				
-kiinteistöt, tontit, asunnot	-50	-50	-50	
Kiinteistöjen osto				
Kiinteä omaisuus yhteensä	-50	-50	-50	
4.1.3. Irtain omaisuus				
Sivistysosasto	50	0	0	Rannankylä, tekninentyö (koneet, kalusteet, työkalut, sähköt yms)
	30	0	0	Luokkatilojen kalustaminen, eri kouluille
	15	0	0	Puustellin koululle käsityön opetukseen 3d-tulostin ja laserleikkuri
Ympäristöosasto	10	10	10	
Irtain omaisuus yhteensä	105	10	10	
4.1.4. Talonrakennus				
Sivistystoimen rakennukset				
Opinportti	200	4 300	4 300	Suunnittelu 23, toteutus 24-25
Kotiseutumuseo	30	0	0	katon korjaus/uudistaminen+ tuulimyllyn siipien akselin korjaus
Ympäristötoimen rakennukset				
Pohjavesilaitos	0	100	0	Alkalointilaitteiston uusiminen
Kiinteistöjen energiatalouden parantaminen	50	50	50	Energiatehokkuus -saneerauksia
Talonrakennus yhteensä	280	4 450	4 350	

4. INVESTOINTIOSA	2023 TA esitys tuhat €	2024 TASU esitys tuhat €	2025 TASU esitys tuhat €	
4.1.5. Julkinen käyttöomaisuus				
Varavoimat				
Pajuskylän vedenottamo	30	0	0	
Liikuntahalli	100	0	0	
Vesihuolto				
Vesihuollon rakentaminen yleensä	25	25	25	Vuotovesien vähentäminen
Jäteveden pumppaamot	20	0	0	Jätevesipumppaamoiden logiikoiden uusiminen
Säviä	30	0	0	Viemärisaneeraus
Viemärisaneeraus	0	80	0	kohteet myöhemmin
Vesimittarit	100	100	0	Vesimittareiden uusiminen etäluettaviksi ja järjestelmien uusiminen
Pajuskylän vedenottamo	20	0	0	Sähköautomaation sähkösaneeraus
Kadut ja liikenne				
Sataman laiturit	300	0	0	
Katujen rakentaminen yleensä	50	50	50	Päällystystä ja päällystevaurioiden korjausta
Puistotie, Puustellintie	400	0	0	Puistotie, Puustellintie
Teollisuusalueen liikennejärjestely	50	0	0	Ohituskaista tms.
Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	1 125	255	75	
Investoinnit brutto	1 531	4 715	4 435	
Rahoitusosuudet				
Käyttöomaisuuden myynti	-50	-50	-50	
Investoinnit netto	1 481	4 665	4 385	

7 RAHOITUSOSA

Rahoituslaskelman tarkoitus

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Rahoituslaskelma 2023–2025

Rahoituslaskelman mukaan kunnan toiminnan ja investointien rahavirta on v. 2023 positiivinen 0,1 milj. euroa, v. 2024 negatiivinen –3,3 milj. euroa ja vuonna 2025 negatiivinen –3,3 milj. euroa.

Vuoden 2023 investointien nettomäärä on 1,5 milj. euroa, v. 2024 4,7 milj. euroa ja v. 2025 4,4 milj. euroa.

Vierasta pääomaa ei arvioida nostettavan vielä vuonna 2023. Suunnitelmavuosina pitkäaikaista lainaa arvioidaan nostettavan vuonna 2024 3,8 milj. euroa ja vuonna 2025 4,1 milj. euroa.

Lainojen lyhennyksiin arvioidaan käytettävän 2023 0,5 milj. euroa, 2024–2025 0,5–0,8 milj. euroa.

Pitkäaikaisen lainakannan arvioidaan olevan vuonna 2023 10,3 milj. euroa, 2024 n. 13,6 milj. euroa ja 2025 n. 17 M€ milj. euroa.

Lainamäärän asukasta kohden arvioidaan olevan v. 2023 lopussa 2420 euroa/asukas.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV 2024	SV 2025
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 394 039	3 199 135	1 551 158	1 403 350	1 089 500
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-223 773	-80 485	0	0	0
Toiminnan rahavirta	4 170 266	3 118 650	1 551 158	1 403 350	1 089 500
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-793 324	-2 486 100	-1 531 000	-4 715 000	-4 435 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	35 000	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien Luovutustulot	17 951	505 585	50 000	50 000	50 000
Investointien rahavirta	-740 373	-1 980 515	-1 481 000	-4 665 000	-4 385 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 429 893	1 138 135	70 158	-3 261 650	-3 295 500
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Antolainasaamisten vähennykset	0	20 000	8 500	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	3 825 130	4 103 980
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 393 824	-665 252	-504 400	-513 480	-758 480
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0				
Lainakannan muutokset	-2 393 824	-665 252	-504 400	3 311 650	3 345 500
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 038 497				
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 428	442 883	-475 742	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	10 685 002	10 043 679	8 837 896	4 999 272	-1 918 964
Lainanhoitokate	5,1	2,5	2,4	2,1	1,3
Laskennallinen lainanhoitokate	2,9	1,3	1,2	0,9	0,6
Kassan riittävyys pv	59,0	42	105		

8 TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO 2023			
	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KAYTTOTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B	18 645	8 000
Tarkastuslautakunta			
Tarkastustoimi	B	36 886	0
Kunnanhallitus			
Demokratiapalvelut	B	164 883	0
Yleisjohtaminen	B	215 792	40 000
Kehittämis- ja elinkeinotoimi	B	359 203	2 000
Hallinto- ja tukipalvelut	B	1 230 761	363 664
Työllistäminen	B	421 317	62 900
Ympäristöterveydenhuolto	B	312 691	0
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	B	2 704 647	468 564
Sivistyslautakunta			
Koulutoimi yhteensä	B	7 298 580	359 900
Varhaiskasvatus	B	1 950 228	127 052
Kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-aikatoimi yht	B	1 000 464	73 630
Sivistyslautakunta yhteensä	B	10 249 272	560 582
Kansalaisopiston johtokunta	B	435 604	122 000
SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	B	10 684 876	682 582

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO 2023			
	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
Tekninen lautakunta			
Tila- ja vuokrauspalvelut	B	2 433 049	3 345 206
Vesihuoltolaitos	B	570 750	739 841
Kunnallistekniikka	B	1 066 067	40 420
Yhdyskuntasuunnittelu	B	82 950	0
Rakennusvalvonta	B	172 399	25 000
Ympäristöhuolto	B	44 936	0
YMPÄRISTÖOSASTO YHTEENSÄ		4 370 151	4 150 467
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		17 815 205	5 309 613
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		8 380 000
Valtionosuudet	B		5 415 100
Korkotulot	B		7 700
Muut rahoitustulot	B		495 950
Korkomenot	B	240 000	
Muut rahoituskulut	B	2 000	
Satunnaiset erät	B	0	
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		242 000	14 298 750

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2023			
	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
INVESTOINTIOSA			
Kunnanhallitus			
Aineeton käyttöomaisuus	B	0	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Sähköisten palvelujen edistäminen, nettis	B	21 000	
		21 000	
Tekninen lautakunta			
Maa- ja vesialueet			
Tonttien myynti	B		50 000
Rakennukset			
Sivistystoimen rakennukset			
Opinportti, suunnittelu	B	200 000	
Kotiseutumuseo, katon ja tuulimyllyn korj	B	30 000	
Ympäristötoimen rakennukset			
Kiinteistöjen energiatal. parant.	B	50 000	
Talonrakennus yhteensä	B	280 000	
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet			
Varavoima liikuntahalli	B	100 000	
Varavoima Pajuskylän vedenottamo	B	30 000	
Yhteensä		130 000	
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet ja liikenne			
Sataman laiturit	B	300 000	
Puistotie, Puustellintie	B	400 000	
Teollisuusalueen liikennejärjestely	B	50 000	
Katujen rakentaminen yleensä	B	50 000	
Yhteensä	B	800 000	0
Vesi- ja viemärihuolto			
Vesihuollon rakentaminen yleensä	B	25 000	
Viemärisaneeraukset, Säviä	B	30 000	
Pajuskylän vedenottamo, sähköautomaation saneeraus	B	20 000	
Jäteveden pumppaamot, logiikoiden uus.	B	20 000	
Vesimittarien uusiminen etäluettavaksi	B	100 000	
Yhteensä		195 000	
Maa- ja vesirakenteet yhteensä	B	995 000	0

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2023			
	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
Irtain omaisuus			
<u>Sivistystoimi</u>	B		
- Rannankylä, teknisen työn kalusto	B	50 000	
- luokkatilojen kalustaminen	B	30 000	
- Puustellin koulu, käsityön opetuksen kalusto	B	15 000	
<u>Ympäristöosasto</u>	B		
- kalusto	B	10 000	
Yhteensä		105 000	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		1 531 000	50 000
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	50 000	
Antolainasaamisten väh.	B		8 500
Lainakannan muutokset			
Pitkäaik. lainojen.lisäykset	B	0	0
Pitkäaik. Lainojen vähenn.	B	504 400	
Lyhytaik. lainojen muutos	N		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			475 742
Yhteensä		554 400	484 242
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		20 142 605	20 142 605

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

9 TALOUSARVION KESKEISIÄ TUNNUSLUKUJA

TUNNUSLUKUJA 2023

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
ASUKASLUKU 31.12./1.1.	4269	4321	4269
VEROPROSENTIT			
KUNNALLISVERO	20,75	21,75	9,11
KIINTEISTÖVEROPROSENTIT:			
- yleinen	0,93	0,93	0,93
- vakituinen asunto	0,60	0,60	0,60
- muu asunto	1,10	1,10	1,10
- rakentamaton rakennuspaikka	2,50	2,50	2,50
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00
	milj.euroa	milj.euroa	milj.euroa
TOIMINTAKATE	-32,2	-35,3	-12,5
VEROTULOT	14,7	14,9	8,4
VALTIONOSUUDET	21,4	22,9	5,4
KOKONAISMENOT	-41,3	-44,1	-17,8
JOSTA SISÄISET MENOT	-3,6	-3,1	-1,7
VUOSIKATE	4,4	3,2	1,6
Vuosikate euroa/asukas	1029	423	363
SUMU-POISTOT	-1,9	-1,5	-1,4
INVESTOINNIT, NETTO	-0,8	-2,1	-1,5
INVESTOINNIT, BRUTTO	-0,8	-2,5	-1,5
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LYHENNYKSET	-2,4	-0,7	-0,5
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN NOSTO	0,0	0,0	0,0
LAINAKANTA	11,5	10,8	10,3
Lainat euroa/asukas	2 694	2 508	2 420

TALOUSARVIO 2023	MENOT	TULOT
	EUR	EUR
KÄYTTÖTALOUS	17 815 205,00	5 309 613,00
INVESTOINNIT (Brutto)	1 531 000,00	50 000,00
RAHOITUS	796 400,00	14 782 992,00
(Menot: Korot, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja muut rahoitusmenot antolainojen lisäys ja rah.saat.lisäys) (Tulot: Verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ,antolainojen lyh.yms. Pitkäaikaisten lainojen lisäys, rahavarojen muutos)		
mukana:		
Sisäiset erät	1 655 141 eur	
<u>KOKONAISMENOT/TULOT</u>	<u>20 142 605,00</u>	<u>20 142 605,00</u>

TALOUSARVIO 2023	MENOT	TULOT
Ulkoiset		
KÄYTTÖTALOUS	16 160 064,00	3 654 472,00
INVESTOINNIT (Brutto)	1 531 000,00	50 000,00
RAHOITUS	796 400,00	14 782 992,00
<u>KOKONAISMENOT/TULOT</u>	<u>18 487 464,00</u>	<u>18 487 464,00</u>

10 LIITTEET

LIITE 1 TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

TULOSLASKELMA	TP 2021	TA 2022	TA+TaMu 2022	TA 2023	SV 2024	SV 2025
	-0,2	10,4	9,5	-64,5	-2,0	2,4
TOIMINTAKATE	-32 195 848	-35 551 180	-35 254 345	-12 505 592	-12 258 400	-12 552 250
VEROTULOT	14 708 501	14 120 000	14 900 000	8 380 000	8 025 000	8 130 000
VALTIONOSUUEDET	21 430 640	22 815 600	22 935 000	5 415 100	5 415 100	5 415 100
KORKOTUOTOT	10 714	12 700	4 700	7 700	7 700	7 700
KORKOKULUT	-91 281	-100 050	-100 050	-240 000	-280 000	-405 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	536 903	533 330	722 330	495 950	495 950	495 950
MUUT RAHOITUSKULUT	-5 590	-3 500	-8 500	-2 000	-2 000	-2 000
VUOSIKATE	4 394 039	1 826 900	3 199 135	1 551 158	1 403 350	1 089 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 864 978	-1 459 100	-1 459 100	-1 421 608	-1 441 830	-1 392 710
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-223 773					
TILIKAUDEN TULOS	2 529 061	367 800	1 740 035	129 550	-38 480	-303 210
Yli-/Alijäämä	2 529 061	367 800	1 740 035	129 550	-38 480	-303 210
RAHOITUSTARVE						
VUOSIKATE (+KORJ.ERÄT)	4 170 266	1 826 900	3 199 135	1 551 158	1 403 350	1 089 500
INVESTOINTIEN NETTO	-740 373	-2 210 000	-2 061 000	-1 481 000	-4 665 000	-4 385 000
ANTOLAINAT	0	-30 000	-30 000	-41 500	-50 000	-50 000
LAINOJEN LYHENNYKSET	-2 393 824	-665 252	-665 252	-504 400	-513 480	-758 480
LYHYTAIK. LAINOJEN MUUTOS						
OMAN PÄÄOMAN MUUTOS						
SAAMISTEN MUUTOS (LIS.)	-1 038 497					
RAHOITUSTARVE	-2 428	-1 078 352	442 883	-475 742	-3 825 130	-4 103 980
LAINANOTTO	0	0	0	0	3 825 130	4 103 980
NETTOVELKA	-2 393 824	-665 252	-665 252	-504 400	3 311 650	3 345 500
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 428	-1 078 352	442 883	-475 742	0	0

	eur/asukas		eur/asukas/vuosi	
ED.TILIK. YLIJÄÄMÄT 31.12.2021	3 409 637		NETTOVELKA 31.12.2021	11 502 394
-yli/alij.2022tp-arvio (ta+tamu22)	1 740 035		Nettovelan lisäys 2022	-665 252
YHTEENSÄ 31.12.2022	5 149 672	1206,29	Nettovelka 31.12. 2022	10 837 142
vuosilta 2023 - 2025	-212 140		Nettovelan lisäys 2023	-504 400
YHTEENSÄ suunnittelukaudella	4 937 532	1156,60	Nettovelka 31.12. 2023	10 332 742
			Nettovelan lisäys 2024-2025	6 657 150
			YHTEENSÄ suunn.kaudella	16 989 892
asukasluku 1.1.2022	4269			3980

LIITE 2 PIELAVESI 150V JUHLAVUOSI

Tili	Kunnanhallitus	Sivistysltk	Tekninen Itk	Yhteensä
Painatukset ym	800			800
Rakennusten rakentamis- ja kunnossapito			60 000	60 000
Koulutus- ja kulttuuripalvelut ml. kohde-avustukset		83 950		83 950
Yleisavustukset yhteisöille	20 000			20 000
Muut kulut	1 000			1 000
Yhteensä	21 800	83 950	60 000	165 750

LIITE 3 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

VAKINAISET VIRAT JA TOIMET			1.9.2020		1.9.2021		TA 2022		TA 2023	
Virka- tai toiminimike	Tulos-/ vastuualue	Virka/ toimi	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste
HALLINTO-OSASTO										
Kunnanjohtaja	Yleisjohtaminen	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Hallintopäällikkö	Hallinto- ja tukipalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Osastosihteeri	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	0	1	0	0	0	0	0
Asianhallintasihteeri	Hallinto- ja tukipalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi		1	1	1	1	1	1	1
Palkkatoimistonhoitaja	Hallinto- ja tukipalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Palkanlaskija	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	0,8	1	0,8	1	0,8	1	0
Taluspäällikkö	Hallinto- ja tukipalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	0,5
Pääkirjanpitäjä	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	0	1	0	0	0	0	0
Kirjanpitäjä	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Tietohallintovastaava	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Digineuvoja	Hallinto- ja tukipalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Hallinto-osasto yhteensä			12	10,8	13	10,8	11	10,8	11	9,5

VAKINAISET VIRAT JA TOIMET			1.9.2020		1.9.2021		TA2022		TA 2023	
Virka- tai toiminimike	Tulos-/ vastuualue	Virka/ toimi	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste	Viran/ toimen kokoaik.	Täyttö- aste
YMPÄRISTÖOSASTO										
Kunnaninsinööri	Tila- ja vuokrauspalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Rakennusmestari	Tila- ja vuokrauspalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Kuntatekniikaninsinööri	Tila- ja vuokrauspalvelut	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Osastosihteeri	Tila- ja vuokrauspalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	Tila- ja vuokrauspalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Kirvesmies	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Kirvesmies	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Ulkoaluetöytätekijä	Tilapalvelut	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Vastaava ruoanjakaja-kiinteistötyöntekijä	Tilapalvelut	Toimi	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0
Vastaava ruoanjakaja-kiinteistötyöntekijä	Tilapalvelut	Toimi	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0
Palveluesimies	Kunnallistekniikka	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Ammattimies	Kunnallistekniikka	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Ammattimies	Kunnallistekniikka	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Ammattimies	Kunnallistekniikka	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Liikuntapaikkojen hoitaja	Kunnallistekniikka	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Vesihuoltolaitoksen hoitaja	Vesihuoltolaitos	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Vesihuoltolaitoksen hoitaja	Vesihuoltolaitos	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Rakennustarkastaja	Rakennusvalvonta	Virka	1	1	1	1	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	Rakennusvalvonta	Toimi	1	1	1	1	1	1	1	1
Ympäristöosasto yhteensä			22	22	22	22	22	22	21	21

LIITE 4 KIINTEISTÖ OY PIELAVEDEN VUOKRATALOT TALOUSARVIO VUODELLE 2023

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Pielaveden Vuokratalot on kokonaan Pielaveden kunnan omistama vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata asuntoja Pielaveden kunnan alueella.

Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1976 - 1993. Tavoitteena on tarjota terveellisiä ja turvallisia koteja hyvin hoidetussa ympäristössä.

2. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE 2023

Tavoite	Toteutuma
Peruskorjauksen suunnittelu ja toteuttaminen	
Huoneistojen peruskuntoa pintojen osalta kohennetaan vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä.	
Pitkäaikaisten vuokralaisten (yli 10v samassa asunnossa asuneiden) korjauksien käynnistäminen	
Talous tasapainossa	
Sähköisten järjestelmien käyttöönotto ja sähköisten palveluiden tarjoaminen vaihtoehtona	

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV2024	SV2025
Asuntojen lukumäärä	150	150	150	150	150
Kiinteistöjä	11	11	11	11	11
Pinta-ala m ²	8045	8045	8045	8045	8045
Asukkaita	211	205	205	205	205
Hakijamäärä	25	55	>50	>50	>50
Käyttöaste	97,2%	95%	>95%	>95%	>95%
Keskivuokra	9,39	9,65	9,65	9,65	9,65
Vuokrasaamiset	32 299	< 29 199	< 29 199	<29 199	<29 199
Veden kulutus l/hlö/vrk	143	<150	<150	<150	<150
Lämmönkulutus MWh	1 745,96	<1 600	<1 600	<1 600	<1 600
Lämpöindeksi	53,8	55	<50	<50	<50
Sähkönkulutus kwh	188 961	200 000	<170 000	<170 000	<170 000
Korjaukset	-203 238	60 000	60 000	60 000	60 000
Korjaukset € / m ² /v	-25,26	7,5	7,5	7,5	7,5
Lainat 31.12.	1 067 628	949 857	850 000	1 994 000	1 846 333
Kiinteistöhoitokulut €/m ² /kk	7,17	6	6	6	6
Lainanhoitokulut (korot+lyh)	-240 299	-245975	-176 848	-131 000	-147 667
Lainaa € / m ²	133	118	106	248	230
Omavaraisuusaste %	38	>50	>50	>50	>50

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	SV2023	SV2024	SV2025	SV2026
Liikevaihto	990 350	961 396	961 396	961 396	971 396	971 396
Henkilöstö- ja hallintokulut	-89 731	-110000	-115 000	-117 300	-119 646	-122 039
Kiinteistönhoitokulut	-724 870	-599919	-641 289	-660528	-680 344	-700 754
Hoitokate	176005	251477	205 107	183 568	171 406	148 603
Rahoituskulut	-11 822	-11811	-20 862	-25000	-62500	-62500
Poistot	-92 578	-87969	-84 047	- 88293	-138 293	136 292
Tulos	71 604	151697	96 277	70 275	-29 387	-50 189

RAHOITUSLASKELMA	TP2021	TA2022	TA2023	SV2024	SV2025	SV2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Hoitokate	176 005	251 477	205 107	183 568	171 046	148 603
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot			-160 000	-1 250 000		
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	176 005	251 477	45 107	-1 066 432	171 046	148 603
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Korkokulut	-11 822	-11 811	-20 862	-25 000	-62 500	-62 500
Antolainojen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys						
Antolainasaamisten vähennys						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			160000	1250000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-222 031	-221 642	-155 986	-106 000	-147667	-147667
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-57 848	18 024	28 259	52 568	-39 121	-61 564

Tavoite Toteutuma Selite poikkeamista

Palvelun laatu
Asukaskysely kk.

> 3,8

Investoinnit

	2023	2024	2025	2026	
Savikontie 16	80 000				Ikkunaremontti
Virteläntie 13	80 000	1 250 000			Peruskorjaus, suunnittelu - 23 ja toteutus -24

3. KEHITYSNÄKYMÄT SUUNNITTELUVUOSINA 2024 – 2026

Rivitalokohteen peruskorjaus.
Tehdään peruskuntoarvion ja tarpeen mukaisia kunnostuksia.
Pitkään asuneiden (10v.) asuntojen korjauksien toteuttaminen.

LIITE 5 PIELAVEDEN TEOLLISUUSHALLIT OY:N TALOUSARVIO VUODELLE 2023

1. YLEISTÄ YHTIÖSTÄ

Toiminta-ajatus

Pielaveden Teollisuushallit Oy on kokonaan Pielaveden kunnan omistama teollisuushalliyhtiö. Yhtiön toimialana on hankkia, omistaa ja vuokrata teollisuushalleja Pielaveden kunnan alueella erilaisten yritysten käyttöön. Rakennukset ovat valmistuneet vv. 1971 - 1990.

2. TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET VUODELLE 2023

Tavoite	Toteutuma
Rakennuskantaan tehdään tarpeen mukaisia kunnostuksia.	
Tarpeen mukainen kiinteistökanta	
Talous tasapainossa	
Yhtiöittämis-selvityksen laatiminen yhteistyössä omistajan kanssa.	

INFORMATIIVISET TUNNUSLUVUT	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SV 2024	SV 2025	SV 2026
Kiinteistöjä	2	2	2	2	2	2
Pinta-ala m ²	3 124	3 124	3 124	3124	3124	3124
Käyttöaste %	>80	>80	>80	>80	>80	>80
Vuokrasaamiset	31 325	<5 000	<5 000	<5 000	<5 000	<5 000
Lämmönkulutus MWh	388,8	<350	<350	<350	<350	<350
Lämpöindeksi, kk	20,53	26	26	26	<20	<20
Sähkönkulutus kwh	57 088	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Korjaukset	5 266	5000	5000	5000	5000	5000
Korjaukset € / m ²	1,69	>1	>1	>1	>1	>1
Hoitokulut € / m ² / kk	1,88	<1,6	<1,6	<1,6	<1,6	<1,6
Omavaraisuusaste %	98	>50	>50	>50	>50	>50

Tuloslaskelma	TP2021	TA2022	TA2023	SV2024	SV2025	SV2025
Liikevaihto	90268	86860	63 000	64260	65545	66 856
Henkilöstö- ja hallintokulut	-11 421	-10000	-11 000	-11 330	-11670	-12020
Kiinteistönhoitokulut	-59 192	-52800	-66 200	-68186	-70232	-72339
Hoitokate	19 655	24060	-14 200	-15 256	-16 358	-17 503
Rahoituskulut	0	0		-2 100	-3500	-3500
Poistot	-11 052	-11000	-10 057	-12 400	-14 000	-14000
Tulos	8 583	13060	-24 257	-29 756	-33 858	-35 003

RAHOITUSLASKELMA	TP2021	TA2022	SV2023	SV2024	SV2025	SV2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Hoitokate	19 655	24060	-14 200	-15 256	-16 358	-17 503
muut tuotot ja kulut						
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot			-60 000	-40000		
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	19 655	24 060	-74 200	- 55 256	-16 358	-17 503
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Korko kulut	-20			-2 100	-3 500	-3 500
Antolainojen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys						
Antolainasaamisten vähennys						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			60000	40000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-3 000	-5 000	-5 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	19 635	24060	-14 200	-20 356	-24 858	-26 003

Investoinnit

	2023	2024	2025	
Pajatie 5	50 000			Korkean osan vesikaton uusiminen
Pajatie 5	10 000			Vesikattovarusteet
Puustellintie 37		40 000		Vesikaton pinnoittaminen ja vesikattovarusteet

3. KEHITYSNÄKYMÄT SUUNNITTELUVUOSINA 2023 – 2025

Pidetään kiinteistöjä kunnossa tekemällä peruskuntoarvion ja tarpeen mukaisia kunnostuksia ja korjauksia.

Yhtiöittämis-selvityksessä mukana oleminen omistajan kanssa. Selvityksessä mietittävä yhtiön tulevaisuus.